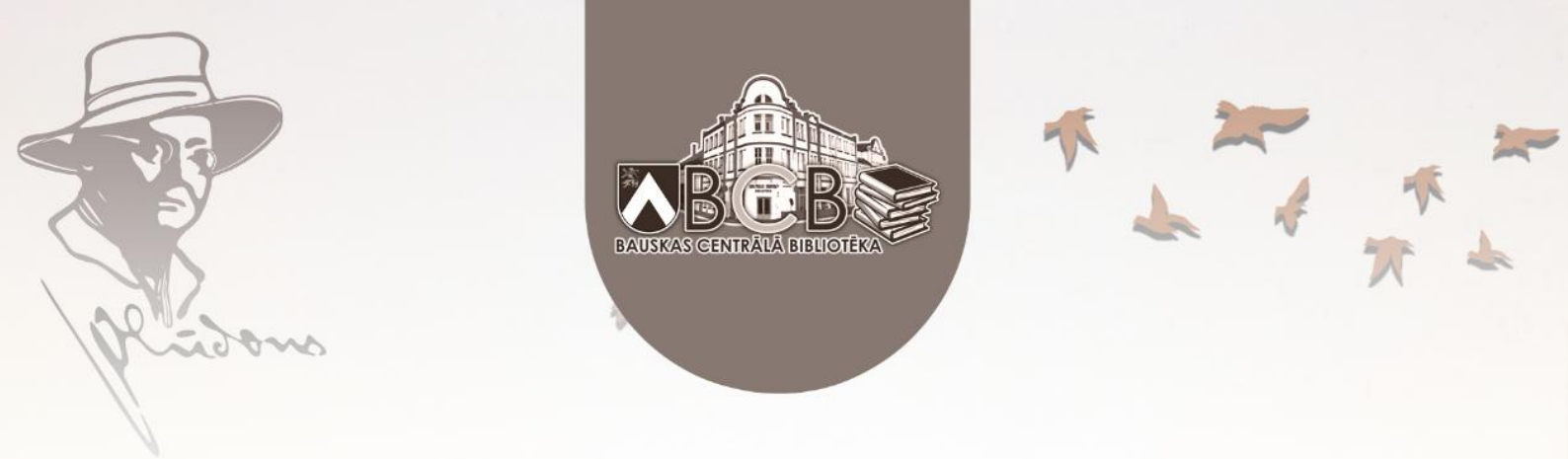

Bauskas novada bibliotēku DARBA PĀRSKATS 2024

SATURS

KOPSAVILKUMS.....	3
1. VISPĀRĪGS NOVADA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS	5
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS.....	7
3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS	8
4. PERSONĀLS.....	12
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	16
6. KRĀJUMS	32
7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	41
8. NOVADPĒTNIECĪBA	49
9. PROJEKTI	63
10. PUBLICITĀTE	64
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	68
12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS	72
PIELIKUMI	77

KOPSAVILKUMS

Darba prioritātes un sasniegumi

2024. gadā Bauskas novada bibliotēku galvenā darba prioritāte – gatavošanās vietējas nozīmes bibliotēku akreditācijai. Taču nemainīgi liela uzmanība pievērsta informācijas pakalpojumu darba attīstīšanai, bibliotēku krājuma kvalitātes pilnveidošanai, bibliotēku novadpētniecībai, kā arī bibliotēku publicitātes nodrošināšanai, organizējot daudzveidīgus pasākumus, stiprinot bibliotēku lomu vietējā kopienā un piesaistot bibliotēkām jaunus lietotājus.

Pārskata periodā apbalvojumus saņēmuši vairāki Bauskas novada bibliotēku darbinieki – Zorģu bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile, Bauskas Centrālās bibliotēkas bibliotekāre Elita Dūmiņa un Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale (12.-13. lpp.).

2024. gads Bauskas novadā tika pasludināts par Plūdoņa gadu, tādēļ Plūdons bijis klātesošs visās bibliotēkārā darba jomās.

Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide (17.-18. lpp.)

2024. gada 5. septembrī tika ieviesta jauna Bauskas novada bibliotēku elektroniskā kataloga versija. Bauskas CB uzsāka 3td e-GRĀMATU bibliotēkas saišu pievienošanu Bauskas novada bibliotēku elektroniskajam katalogam.

Pārskata periodā Bauskas CB izveidoja lielformāta izstādi “Vilim Plūdonim – 150” un aktuālu, vizuāli saistošu un reprezentatīvu materiālu – Plūdoņa kartītes.

Rosmes bibliotēkā izveidojies bibliotēkas draugu un domubiedru pulciņš, kuri dodas izzinošos kultūrpārgājienos un Misas bibliotēkā tiek organizētas Bībeles mācības.

Jauninājums kā Bauskas CB tā arī Bauskas novada bibliotēkām ir darbs pie kolekcijas izveides “Digitālajā bibliotēkā” (53. lpp.).

“Restarts lasīšanai”

Programmas “Restarts lasīšanai” ietvaros Bauskas novada bibliotēkās tika īstenota lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” (44.-45. lpp.), “Grāmatu starts” (46.-47. lpp.) un “Skaļās lasīšanas sacensības” (47. lpp.).

Atbalstot kustību “Restarts lasīšanai”, vairākās Bauskas novada bibliotēkās vasaras mēnešos, lietotāji tika aicināti iesaistīties izdevniecības “Zvaigznes ABC” Lasīšanas stafetē un izdevniecības “Latvijas Mediji” lasīšanas maratonā Grāmatons 2024.

LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā

LNB datu centra problēmas ietekmēja BIS ALISE darbību. Tas ietekmēja bibliotekāro pakalpojumu sniegšanu lietotājiem. Bija apgrūtināti izsniegt un saņemt grāmatas, reģistrēt lietotāju apmeklējumus, sekot līdzi izsniegumiem. Katrai bibliotēkai nācās pielāgoties un izstrādāt sistēmu, kā iespēju robežās strādāt un apkalpot lietotājus. Bibliotēkas veidoja lokālo datubāzi Excel programmā, fiksējot bibliotēkas lietotāja vārdu, uzvārdu un izsniegto eksemplāru svītrkodus. Bauskas Centrālās bibliotēkas katalogs tika atjaunots viens no pēdējiem, taču pēc BIS ALISE darbības atjaunošanas būtiski datu zudumi netika konstatēti.

“Latviešu grāmatai 500” norises novadā

Pārskata periodā Bauskas novada bibliotēkās iesaistījušās Bauskas CB veidotajā norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” aktivitātē “Plūdoņa lasāmčemos”. Kopā 15 bibliotēkas iesaistījās tematiskas mācību stundas organizēšanā bibliotēkā vai tuvākajā izglītības iestādē (60.-61. lpp.).

1. VISPĀRĪGS NOVADA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS

1.1. Īss situācijas apraksts

Bauskas novada bibliotēku mērķis ir veicināt sabiedrības izglītību un ekonomisko izaugsmi, nodrošinot brīvu piekļuvi informācijai un darbojoties kā zināšanu starpniekam un atbalsta punktam lietotājiem. To uzdevums ir sniegt kvalitatīvus bibliotekāros un informatīvos pakalpojumus, kas palīdz attīstīt izglītības iespējas, veicina konkurētspēju darba tirgū un nodrošina saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

1.1.1. Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

2024. gadā Bauskas novadā darbojas un pakalpojumus iedzīvotājiem sniedz 36 bibliotēkas: Bauskas Centrālā bibliotēka (turpmāk – Bauskas CB), Iecavas Ed.Virzas bibliotēka, Iecavas bērnu bibliotēka un 33 pagastu bibliotēkas.

Reģionālās reformas rezultātā Bauskas novada struktūra sastāv no četrām apvienību pārvaldēm – Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku apvienību pārvaldes (skat. 1.1. att.). Bibliotēku piederība un pakļautība ir sekojoša:

- patstāvīga iestāde: Bauskas CB ar 16 struktūrvienībām;
- Iecavas apvienības pārvalde: 6 bibliotēkas;
- Rundāles apvienības pārvalde: 4 bibliotēkas;
- Vecumnieku apvienības pārvalde: 9 bibliotēkas.

Bauskas novadā dzīvo 42520¹ iedzīvotāji, no tiem Bauskas apvienībā – 22585, Iecavas apvienībā – 8683, Rundāles apvienībā – 3365, Vecumnieku apvienībā – 7887.

Labi būt mājās

1.1. att. Bauskas novada teritoriālais raksturojums

¹ Šeit un turpmāk tekstā - Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Statistikas dati uz 2025. gada 1. janvāri.

1.1.2. Informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem

Bauskas CB ir novada galvenā bibliotēka, kas veic reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas visā Bauskas novada teritorijā esošajām bibliotēkām.

Bauskas CB patstāvīgās struktūrvienības ir Bauskas apvienības pārvaldes teritorijā esošās 16 pagastu bibliotēkas. Īslīces pagasta Ādžūnu bibliotēka pakalpojumus sniedz arī ārējās apkalpošanas punktā Bērzos.

Iecavas, Rundāles un Vecumnieku apvienību pārvalžu pakļautībā darbojas un iedzīvotājiem pakalpojumus sniedz apvienību teritorijās esošās bibliotēkas. Rundāles pagasta Pilsrundāles bibliotēkai izveidotas divas nodaļas Vecrundālē un Saulainē.

Piecās Bauskas novada izglītības iestāžu bibliotēkās ieviesta BIS ALISE. Izglītības iestāžu bibliotekāri tiek aicināti uz semināriem un konsultācijām. Diemžēlniecīgo slodžu dēļ, izglītības iestāžu bibliotekāru atsaucība un ieinteresētība ir minimāla. Notiek sarunas ar Izglītības nodaļas darbiniekiem par iespējamo sadarbības aktivizēšanu.

1.1.3. Bibliotēku sadarbības modelis reģionā

Bibliotēku sadarbības modelis noteikti vērtējams kā jaukta tipa modelis (skat. 1.1. tab.). Bibliotēkām novadā ir četri dažādi darba devēji, kuru izpratne un attieksme par bibliotēku lomu, nozīmi un darbību ir atšķirīga. Centralizēti novada teritorijā esošajām bibliotēkām tiek nodrošināts metodiskais un konsultatīvais darbs, kuru nodrošina Bauskas CB.

1.1. tabula
Bibliotēku sadarbības modelis

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	
Decentralizēts	
Jaukta tipa	×

1.2. Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā nav notikušas.

1.3. Bibliotēku akreditācija

2024. gada maijā atkārtotu akreditāciju veikušas 35 Bauskas novada publiskās bibliotēkās, iegūstot vietējas nozīmes bibliotēku statusu. Akreditēto bibliotēku darbs un infrastruktūra tika vērtēta atzinīgi.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

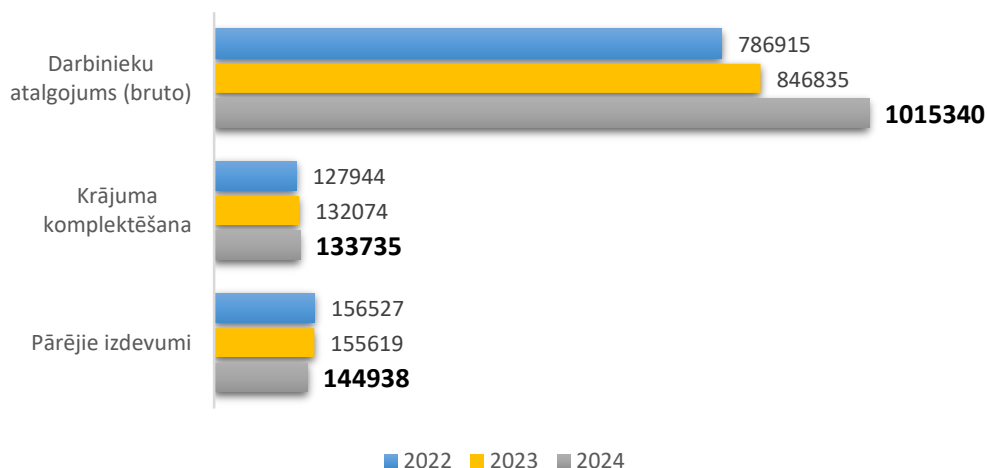
Bibliotēku darbību nodrošina pašvaldības piešķirtais finansējums, kas kopumā ir palielinājies, līdz ar to nodrošina bibliotēku pamatfunkciju veikšanu un attīstību.

Pilsrundāles bibliotēka pārskata periodā realizējusi projektu, ar kura palīdzību piesaistīts Valsts Kultūrkapitāla fonda finansējums lasīšanas veicināšanas pasākumiem.

2024. gadā vērojams darbinieku atalgojuma pieaugums, kā arī krājuma komplektēšanas finansējuma pieaugums (skat. 2.1. tab.), savukārt bibliotēku pārējie izdevumi nedaudz samazinājušies (skat. 2.1. att.).

2.1. tabula
Bibliotēku izdevumi, Bauskas novads

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	1071386	1134528	1294013
Darbinieku atalgojums (bruto)	786915	846835	1015340
Krājuma komplektēšana	127944	132074	133735

2.1. att. Bibliotēku izdevumi Bauskas novadā

Pārējie izdevumi nevar pilnībā tikt uzskatīti par reprezentatīviem datiem, jo Bauskas CB un tās struktūrvienībās, Iecavas apvienības, Rundāles apvienības un Vecumnieku apvienības pārvalžu bibliotēkās ir atšķirīga finansējuma plūsmas uzskaites uzturēšanas izdevumu nodrošināšanai. Piemēram, Bauskas CB struktūrvienību uzturēšanas izdevumi ir pagastu nodaļu ziņā un atsevišķi pa bibliotēkām netiek izdalīti, tādēļ šeit nav atspoguļoti.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

3.1. Jaunu ēku būvniecība

Pārskata periodā Bauskas novadā nav notikusi jaunu ēku būvniecība bibliotēku vajadzībām.

3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

2024. gadā, novadnieka Viļa Plūdoņa 150. jubilejas gadā, vienā no **Ceraukstes bibliotēkas** telpām, tapis jauns, pēc V. Plūdoņa dzejoļa motīviem veidots, sienas gleznojums. Sienas gleznojumu, kā dāvinājumu bibliotēkai, gleznoja bibliotēkas lietotājs. **Gailīšu bibliotēkā** tika nomainītas dienas apgaismojuma lampas. **Jaunsaules bibliotēkā** veikts bibliotēkas ieejas kāpņu remonts. Pēc ūdensvada avārijas veikta bibliotēkas griestu un lampu nomaiņa. **Strēlnieku bibliotēkā** tika ieliktas jaunas ieejas durvis.

Lai uzlabotu **Zālītes bibliotēkas** apgaismojumu un samazinātu elektroenerģijas patēriņu tika nomainītas dienas gaismas spuldzes pret LED paneļiem. **Ziemeļu bibliotēkā** tika tika nomainītas ārdurvis.

Pārskata periodā **Svitenes bibliotēkā** veikts neliels kosmētiskais remonts bibliotēkas telpā – atjaunots krāsojums 2 sienām.

Skaistkalnes bibliotēkā pārskata periodā veikti āra terases uzlabošanas darbi – grīdas seguma nomaiņa, pamatu nostiprināšana, terase apstrādāta ar aizsardzības materiāliem. Tāpat tika uzlabots apgaismojums bērnu stūrītī.

2024. gadā Codes pagasta nodaļas budžetā tika iekļauts finansējums **Codes bibliotēkas** kosmētiskajam remontam, konkrēti grīdas seguma nomaiņai un sienu pārkrāsošanai, taču tas netika veikts.

Pilsrundāles bibliotēkas Vecrundāles nodaļā un **Misas bibliotēkā** 2025. gadā plānots kosmētiskais remonts. **Skaistkalnes bibliotēkā** tiek plānoti bibliotēkas logu žālūziju apkopes un atjaunināšanas darbi, bibliotēkas telpu kosmētiskie remontdarbi – sienu krāsojuma atjaunināšana, grīdas seguma nostiprināšana, uzbrauktuves uzlabošana pie bibliotēkas ārdurvīm, kā arī enerģiju taupošu lampu ierīkošana bibliotēkas abonementa telpās.

Pārskata sagatavošanas laikā rit būvniecības iepirkuma procedūra ēkas Uzvaras ielā 3, Bauskā pārbūvei Bauskas CB vajadzībām.

3.3. Iekārtas, aprīkojums

Bauskas novada bibliotēku informācijas tehnoloģijas ir labā stāvoklī, taču pakāpeniski notiek tehnikas uzlabojumi.

Bauskas CB pārskata periodā iegādāts A3 laminators, AVtek TS 8 Māte 75” interaktīvais displejs ar pārvietojamu statīvu, Toshiba multifunkcionālā iekārta, CZUR dokumentu skeneris (novadpētniecības materiālu digitalizēšanai), trīs monitori un trīs portatīvie datori ar dokstacijām darbiniekiem.

Ceraukstes bibliotēkai tika iegādāts jauns dators darbiniekam un divi atpūtas krēsli, **Gailīšu bibliotēkai** iegādāts A3 laminators, **Grenctāles bibliotēkai** – jauna multifunkcionālā iekārta.

Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkai 2024. gadā tika iegādāti jauni galdi lasītavā un periodisko izdevumu plaukts ērtākai žurnālu un avīžu izvietošanai. **Iecavas bērnu bibliotēkai** iegādāts jauns portatīvais dators darbiniekam un monitors lietotājiem, **Zālītes bibliotēkai** – jauns portatīvais dators un monitors darbiniekam. **Ziemeļu bibliotēkai** tika iegādāti divi jauni grāmatu plaukti un divi paaugstinošie plauktu moduļi jau esošajiem plauktiem ērtākai krājuma izvietošanai. Bērnu istabā iegādāts sēžammaiss, kas ir funkcionāls, moderns un ērts interjera elements mājīgam lasīšanas stūrītim. Pie ieejas bibliotēkā uzstādīts jauns priekšnama plaukts apmeklētāju ērtībai. **Zorģu bibliotēkas** ārpusē tika uzstādītas trīs rotaļu iekārtas, iegādāts jauns moblais telefons un dīvāns lietotāju atpūtai.

Bārbeles bibliotēkai aizvadītajā gadā iegādāts jauns datorkrēsls, **Stelpes bibliotēkai** – apmeklētāju krēsls.

2025. gadā **Misas bibliotēkā** ir plānota viena lietotāju datora nomaiņa.

3.4. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Bibliotēkās pakāpeniski tiek atjaunotas un uzlabotas iekārtas (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas), lai nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem. Pēc nepieciešamības tiek veikta datoru programmatūru atjaunināšana.

Attīstoties tehnoloģijām, lietotāji bibliotēkā piedāvāto datoru un interneta izmantošanas pakalpojumu izmanto salīdzinoši reti, tādēļ pārskata periodā vairākās Bauskas novada bibliotēkās samazināts lietotājiem paredzēto datoru skaits.

Lai piesaistītu jauniešus, datortehniku pakāpeniski būtu ieteicams nomainīt atbilstoši mūsdienu datortehnikas prasībām.

Vairākās bibliotēkās ir pasliktinājies brīvpiekļuves interneta ātrums un uztveršanas iespējas, kas skaidrojamas ar rūteru nolietojumu un tehnoloģiju strauju attīstību. Tas ir īpaši būtiski, jo vairums jauno viedierīču pāriet uz 5G interneta lietojumu.

Pārskata periodā **Jaunsaules bibliotēkai** nācās saskarties ar interneta problēmām. Interneta ātruma izmaiņas un nepastāvīgums sagādāja problēmas darbā ar BIS ALISE un lietotājiem izmantot nepieciešamos interneta resursus. Par problēmām regulāri tika informēts tehniskais dienests, kas bibliotēkai nodrošina interneta pieslēgumu.

Rītausmu bibliotēkai būtu nepieciešama grīdas seguma nomaiņa. Bibliotēkas grīdas segums ir no parketa, kurš ir vairāk kā piecdesmit gadus vecs. Nodilums, švīkas rada estētiski nepievilcīgu kopskatu bibliotēkas telpā. Pārskata periodā netika rasts risinājums grīdas seguma nomaiņai. Tā kā Rītausmu bibliotēka atrodas Īslīces pagasta nodaļas telpās un telpu uzturēšana ir Īslīces pagasta nodaļas pārziņā. Risinājums šim jautājumam pārskata periodā netika rasts.

Nemot vērā **Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas** lietotāju skaitu un to, ka tuvākā nākotnē notiks pieaugušo un bērnu bibliotēkas apvienošana, būtu nepieciešams apsvērt bibliotēkas telpu paplašināšanu. Jau šobrīd lielākiem pasākumiem tiek izmantota telpa ēkas 3. stāvā (nav bibliotēkas telpa), jo bibliotēkas lasītava ietilpības ziņā nevar uzņemt vairāk kā 30-40 cilvēkus. Ir uzsāktas sarunas vietējā pārvaldē par esošās ēkas nodošanu bibliotēkas vajadzībām, jo cits pašvaldības uzņēmums, kas atradās ēkā, no tā ir izvēcies. Tādā gadījumā būtu nepieciešams veikt rekonstrukcijas darbus visā ēkā, pielāgojot to bibliotēkas vajadzībām un veidojot pieejamu visām iedzīvotāju grupām.

Akreditācijas komisijas atzinumā **Iecavas bērnu bibliotēkai** ieteikts rast iespēju paplašināt bibliotēkas telpas. Jautājums par ēkā blakus esošas telpas piešķiršanu bibliotēkas vajadzībām palicis nenoteiktas vienošanās līmenī. Ieildzis SIA "Bauskas komunālserviss" reorganizācijas process, tādēļ lēmums par telpas nodošanu Iecavas apvienības pārvaldei pagaidām netika pieņemts.

Telpu šaurības dēļ **Ziemeļu bibliotēkā** bērnu stūrītī nav iespējas izvietot datortehniku, tādēļ 2025. gadā plānots iegādāties planšeti bērniem.

No pavasara **Svitenes bibliotēkā** ir vērojami traucējumi kvalitatīvu telefona sakaru nodrošināšanā saziņai ar bibliotēku. No maija mēneša līdz septembrim nebija pieejami telefona sakari, problēma tika daļēji atrisināta un gada pēdējos mēnešos sakaru kvalitāte ir nedaudz uzlabojusies, bet tās kvalitāte nav noturīga.

Viesturu bibliotēkā nepieciešams remonts multifunkcionālajai iekārtai, jo ir sabojāta tīkla karte un līdz ar to nav iespējams tīklā savienot iekārtu ar datoriem. Problēmas sagādā remonta dārgās izmaksas, kas varētu būt līdzvērtīgas jaunas iekārtas iegādei. Vienīgais

risinājums ir lietot multifunkcionālo iekārtu, pieslēdzot to pie datora manuāli ar vadu un skanēšanai izmantot zibatmiņu.

Vecumnieku bibliotēka atrodas mazās, šaurās telpās. Veikt telpu rekonstrukciju nav iespējams, tādēļ nepieciešams risināt jautājumu par jaunām telpām bibliotēkas vajadzībām. Vecumnieku apvienības pārvalde sola šo situāciju sākt risināt 2026. gadā. Tāpat Vecumnieku bibliotēkā trīs lietotāju datori un multifunkcionālā iekārta (nomā) ir novecojuši. 2025. gada budžeta tāmē ir paredzēti līdzekļi jaunu datoru iegādei. Multifunkcionālajai iekārtai ir paredzēta maiņa.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

4. PERSONĀLS

4.1. *Personāla raksturojums*

Bauskas novada bibliotēkās 2024. gadā strādāja 60 darbinieki, no kuriem 54 ir bibliotekārie darbinieki. Visi bibliotekārie darbinieki strādā pilnā slodzē, 27 darbiniekiem ir izglītība bibliotēku nozarē.

No visiem Bauskas novada bibliotēku darbiniekiem Bauskas CB ir 14 bibliotekārie darbinieki. septiņiem darbiniekiem ir bibliotekārā izglītība.

Bauskas novada bibliotēkās notikusi darbinieku nomaina. No 2024. gada rudenī **Vecumnieku bibliotēkā** darbu uzsāka bibliotēkas vadītāja Rita Kovala un bibliotekāre Daiga Sviriņa, jo iepriekšējā bibliotēkas vadītāja Mārīte Boša un bibliotekāre Baiba Škrjaba devās pensijā.

Tā kā Bauskas CB galvenā bibliotekāre Rita Kovala uzsāka darbu Vecumnieku bibliotēkā, tad 2024. gada decembrī darbu **Bauskas CB** lasītavā uzsāka galvenā bibliotekāre Keita Sanija Štelmahere.

Zorģu bibliotēkā ar 2024. gada 1. oktobri uzsāka Agnese Šakaуска, jo ilggadējā bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile devās pensijā. Savukārt ar 2. decembri Agnesi Šakausku nomaina Dace Frinda.

4.2. *Apbalvojumi un pateicības*

Zorģu bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile augustā saņēma Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atzinības rakstu par ieguldījumu kultūras darbā, pozitīvas bibliotēkas un novada tēla veidošanu (skat. 1. pielikumu).

2024. gada novembrī **Bauskas CB bibliotekārei Elitai Dūmiņai** piešķirts Bauskas novada pašvaldības apbalvojums “Goda raksts” par ieguldījumu Bauskas CB pakalpojumu nodrošināšanā un attīstībā, kā arī ieguldījumu pozitīva bibliotēkas tēla veidošanā (skat. 2. pielikumu).

2024. gada novembrī **Zorģu bibliotēkas vadītājai Aina Ezergailei** piešķirts Bauskas novada pašvaldības augstākais apbalvojums/goda zīme “Zelta ozols” par ilggadēju, radošu pilsonisko aktivitāti vietējā kopienā un panākumiem bagātu darbu, par ieguldījumu Bauskas novada kultūrā un pozitīvu bibliotēkas tēla veidošanu (skat. 3. pielikumu).

Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale ieguvusi Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļas balvai “Gada bibliotekārs Zemgalē 2024” (skat. 4. pielikumu).

Svitenes bibliotēkas vadītājai Ārijai Geidānei pasniegts Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļas Atzinības raksts par nomināciju balvai “Gada bibliotekārs Zemgalē 2024”.

4.3. *Finansējums personāla attīstībai*

Finansējumu profesionālās pilnveides nodrošināšanai piešķir pašvaldības ikgadējo budžeta līdzekļu ietvaros. Bauskas novada bibliotēkām tiek nodrošināts pietiekams finansējums bibliotēku darbinieku profesionālo prasmju pilnveidošanai.

4.4. *Personāla profesionālās pilnveides pasākumi*

Lai uzlabotu Bauskas novada bibliotekāru kompetenci, profesionālās prasmes un papildinātu zināšanas bibliotēku jomā, 2024. gadā tika apmeklēti dažādi semināri un kursi (skat. 4.3. tab.). Kā ierasts, bibliotekāri, kuri apmeklējuši profesionālos pilnveides pasākumus, pēc tam dalās iegūtajās zināšanās un pieredzē Bauskas novada bibliotekāru semināros.

2024. gadā Latvijas Nacionālās bibliotēkas profesionālās pilnveides izglītības programmu “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” (160 h) pabeigusi Rosmes bibliotēkas vadītāja Gunta Dombrovska un Ziemeļu bibliotēkas vadītāja Santa Trokša.

2025. gadā profesionālās pilnveides izglītības programmu “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” uzsākusi Strēlnieku bibliotēkas vadītāja Linda Vārna un Bauskas CB Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Evija Rudzīte.

Dāviņu bibliotēkas vadītāja Ina Bosakova 2024. gadā uzsāka mācības Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra rīkotajā “Medijpratības meistarību” programmā.

Kopumā Bauskas novada publisko bibliotēku darbinieki gan klātienē, gan tiešsaistē apmeklējuši 42 dažādus bibliotekārā darba profesionālās pilnveides pasākumus.

4.3. tabula
Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

Nr.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	Bauskas novada pašvaldība	Virtuālā vide: Dzīvo droši, strādā droši 2024	*	Attālināti
2.		Personas dati un to apstrāde	*	Attālināti
3.	Izglītības un attīstības centrs EGO	Pasākuma vizuālā tēla un noformējuma veidošana	8	Attālināti
4.		Emociju loma darba vidē	8	Attālināti
5.		Esi burvis! Uzbur Ziemassvētkus!	8	Attālināti
6.		Kā kļūt par skolotāju, kas nevis māca, bet iedvesmo mācīties	8	Attālināti

7.	Latvijas Grāmatizdevēju asociācija	Konference “Grāmatas un lasīšana digitālajā laikmetā”	3,5	<i>Klātienē</i>
8.	Latvijas Stāstnieku asociācija	Stāstnieku skola	16	<i>Klātienē</i>
9.		Ar valodu caur kustību uz stāstu	6	<i>Klātienē</i>
10.	LNB	Lietišķā saziņa e-pastā: valodnieciski un praktiski ieteikumi	4	<i>Klātienē</i>
11.		Pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšana Latvijas bibliotēkās	*	<i>Attālināti</i>
12.		Laiki mainās - valoda mainās	4	<i>Klātienē</i>
13.		Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi	*	<i>Attālināti</i>
14.		Digitālās bibliotēkas mācību seminārs “Kā sākt darboties DOM sistēmā”	*	<i>Attālināti</i>
15.		Lasīšanas veicināšanas kompetence un kultūra izglītības iestādēs	16	<i>Klātienē</i>
16.		4 ceļi līdz bibliotekāra kvalifikācijai	*	<i>Attālināti</i>
17.		Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs	*	<i>Attālināti</i>
18.		Uzziņu pakalpojums bibliotēkā: soli pa solim	7	<i>Attālināti</i>
19.		Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā	*	<i>Attālināti</i>
20.		Bezmaksas mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana bibliotēkā	4	<i>Attālināti</i>
21.		Google prezentācijas un veidlapas izmantošanas pamati	4	<i>Attālināti</i>
22.		Digitālā bibliotēka – iespējas bibliotēkām.	*	<i>Attālināti</i>
23.		Periodika un novadpētniecība	4	<i>Attālināti</i>
24.		Ilustrētā pasaule: laikraksti un žurnāli latviešu vizuālajā kultūrā	4	<i>Attālināti</i>
25.		Periodika un novadpētniecība	4	<i>Attālināti</i>
26.	LNB, LBB, JCB	Latvijas bibliotekāru novadpētniecības konference	?	<i>Klātienē</i>
27.	LU	Ilgspējīgu vērtību radīšana un sabiedrības labbūtība Latvijas reģionos	8	<i>Attālināti</i>
28.	Pasaku terapijas asociācija	1. Latvijas pasaku terapijas konference	16	<i>Attālināti</i>
29.	Riga TechGirls	Iepazīsti tehnoloģijas	50	<i>Attālināti</i>
30.	Tietoevry Latvia	BIS ALISE pamatkursi “Informācijas meklēšana un cirkulācija”	8	<i>Attālināti</i>
31.	UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Stāstnieku asociācija	IX Latvijas Stāstnieku konference	5	<i>Klātienē</i>
32.	Valsts administrācijas skola	Efektīva e-pasta pārvaldība	3	<i>Attālināti</i>
33.	VARAM	Seminārs VPVKAC “SIVA pakalpojumi”	*	<i>Attālināti</i>
34.	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs	eParaksta apmācība	*	<i>Attālināti</i>
35.	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs	Seminārs par Ziemeļvalstu literatūras nedēļas norisēm	*	<i>Klātienē</i>

*Profesionālās pilnveides pasākumi, kuriem nav izsniegti apliecinājumi par dalību

4.5. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana

Codes bibliotēkas vadītāja Antra Ģeģele un Mūsas bibliotēkas vadītāja Elva Guste apmeklēja profesionālās kompetences pilnveides programmu “Lasīšanas veicināšanas

kompetence un kultūra izglītības iestādēs” (16 h), kuru īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru un Izglītības un zinātnes ministriju.

Mūsas bibliotēkas vadītāja Elva Guste: *“Ar lielu aizrautību un interesi apmeklēju katru pieejamo semināru un lekciju, īpaši atmiņā palicis seminārs “Lasīšanas veicināšanas kompetence un kultūra izglītības iestādēs”, kurš devis bagātīgas zināšanas darbā ar bērniem un jauniešiem. Iegūtā pieredze noderējusi praktiskajā darbībā ar bērniem”.*

Pārskata periodā vairāki Bauskas novada bibliotekāri piedalījušies dažādos semināros un vebināros, kas saistīti ar bērnu un jauniešu apkalpošanu: “Vecāku iesaiste bērnu lasītprieka veicināšanā”, “Radošums un tā izpausmes darbā ar bērniem bibliotēkā”, “Medijpratība skolās – kā mācīt un mācīties”, “Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītpatikas forums”, “Audzināšanas darba izaicinājumi kompetenču pieejas īstenošanai – pašvadītas mācīšanas attīstīšana”, “Kā panākt dubultjaudu lasīt veicināšanā?” u. c.

Rītausmu bibliotēkas vadītāja Dace Kuzmina: *“Izvērtējot apmeklētos seminārus, var secināt, ka tie sniedz daudzveidīgu profesionālās pilnveides iespēju spektru, kas var pozitīvi ietekmēt bibliotekāru darbu bērnu un jauniešu apkalpošanā. Pamatojoties uz semināros iegūtajām zināšanām, tiek uzlabotas bibliotekāru spējas organizēt efektīvākas lasītveicināšanas aktivitātes sadarbojoties ar vecākiem un skolotājiem”.*

Vecsaules bibliotēkas vadītāja Agrita Hatkēviča: *“Iegūtās zināšanas, kolēģu pieredzes stāsti noder jaunām ierosmēm darbam ar bērniem un jauniešiem”.*

Iecavas bērnu bibliotēkas vadītāja Ludmila Šteinberga: *“Semināru, kursu, konferenču apmeklējumi deva apjomīgu ieskatu par to, cik daudz iemaņu vēl ir jāapgūst, un cik svarīgi ir bagātināt savas zināšanas darbā ar bērniem un jauniešiem”.*

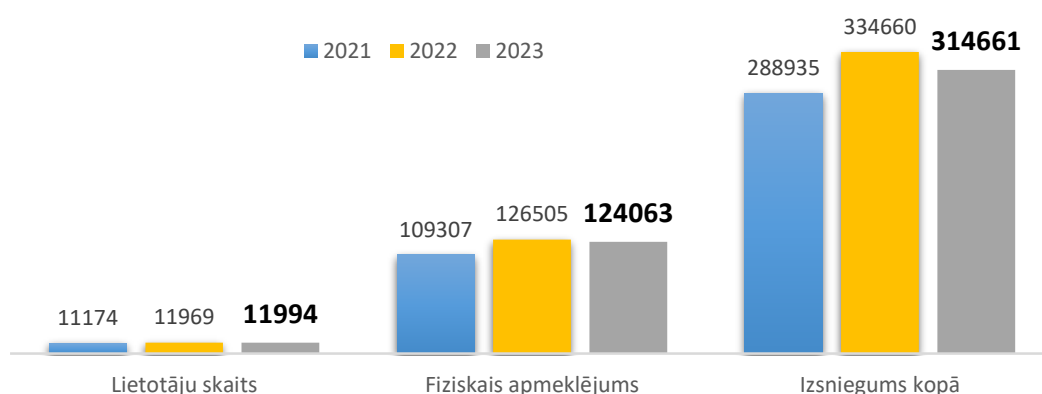
4.6. Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Dažkārt problēmas sagādā personāla maiņa, ja kādā apvienības pārvaldē jaunais darbinieks tiek pieņemts bez bibliotekārās izglītības un darba pieredzes nozarē. Tādā gadījumā pamatprasmes tiek apgūtas Bauskas CB, bet vēlāk tiek aicināts apgūt Latvijas Nacionālās bibliotēkas profesionālās pilnveides izglītības programmu “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” (160 h).

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1. Galvenie rādītāji

Lai gan kopējais Bauskas novada bibliotēku lietotāju skaits un apmeklējums, salīdzinot ar 2023. gadu, paliek gandrīz nemainīgi, ir novērots izsnieguma samazinājums, īpaši attiecībā uz grāmatām un periodiskajiem izdevumiem (skat. 5.1. att., 5.1. tab.). Tajā pašā laikā bērnu iesaiste bibliotēku apmeklētāju vidū ir palielinājusies – gan apmeklējumu, gan lietotāju procentuālā īpatsvara ziņā. Tas var norādīt uz mainīgām lasītprasmes un informācijas meklēšanas tendencēm, iespējams, ar pāreju uz digitālajiem resursiem.

5.1. att. Bibliotēku pamatrādītāji Bauskas novadā

5.1. tabula

Bibliotēkas pamatrādītāji, Bauskas novads

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepř. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	11969	11994	11781	=	-2%
<i>t. sk. bērni</i>	3673	3878	3959	+6%	+2%
Bibliotēku apmeklējums	126505	124063	124279	-2%	=
<i>t. sk. bērni</i>	38068	40444	43103	+6%	+7%
Virtuālais apmeklējums	119408		245710		
Izsniegums kopā	334660	314661	282255	-6%	-10%
<i>t. sk. grāmatas</i>	195009	197726	177214	+1%	-10%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	139532	116633	104489	-16%	-10%
<i>t. sk. bērniem</i>	41237	42836	41796	+4%	-2%
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	27%	28%	28%		
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	44%	48%	51%		
Iedzīvotāju skaits*	43981	43232	42520	-2%	-2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	8261	8062	7777	-2%	-4%

* PMLP dati uz 2025. gada 1. janvāri

5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Bauskas novada bibliotēkas vienmēr cenšas bibliotēkas apmeklējumu saviem lietotājiem padarīt saturīgu un blakus grāmatu lasīšanai piedāvāt papildu piedāvājumu – izstādes, tikšanās, konkursus, konsultācijas u. c.

Zālītes bibliotēkas vadītāja Alīna Rumbeniece: “*Pakalpojumu attīstībā nepieciešams pievērst lielu uzmanību lasītāju interesēm un vēlmēm*”.

Elektroniskā kopkataloga uzlabošana: 2024. gada 5. septembrī tika ieviesta jauna Bauskas novada bibliotēku elektroniskā kataloga versija. Tā piedāvā lietotājiem iespēju aplūkot pieejamās grāmatas, rezervēt tās saņemšanai bibliotēkā vai bibliomātā, kā arī nodrošina vairākas papildu funkcijas, padarot grāmatu meklēšanu un rezervēšanu ērtāku.

Bauskas CB 2024. gadā uzsāka 3td e-GRĀMATU bibliotēkas saišu pievienošanu Bauskas novada bibliotēku elektroniskajam katalogam.

Bauskas CB turpina radīt **izstādes**, kuras tiek izvietotas **pilsētvidē** pie Bauskas Kultūras centra ēkas. Pārskata periodā Bauskas CB darbinieki pašu spēkiem apkopoja informāciju un izveidoja dizainu (maketu) vienai izstādei, kura tika izdrukāta uz lielformāta planšetēm: **[“Vilim Plūdonim – 150”](#)**. Izstāde atspoguļo gan Viļa Plūdoņa dzīvi un daiļradi, gan viņa nozīmi latviešu literatūrā. Izstādes dizains un saturs veidots tā, lai būtu pieejams un interesants plašam sabiedrības lokam, tostarp skolēniem un pilsētas viesiem. Šāda veida iniciatīvas ne tikai bagātina pilsētvidi, bet arī veicina interesi par literatūru un kultūrvēsturi, dodot iespēju ikvienam iedzīvotājam un apmeklētājam izzināt Latvijas kultūras mantojumu pieejamā un vizuāli saistošā veidā.

Bauskas CB izgatavojusi aktuālu, vizuāli saistošu un reprezentatīvu materiālu – **Plūdoņa kartītes**. Dizaina aploksnē ieslēptas piecas, abpusēji apdrukātas kartītes 10×14 cm izmērā. Kartīšu viena puse kalpo, galvenokārt, kā vizuālais materiāls, savukārt otra puse ir informatīva. Veikts sadalījums piecos tematos: dzīves nogrieznis, Bauska, daiļrade, literatūra bērniem un ģimene. Plūdoņa kartītes dāvātas konkursu dalībniekiem, viesiem un katrai novada bibliotēkai.

Pārskata gadā **Brunavas bibliotēkā** tika apstrādāts nozaru grāmatu krājums, uzlīmējot katrai grāmatai uz muguriņas UDK kodu. Tas atvieglo gan bibliotēkā ikdienas darbu pie grāmatu kārtotāšanas plauktos, gan lietotāju spēju ātrāk atrast nepieciešamo izdevumu.

Jaunu lietotāju piesaistei marta mēnesī **Ceraukstes bibliotēkai** tika izveidots Facebook profils (<https://www.facebook.com/profile.php?id=61557709681295>).

2024. gadā **Rosmes bibliotēkā** izveidojies bibliotēkas draugu un domubiedru pulciņš, kuri labprāt kopā tiekas sarīkojumos, kā arī dodas izzinošos kultūrpārgājienos pa tuvākās apkāmes vietām kājām aizsniedzamos attālumos.

Misas bibliotēka pārskata periodā atsaukusies uz mācītāja Roberta Otomera aicinājumu bibliotēkā organizēt Bībeles mācības.

Gailīšu, Misas un Valles bibliotēkās turpina darboties VPVKAC – pakalpojumu sniegšanas vieta pašvaldībā, kur iedzīvotāji vienkopus var pieteikt atsevišķus pieprasītākos valsts pakalpojumus un pašvaldības pakalpojumus.

5.3. *Bibliomāts (grāmatu pakomāts)*

Jau vairākus gadus Bauskas CB novada iedzīvotājiem piedāvā iespēju saņemt grāmatas un citus iespieddarbus bibliomātā, kas atrodas pilsētvidē. Bibliomātu izmanto gan cilvēki ar kustību traucējumiem, gan seniori, jo tas atvieglo piekļuvi krājumam, gan lietotāji (studenti un strādājošie) ārpus Bauskas CB darba laika.

Pārskata periodā bibliomāta lietošanas aktualitāte nav mazinājusies, kaut gan iekārtas lietotāju skaits nedaudz samazinājies, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. 2024. gadā **98** lietotāji bibliomātu izmantojuši **1941** reizi, 2023. gadā – 117 lietotāji 2185 reizes.

Bibliotēkas grāmatu nodošanai lietotāji izmantojuši grāmatu nodošanas iekārtu, kas atrodas ārpus bibliotēkas telpām un ir pieejama arī ārpus darba laika. 2024. gadā nodošanās iekārtā ievietoti **4450** izdevumi (2023. gadā – 5916)

Analizējot Bauskas CB bibliomāta un grāmatu nodošanas iekārtas lietojumu 2023. un 2024. gadā, var novērot vairākas tendences:

- **bibliomāta izmantošana** – lietotāju skaits samazinājies par 16%, izmantošanas reižu skaits samazinājies par 11%. Neskatoties uz kopējo samazinājumu, bibliomāta pakalpojums joprojām ir pieprasīts, īpaši janvārī, kad tas tika izmantots visaktīvāk (42 lietotāji, 232 reizes).
- **grāmatu nodošanas iekārtas izmantošana** – nodoto izdevumu skaits ir samazinājies par 25%. Tas norāda uz kopējā grāmatu izdevumu apgrozījuma kritumu un lietotāju paradumu maiņu – vēlmi ilgāk paturēt izdevumus.

Arī 2024. gadā **Codes bibliotēka**, lai nodrošinātu bibliotēkas pieejamību plašākam lietotāju skaitam, piedāvāja iespēju izlasītās bibliotēkas grāmatas ievietot Grāmatu nodošanas iekārtā Bauskā, kā arī izmantot Bauskā uzstādīto grāmatu pakomātu, sazinoties par saņemšanu ar bibliotēku.

5.4. E-grāmatu bibliotēka

2024. gadā Bauskas novada bibliotēkas turpinājušas aktīvi popularizēt “3td E-GRĀMATU bibliotēku”. Lietotāji regulāri tika informēti par iespējām izmantot “3td E-GRĀMATU bibliotēku” gan sociālajos medijos, gan Bauskas CB tīmekļa vietnē, gan arī bibliotēkās, izstāstot un praktiski pamācot, kā piekļūt bezmaksas e-grāmatām.

Bauskas CB regulāri informē savus lietotājus par jaunākajām pievienotajām e-grāmatām un citām aktualitātēm savos sociālajos medijos (skat. 5. pielikumu).

Lietotāji atzinīgi novērtē “3td E-GRĀMATU bibliotēkas” piedāvājumu. Lietotāji biežāk izmanto šo pakalpojumu, lai nav jāgaida rindā uz fiziskajām grāmatām.

E-grāmatas tiešsaistē lasīja 51 Bauskas novada bibliotēku lietotājs, izsniegta 746 e-grāmatas (skat. 5.2. tab.). Salīdzinot ar 2023. gadu, kopējais e-grāmatu lasītāju skaits un izsniegumu skaits palielinājies.

Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas vadītāja Aiva Avota-Zalstere: “Kā novērots ikdienā, tieši jaunāka gadu gājuma cilvēki izrāda lielāku interesi par 3.td.lv e-GRĀMATU bibliotēku”.

5.2. tabula
E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati

	2022	2023	2024
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	370	295	453
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	42	32	51
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	2080	2500	3244
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	368	420	746

5.5. Sabiedrības, lietotāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, jaunu lietotāju piesaiste

Bauskas novada bibliotēku apmeklētāju viedokļa izziņāšanai katrā bibliotēkā brīvi pieejamā vietā atrodas Atsauksmju un ierosinājumu grāmata. Bauskas novada bibliotēku lietotāju viedokļa izziņāšana pārsvarā notiek mutiski, noskaidrojot, kādas krājuma vienības nepieciešams komplektēt, kādus tematiskos pasākumus organizēt, kādus viesus aicināt u. c.

Ziemeļu bibliotēkas vadītāja Santa Trokša: “Vienmēr tiek akcentēts, ka katrs lasītājs ir svarīgs bibliotēkai, izziņātas lasītāju un apmeklētāju vēlmēs”.

Bauskas CB tīmekļa vietnē 2024. gadā tika ievietotas sešas aptaujas. Ar aptauju palīdzību tika noskaidroti kritēriji, pēc kuriem bibliotēkas lietotāji izvēlas grāmatas lasīšanai, kādi ir lietotāju lasīšanas paradumi, kā bibliotēkas lietotājus apmierina bibliotēkas grāmatu krājums, kā arī bibliotēkas rīkotie pasākumi. Tika veikta aptauja arī par Bauskas CB lasītavas

pakalpojumu izmantošanu, kā arī par informācijas ieguves avotiem saistībā ar bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem.

Ozolaines bibliotēkā iekārtota mape ar nosaukumu "Grāmatas, kuras vēlas lasītāji", kurā lietotāji var ierakstīt vēlmes par grāmatām, kuras vēlas tuvākajā laikā izlasīt. Tas tiek ņemts vērā pie grāmatu iegādes vai arī SBA kārtā sagādāts.

Pārskata periodā **Brunavas bibliotēkā** ieviests jauns pasākums "Satikšanās ar bibliotekāri pie tējas tases". Katru mēnesi organizētas tikšanās ar bibliotēkas lietotājiem, uzklausi viņu viedokļi, ierosinājumi, norisinājās domu apmaiņa par lasītajām grāmatām.

Gada nogalē **Jauncodes bibliotēkā** organizēta aptauja pieaugušajiem "Populārākais pasākums un izstāde Jauncodes bibliotēkā 2024".

Strēlnieku bibliotēkā 2024. gadā tika uzsākta lietotāju anketēšana, anketā likts uzsvars uz bibliotēkas darba novērtējumu un lasītāju vēlmju izzināšanu, kā arī bibliotēkas un lietotāju komunikāciju. Apkopojot rezultātus, secināts, ka lietotāji ir apmierināti ar bibliotēkas darbu, saņemti vairāki konkrēti ieteikumi turpmākajiem darba plāniem.

Bērsteles bibliotēkā veiktas anonīmas Google aptaujas par iespējamu dalību meistarklasēs, par bibliotēkas nodarbībām mazuliem no 1 līdz 3 gadu vecumam, kā arī par apmierinātību ar bibliotēkas pakalpojumiem kopumā.

Bauskas novada bibliotēkās veiktās aptaujas uzskatāmas par lokāla mēroga aptaujām, kas nesniedz būtisku nozīmi kopējā novada bibliotēku attīstībā. Šādas aptaujas vērtējamās kā informatīvas.

Pārskata periodā LNB Bibliotēku attīstības centrs sadarbībā ar Latvijas Universitāti īstenoja pētījumu "Publisko bibliotēku loma Latvijas sabiedrības lasīšanas veicināšanā". Pētījuma ietvaros notika iedzīvotāju fokusgrupu diskusijas Latvijas reģionu bibliotēkās, nozares ekspertu intervijas un iedzīvotāju aptaujas. 2024. gada 31. maijā pētījuma darba grupa viesojās **Zorģu bibliotēkā**. Pētījums notika notikumu cikla "Latviešu grāmatai 500" ietvaros, to atbalstīja Kultūras ministrija. Diskusijā piedalījās 11 cilvēki.

5.6. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Brunavas bibliotēka atrodas 2. stāvā, taču tā ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, jo pēc 2009. gada ēkas rekonstrukcijas darbiem tika iebūvēts lifts. **Rītausmu bibliotēka** atrodas Īslīces pagasta nodaļas ēkas 2. stāvā. Lai nokļūtu ēkā, pie ēkas ir speciāla uzbrauktuve un iebūvēts pacēlājs. Lai nokļūtu **Mežotnes, Vecsaules, Kurmenes, Skaistkalnes** un **Valles bibliotēkās** pie to ieejām ir ierīkotas uzbrauktuves.

Personām ar īpašām vajadzībām **Misas bibliotēkā** nokļūt ir grūti, jo bibliotēka atrodas 2. stāvā, taču 1. stāvā ir ierīkota zvanu poga, ar kuras palīdzību var uzzvanīt no lejas, ja nepieciešama kāda palīdzība.

Grenctāles bibliotēka nav piemērota personām ar īpašām vajadzībām, jo bibliotēka atrodas 2. stāvā. Lietotāji ar kustību traucējumiem pēc pieprasījuma tiek apkalpoti ēkas 1. stāvā.

Iekļūšana **Ādžūnu, Jaunsaules, Dāviņu, Pāces, Strēlnieku, Edvarta Virzas Iecavas, Iecavas bērnu, Rosmes, Zālītes, Ziemeļu, Bērsteles, Svitenes, Viesturu un Vecumnieku bibliotēkā** nav piemērota personām ar kustību traucējumiem.

Bauskas CB atrodas 3. stāvā, kas apgrūtina nokļūšanu bibliotēkā vecākiem cilvēkiem, ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas pakalpojumi tiek piedāvāti arī ārpus bibliotēkas telpām – iespēja izlasītās bibliotēkas grāmatas ievietot Grāmatu nodošanas iekārtā un saņemt grāmatas bibliomātā, piedāvāta iespēja ikvienam aplūkot bibliotēkas veidotās izstādes pie bibliotēkas ēkas.

Daudzi lietotāji izmanto Bauskas CB tīmekļa vietnē piedāvāto iespēju attālināti reģistrēties par bibliotēkas lietotāju.

Bauskas novada bibliotēku lietotāji nereti izmanto iespēju attālināti pasūtīt izdevumus. Ar katru gadu pieaug attālināti pasūtīto eksemplāru skaits. 2024. gadā attālināti ir veikta **1927** eksemplāru pasūtīšana (2023. gadā. – 1749).

Pārskata periodā visiem Bauskas novada bibliotēku lietotājiem ir iespēja attālināti izmantot abonētās datubāzes EBSCO, News.lv, Nozare.lv un Letonika, kā arī bezmaksas tiešsaistes pakalpojumu “3td e-GRĀMATU bibliotēka.

Ādžūnu bibliotēkai aktīvi darbojas bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts pakalpojumu centrā “Bērzi”.

Codes bibliotēka apkalpo pansionāta “Derpele” iemītniekus – vasaras, rudens un pavasara mēnešos divreiz mēnesī, ziemā grāmatas un žurnāli tiek piegādāti vienreiz mēnesī.

Sakarā ar sociālā aprūpes centra “Derpele” pārvietošanu uz Mežotnes pagasta Garozas ciemu, **Strēlnieku bibliotēkā** ir nodibināti kontakti, iegūti 13 jauni bibliotēkas lietotāji un ar katru gadu šī tendence pieaug.

Pilsrundāles bibliotēkas Saulaines nodaļa pārskata periodā turpina sadarbību ar Rundāles apvienības pārvaldes sociālo centru, kā rezultātā tiek organizētas radošas nodarbības personām ar īpašām vajadzībām.

Lai uzturētu saikni un nezaudētu piederības sajūtu dzimtajam pagastam, **Skaistkalnes bibliotēkas** vadītāja gada nogalē apciemo un ar sirsnīgiem vēlējumiem un nelielu dāvaniņu

iepriecina pansionāta “Atvasara” dzīvojošos seniorus, kuri ilgus gadus bijuši cītīgi bibliotēkas apmeklētāji.

Ceraukstes, Mūsas, Dāviņu, Codes, Jauncodes, Pāces, Rītausmu, Jaunsaules, Ozolaines, Vecsaules, Jumpravas, Mežotnes, Strēlnieku, Edvarta Virzas Iecavas, Zālītes, Ziemeļu, Zorģu, Bērsteles, Pilsrundāles, Svitenes, Viesturu, Beibežu, Skaistkalnes, Taurkalnes, Valles un Vecumnieku bibliotēkas lietotājiem, kuri paši nevar atnākt uz bibliotēku, grāmatas un prese tiek piegādāta uz mājām.

Zorģu bibliotēkas vadītāja Dace Frinda: *“Pieejamību krājumam palīdz nodrošināt kopienas sadarbība – kaimiņi nogādā grāmatas tiem, kuri paši bibliotēku nevar apmeklēt. Tā veidojam savstarpēju atbalsta tīklu, lai cilvēki, kas paši nevar regulāri nokļūt līdz bibliotēkai, varētu lasīt grāmatas un periodiskos izdevumus vai saņemt citus informācijas materiālus”*.

5.7. Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Bauskas CB pieejama pielāgotā literatūra, kurā ietilpst: audiogrāmatas, grāmatas palielinātā drukā, grāmatas Braila rakstā. Sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku pieejamas audiogrāmatas, kas ir saņemtas starpbibliotēku abonementa (SBA) ietvaros. Bauskas CB pieejamas magnetolas pielāgotajai literatūrai. Ja lietotājam nepieciešams, tās uz laiku tiek izsniegtas lietošanā uz mājām. Tāpat bibliotēkā ir pieejama iekārta vājredzīgajiem lietotājiem.

Pārskata periodā pielāgoto literatūru izmantojuši 6 Bauskas CB lietotāji. Izsniegti 44 izdevumi: 30 audiogrāmatas un 14 grāmatas palielinātā drukā.

No 2024. gada rudens viena **Jauncodes bibliotēkas** lasītāja izmanto pielāgoto literatūru – grāmatas palielinātā drukā, kuras tiek saņemtas no Bauskas CB.

Pārskata periodā viens **Ziemeļu bibliotēkas** lietotājs izmanto pielāgoto literatūru, ko bibliotēkāre saņem no Bauskas CB.

Misas bibliotēkas aktīvo lietotāju skaitā ir viens cilvēks ar redzes traucējumiem. Šim lietotājam tiek nodrošināta pielāgotā literatūra (audiogrāmatas) no Bauskas CB.

5.3. tabula
Pielāgotā literatūra Bauskas novada bibliotēku krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	17
Grāmatas vieglajā valodā	2

5.8. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lietotāju mērķgrupām vai interešu grupām, tematiskie pasākumi

Bauskas novada bibliotēkas piedāvā dažādu pasākumu organizēšanu bibliotēku lietotājiem. Pārsvārā pasākumi paredzēti visiem bibliotēku lietotājiem, taču nereti tiek organizēti arī pasākumi, kuri tendēti uz atsevišķām lietotāju mērķgrupām, piemēram, senioriem, mājsaimniecēm, ģimenēm, interesentu grupām vai bezdarbniekiem.

Zorģu bibliotēkā galvenokārt veidojas interešu grupas – veselība, personības pilnveide, praktiskās un radošās prasmes.

Bārbeles bibliotēkas vadītāja Brigita Krauze: *“Zinot daudzu bibliotēkas lietotāju intereses ir vieglāk organizēt koprades darbnīcas”.*

5.4. tabula

Pasākumi atsevišķām mērķgrupām vai interešu grupām

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Pasākuma apraksts	Mērķ-auditorija	Bibliotēka
1.	Iepazīsti Bauskas novadu	Lai izzinātu un iepazītu dažādos vēsturiskos faktus par Bauskas novadu, pasākums tika papildināts ar erudīcijas spēli “Iepazīsti Bauskas novadu”.	Bauskas apvienības pārvaldes darbinieki	Ceraukstes bibliotēka
2.	Mazas pārles lielā novadā	Ceraukstes ievērojamākie cilvēki un vietas, viktorīna par Bauskas novadu, ziepju izgatavošanas meistarklase.	BAP sociālā dienesta darbinieki	
3.	Pašu rokām radīts	Vienkārtna pinuma tehnikas radošā meistarklase organizēta, lai mājsaimniecēm būtu iespēja sanākt kopā un kaut ko radot saturīgi pavadītu brīvo laiku.	Mājsaimnieces	
4.	Rudens salātu pēcpusdiena	Rudens ražas sezonu noslēdzot, tematiska pēcpusdiena – salātu degustācija, dalīšanās ar salātu receptēm.		Beibežu bibliotēka
5.	Pēcpusdiena “Mans Vaļasprieks”	Bibliotēkas lietotāju vaļasprieku apzināšana, adījumu, tamborējumu un dažādu rokdarbu izstāde. Tikšanās ar rokdarbniecēm		Skaistkalnes bibliotēka
6.	Radošās darbnīcas	Dekupēšana, dāvanu aploksnīšu veidošana, sapņu ķērāji, konfekšu pušķu veidošana, Lieldienas gaidot, Zaļie pirkstiņi, pinam groziņus, trauciņus, gatavojamies pirmajai Adventei, top rotājumi svētkiem.	Mājsaimnieces un seniori	Gailīšu bibliotēka
7.	Veselība bez zālēm	Brunavas pagasta sporta pasākumu organizatore Dace Kalniņa iepazīstināja apmeklētājus ar prezentāciju par veselīgu dzīvesveidu, sporta aktivitātēm, veselīga uztura piramīdu.		Jaunsaules bibliotēka
8.	Sievietes: iedvesma un pārmaiņas	Pasākums veltīts Starptautiskajai sieviešu dienai. Radošā darbnīca sveču veidošanā. Apgūtas jaunas prasmes sveču gatavošanā.		Mežotnes bibliotēka

9.	Radoša darbnīca	Sveču un iekuriņu veidošana.		Pāces bibliotēka
10.	Prieks kopā būt	Pasākumā seniori atcerējās senvārdus, risināja viktorīnas, minēja melodijas un sadziedājās.		Jaunsaules, Brunavas bibliotēkas
11.	Dzejas diena "Rudens lapu virpulī"	Senioriem veltīta dzejas un mūzikas pēcpusdiena, kurā Jurgita Červinska priecēja ar skaistu dziedājumu, mūziku un dzejas lasījumiem, radot īpašu, siltu atmosfēru.		Ziemeļu bibliotēka
12.	Senioru tikšanās	"Radoša sieviete" – papīra puķu veidošana, "Pavasara kopā būšana", "Veselīgs uzturs", "Zvaniņš skan!".	Seniori	Pilsrundāles bibliotēka
13.	Tējas pēcpusdiena	Tikšanās laikā seniori gatavoja Ziemassvētku apsveikuma kartiņas. Pasākuma īpašie viesi Zane Sudrabiņa-Prauliņa stāstīja par saviem dabas produktu sīrupiem veselībai un ģimenes uzņēmumu, bet ārsts- kardiologs Andris Šlakota par to, kā senioriem rūpēties par sirds veselību.		Valles bibliotēka
14.	Izglītojoša meistarklase "Grima pamati"	Fotogrāfes un grima mākslinieces Danas Rodenkirhenas meistarklase daiļā dzimuma pārstāvēm par grima pamatiem.	Sievietes	Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka
15.	Ārstnieciskā vingrošana	Fizioterapeites Agneses Kalniņas vadībā 2024. gadā notika 48 ārstnieciskās vingrošanas nodarbības.		
16.	Gleznošanas nodarbības	Gleznošanas nodarbības notiek vienu reizi mēnesī. 2024. gadā gleznošanas notika 10 reizes.	Interesešu grupa	Zorģu bibliotēka

Pilsrundāles bibliotēkas Saulaines nodaļā 2024. gadā darbojās senioru interešu kopa un notika sociālā dienesta klientu radošās nodarbības "Zaķa Lieldienas" un "Konfekšu pušķis".

Maznodrošināto personu datorprasmes ir vājas un viņi baidās apgūt jaunas tehnoloģijas un iemaņas, tāpēc ik gadu visās Bauskas novada bibliotēkās šie cilvēki galvenokārt tiek apmācīti izmantot internetbanku, lai varētu saņemt izdruku par trīs mēnešu ienākumiem, ko iesniegt sociālajam dienestam.

Pensionāriem sniegtas konsultācijas par rēķinu apmaksu internetbankā, sniegta informācija par to, kā pārskaitīt naudu uz citu kontu, kā arī par sadzīves pakalpojumu portālu izmantošanu.

Dāviņu bibliotēkas vadītāja Ina Bosakova: *"Vientuļajiem pensionāriem bibliotēka ir vienīgā vieta, kur viņi klātienē var saņemt palīdzību un uzzināt nepieciešamo informāciju"*.

Jaunsaules bibliotēkas vadītāja: *"Izglītojošs darbs bibliotēkā ir svarīgs, īpaši sociāli mazaizsargātajiem cilvēkiem"*.

5.5. tabula
Tematiskie pasākumi

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Pasākuma apraksts	Bibliotēka
1.	Miniatūru izstādes “1:12” atklāšana	Miniatūru mākslinieki Jana un Edgars Brieži iepazīstināja ar miniatūru mākslas aizsākumiem, šī mākslas veida izmantošanu gan citās mākslas nozarēs, gan sadzīvē.	Bauskas CB
2.	Izstāžu “Lelles un ...” atklāšana	Tallinas māksliniece Ņina Čistjakova prezentēja savu leļļu kolekciju, stāstīja par ideju kā tapa lelles, gatavošanu.	Brunavas, Ceraukstes, Rītausmu bibliotēkas
3.	Ziemassvētki sabraukuši...	Ziemassvētku noskaņās satikšanās ar lasītājiem. Lasīti fragmenti no J. Jaunsudrabiņa “Baltās grāmatas”, Ed. Virza “Straumēni”, aplūkojamās Ziemassvētku un Jaungada kartiņas laiku lokos, lasītājas I. Šarkūnas zvanu kolekcija, eņģeļu kolekcija un S. Štālas tamborētās 60 sniegpārslīņas.	Brunavas bibliotēka
4.	Ja Es būtu...	Dzejas lasījumus sievietes tēlam un mīlestībai ar mūziku piesātināja trio “JuMaLī”.	Ceraukstes bibliotēka
5.	Mākslīgais intelekts – 21. gadsimta virzītājspēks	Tikšanās ar Bauskas CB bibliogrāfi Ēriku Pelceri, prezentācija par MI, tā nozīmi un progresu nākotnē.	Codes bibliotēka
6.	Iepazīt Igauniju	Fotogrāfa I. Prīša neklātienes ceļojums. Izstādes atklāšanā bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja spilgtāk izprast, piedzīvot un izbaudīt vietas, ko ceļotājs bija apmeklējis.	Jauncodes bibliotēka
7.	Eiropas aizsargātie – Latvijas īpašie produkti	Iepazīti visi seši aizsargātie produkti. Video, kā gatavo salināto rudzu maizi un Rucavas balto sviestu.	
8.	Viesmīlīgās Gruzijas neaizmirstamais stāsts fotogrāfijās un atmiņās	Tikšanās ar ceļotāju Ilzi Aņūnu. Atmiņas, fotogrāfijas, video par ceļojumu, diskusijas (skat. 6. pielikumu).	Jaunsaules bibliotēka
9.	Tikšanās ar sēklu lološanas vēstnesi Vinetu Skalbergu “Senie dārzi”	Pasākumā galvenā uzmanība tika pievērsta senajām augu šķirnēm, to saglabāšanai un nozīmei mūsdienu pasaulē.	Rītausmu bibliotēka
10.	Radošās pilnveides stunda “Spēka zīmes akmeņos”	Dalībnieki iepazīnās ar latviešu rakstu zīmju nozīmi un tās zīmēja uz akmeņiem. Pasākums apvienoja radošo izpausmi ar tradīciju izzināšanu, radot unikālus spēka akmeņus.	
11.	Šī nakts mirdz gaismā brīnišķā	Ar skaistām, skanīgām Ziemassvētku dziesmām klātesošos priecēja Pāvils Dambrovskis, ticības, cerības un mīlestības vārdos klātesošos uzrunāja prāvests Romualds Baļčūns.	Vecsaules bibliotēka
12.	Laikapstākļu ietekme uz veselību un prātu	Tikšanās ar meteorologu Tomu Brici.	Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka
13.	Rokrakstu noslēpumi	Meistarklase ar rokraksta analīzes speciālisti Iritu Rozentāli.	
14.	Egles iedegšana kopā ar Ziemassvētku vecīti	Pirmajā adventē bibliotēkas pagalmā ieskandināts Ziemassvētku gaidīšanas laiks. Kopā ar Ziemassvētku vecīti iedegta eglīte, baudītas dziesmas, rotaļas, dejas un prieka pilni mirkļi.	Ziemeļu bibliotēka
15.	Krāsa – par to, kā Tu jūties...	Tikšanās ar koloristikas speciālistu, kas vadīja nodarbību par krāsu fizisko, emocionālo un psihofizioloģisko ietekmi uz cilvēku. Krāsu paletes. Individuālā krāsu analīze. Individuālā krāsu gadalaika tipa noteikšana.	Bērsteles bibliotēka

16.	Garāmgājējs ar otu rokās	Tikšanās ar gleznu izstādes “Garāmgājējs ar otu rokās” autoru Ainaru Ķieni. Iepazinām autora radošās darbības pirmsākumus, uzklaustījam interesanto stāstījumu par gleznošanas pieredzi, par katru gleznu bija savs stāsts.	Beibežu bibliotēka
17.	Dzejas pietura bibliotēkas āra lasītavā “Pie Gudrās Pūces”	Teatralizēts dzejas dienu pasākums ar novadnieces dzejnieces Olitas Simaško piedalīšanos, virtuāls ceļojums I. Ziedoņa dzejas pasaulē, izzinoša viktorīna par latviešu valodu, dzejas lasījumi, dziesmas.	Skaistkalnes bibliotēka
18.	Esi vesels!	Tematiska pēcpusdiena ar ārsta palīgu A. Bērziņu.	Taurkalnes bibliotēka
19.	Pa Svētā Jēkaba ceļu	Tikšanās ar Latvijas Sv. Jēkaba ceļa asociācijas biedriem R. Kenigsvaldi, A. Krilovu, O. Čerņišovu-Stūrišku. Stāstījums par Sv. Jēkaba (Santjago) ceļa būtību un vispārējo koncepciju, pieredzes stāsti no gājieniem gan Latvijā, gan Eiropā.	Valles bibliotēka
20.	Lekcija “Alveja – aptieka vienā augā”	Ekspertes Solvitas Mertenas stāstījums par alveju un tās medicīniskajām īpašībām.	Vecumnieku bibliotēka

Bauskas CB aizvadītā gada nozīmīgākais notikums – “**Dzejas diena – Grāmatu diena**” (skat. 7. pielikumu). Rīts aizsākās pie Plūdoņa pieminekļa Saules dārzā, kur norisinājās dzejas konkursa “Plūdoņa dzejas akordeons” noslēguma pasākums.

Pasākuma turpinājums Bauskas Kultūras centrā, kur interesenti tika aicināti uz grāmatu tirdzniecību, ko nodrošināja izdevniecības SIA “Latvijas Grāmata”, SIA “Apgāds Kontinents” un SIA “Izdevniecība Avots”, bet turpat – garderobes zonā darbojās improvizēta Dzejas bibliotēka, aicinot sanākušos šoreiz lasīšanai izvēlēties dzejdarbus.

Bauskas Kultūras centa zālē saplūda dažādu paaudžu ļaudis – tostarp daudz jauniešu, un kāpēc gan ne, ja pirmais autors, kas atklāja “Dzejas dienu – Grāmatu dienu” bija dzejnieks, literatūrzinātnieks un atdzejotājs **Kārlis Vērdiņš**.

Nākamie pasākuma viesi, kuri apbūra sanākušos ar savu atvērtību, dzīvīgumu un informācijas bagāto stāstījumu, bija ceļotāji **Laine Pērse** un **Arturs Driņins**, kuru ceļojumu iespaidi tiek Laines aprakstīti un izdoti grāmatās.

Kā jau solīja “Dzejas dienas – Grāmatu dienas” programma, pasākuma noslēdzošā daļa veltīta iedvesmai un harmonijai, ko ar muzikālu priekšnesumu pasākuma apmeklētājiem sniedza mūziķe **Anta Enģele**. Īpašās balss īpašniece ģitāras pavadībā izpildīja dziesmas ar Aspazijas, Raiņa, F. Bārdas, J. Jaunsudrabiņa, K. Skalbes, J. Ziemeļnieka, J. Poruka, V. Tomas, O. Vācieša, I. Ziedoņa un citu dzejdaru vārdiem. Mūzikā ietērtā dzeja, izskanēja gan zināmās, gan nedaudz piemirstās dziesmās, pieskandināja zāli, kļūstot par ikviena klausītāja balzamu dvēselei.

5.9. Uzziņu un informācijas darbs

Kvalitatīvai un pilnvērtīgai uzziņu izpildei Bauskas novada bibliotēkas izmanto, ne tikai tradicionālo krājumu, bet arī dažādus e-resursus, piemēram, meklētāju PRIMO, gramatas.lndb.lv, periodika.lv, enciklopedija.lv, datubāzes EBSCO, LETA biznesa portālu Nozare.lv, LURSOFT laikrakstu bibliotēku News.lv, dažādus ārzemju brīvpieejas resursus.

Bauskas CB vērsās pēc palīdzības galvenokārt studenti, kuri studē LU Bauskas filiālē tādās studiju programmās kā pirmsskolas un sākumskolas skolotājs, kā arī sociālais darbs. Tāpēc uzziņu izpilde pamatā saistās ar tādām tēmām kā valodas, sīkās motorikas attīstība, uzmanības noturība u. c., kā arī sociālā darba inovatīva metožu izstrāde, sociālā darbinieka motivācijas attīstība, komunikācija ar personām ar garīga rakstura problēmām u. c. Gada laikā ir sniegta palīdzība arī citiem studentiem, kuri studē jurisprudenci, uzņēmējdarbību, ekonomikas zinātnes, medicīnu u. c. Uzziņu sniegšanai visvairāk tika izmantota PRIMO un EBSCO datubāze.

Bauskas novada bibliotēkās tika sniegtas konsultācijas par jauno tehnoloģiju lietošanu, par prognozēto pensiju, e-adreses izveidošanu, e-pierakstu ārstniecības iestādēs, rēķinu apmaksu, VID deklarāciju iesniegšanu, e-pasta izveidošanu, izmantošanu, bankas kartes aktivizēšanu.

Tā kā **Gailīšu bibliotēkā** ir valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centrs, tad daudz uzziņas sniegta pagasta iedzīvotājiem par jautājumiem, kas saistīti ar novada lēmumiem, projektiem, komunālo daļu.

Pārskata periodā **Mūsas bibliotēkā** vairākkārtīgi pēc palīdzības vērsās seniors, kuram bija nepieciešams sameklēt Google Maps maršrutus. Tika atrasti vēlamie galamērķi, izdrukātas kartes, iezīmēti galvenie ceļi, pa kuriem braucot, seniors sasniegs savu galamērķi.

Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkā visvairāk sniegta tematiskas uzziņas par Latvijas vēsturi, tostarp novada vēsturi, latviešu rakstniekiem, novadniekiem, par tūrisma iespējām Latvijā un ārzemēs, par dažādu valstu tradīcijām un svinamajām dienām u. c.

Valles bibliotēkā sniegtās interesantākās uzziņas – kupolveida siltumnīcas izgatavošana, mātes tēls prozā, krustdūrienā izšūtas horoskopa zīmes, reliģiju vēsture, vēdas u. c.

5.10. Bibliotēkas izglītojošā darbība

Skaistkalnes bibliotēka organizēja bibliotekāro stundu un praktiskas nodarbības Skaistkalnes vidusskolas 10. klasei par elektroniskā kataloga izmantošanas iespējām, par

pieslēgšanos 3td e-GRĀMATU bibliotēkai. Sniegta informācija par bibliotēkā pieejamām datubāzēm.

5.11. Medijpratība

Darba ikdienā visas Bauskas novada bibliotēkas strādā, lai uzlabotu savu lietotāju, it sevišķi senioru, medijpratību. Iedzīvotājiem bija iespēja saņemt individuālas konsultācijas, kurās tika sniegta informācija uz visiem interesējošajiem jautājumiem. Vislielākā uzmanība tika vērsta uz drošību internetā. Bieži vien nākas saskarties, ka seniori notic viltus ziņām internetā, tāpēc katram tiek pastāstīts, ka jātic tikai oficiālām ziņu lapām.

Bibliotēkās regulāri tiek izvietota informācija par aktualitātēm medijpratībā, par viltus ziņu atpazīstamību, par tīmekļa vietnēm, kurās atrodama informācija par viltus ziņām.

Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale: *“Viedokļu sadrumstalotības laikā bibliotēku lietotāji tika aicināti ieklausīties profesionāļu viedokļos un pieņemt pārdomātus un ticamā, pārbaudītā informācijā balstītus lēmumus, neļaujoties dezinformācijai un manipulācijai”*.

Jauncodes bibliotēkas vadītāja: *“Individuāli bibliotēkas lietotājiem uzsvēru, cik nozīmīga loma aktuālajā informatīvajā telpā ir prasmēm meklēt, atrast, analizēt un izvērtēt informāciju, kā arī noteikt tās avotus un to, kādiem mērķiem informācija tiek izplatīta, un cik tā patiesa”*.

Pāces bibliotēkā daudz izmantots Bauskas jauniešu radītais audiovizuālais saturs vietnē “Vieddoma”, pēc video noskatīšanās kopā ar bibliotēkas lietotājiem tika izanalizēts redzētais.

Bauskas CB Digitālās nedēļas ietvaros organizēja semināru vecāko klašu skolēniem un citiem interesentiem par drošību internetā. Lektore Jana Orlova stāstīja par riskiem un apdraudējumiem, ar kuriem jaunieši bieži sastopas interneta vidē, kā no tiem izvairīties, lai sevi pasargātu, kā arī – kur meklēt palīdzību.

Rītausmu bibliotēkā tika izveidots informatīvs baneris, kurš novietots pie apmeklētāju datoriem ar aicinājumiem “Domā kritiski!”, “Vai viss, ko lasi ir patiesība?”, “Iemācies atpazīt viltus ziņas!” (skat. 8. pielikumu). Rītausmu bibliotēkas vadītāja Dace Kuzmina: *“Šāda veida baneris pie datoriem ir vērtīgs, jo tas atgādina par kritisko domāšanu tieši darbības brīdī”*.

Dāviņu bibliotēkas vadītāja 2024. gadā uzsāka mācības Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra rīkotajā “Medijpratības meistarību” programmā, tādējādi pārstāvēt ne vien savu bibliotēku, bet arī Bauskas novadu.

5.12. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Uz 2025. gada 1. janvāri iespieddarbu automatizētā izsniegšana/saņemšana notiek visās **Bauskas novada publiskajās bibliotēkās** (skat. 5.6. tab.).

Bauskas novadā ar BIS ALISE strādā arī **piecas** skolu bibliotēkas – Bauskas Valsts ģimnāzijas, Bauskas 2. vidusskolas, Iecavas vidusskolas, Skaistkalnes vidusskolas un Vecsaules pamatskolas.

5.6. tabula
BIS ALISE izmantošana, Bauskas novads

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2024)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Bauskas novada publiskās bibliotēkas	36	36	36	36	36	1660	1927
Bauskas novada izglītības iestāžu bibliotēkas	17	5	5	5	5	124	-

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, novadā uz 2025. gada 1. janvāri samazinājies reģistrēto lietotāju skaits, kam pieejami autorizācijas dati un kuri izmanto izdevumu rezervēšanas iespēju tiešsaistē (skat. 5.7. tab.).

5.7. tabula
Autorizētie lietotāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	11969	11994	11781	=; -2%
Autorizētie lietotāji kopā	1719	1809	1660	+5%; -8%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	297	269	260	-9%; -3%

5.12. Iekšzemes un starptautiskais SBA

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2024. gadā Bauskas novadā no citām bibliotēkām saņemto dokumentu skaits ir palielinājies, savukārt uz citām bibliotēkām izsniegto dokumentu skaits ir samazinājies (skat. 5.8. tab.).

No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits palielinājies, jo pārskata periodā par pielāgotās literatūras piedāvājumi izrādījuši interesi vairāk lietotāju nekā pērn.

5.8. tabula
SBA rādītāji, Bauskas novads

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1110	1080	1699
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1175	1261	1066
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	46	29	81

Aktīvi SBA izsniegusi Bauskas CB (690 eks.), Rosmes bibliotēka (197 eks.), kā arī Zālītes bibliotēka (123 eks.). Izmantojot SBA, visvairāk eksemplāru saņēmušas Jauncodes bibliotēka (284 eks.), Pilsrundāles bibliotēka (207 eks.), Vecumnieku bibliotēka (140 eks.) un Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka (127 eks.).

5.13. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Bauskas CB atrodas 3. stāvā, kas apgrūtina nokļūšanu bibliotēkā vecākiem cilvēkiem, ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pārskata sagatavošanas laikā noris būvniecības iepirkuma procedūra ēkas Uzvaras ielā 3, Bauskā pārbūvei par Bauskas Centrālo bibliotēku.

Šobrīd, lai nodrošinātu bibliotēkas pieejamību plašākam lietotāju skaitam, tiek piedāvāta iespēja vēlamās grāmatas saņemt grāmatu pakomātā, savukārt izlasītās bibliotēkas grāmatas ievietot grāmatu nodošanas iekārtā.

Ādžūnu bibliotēka ir izvietota daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā, tomēr līdz bibliotēkai esošie pakāpieni apgrūtina nokļūšanu bibliotēkā personām ar kustību traucējumiem, kā arī māmiņām ar bērnu ratiņiem. Bibliotēkai būtu nepieciešams savs atsevišķs centrālās ieejas mezgls, tādējādi nodrošinot ērtu piekļuvi bibliotēkai un nodrošinātu bibliotēkas pakalpojumu pieejamību visiem iedzīvotājiem.

Ceraukstes bibliotēkas atrašanās vieta rada sarežģījumus tās apmeklētājiem. Bibliotēka ar automaģistrāli A7 ir atdalīta no pagasta dzīvojamās zonas, skolas un pirmsskolas izglītības iestādes. Automaģistrāles krustojumā nav gājēju pārejas. Auto satiksme ir ļoti intensīva un maģistrāli šķērsot nav droši. Bērni bez vecāka pavadona, drošības apsvērumu dēļ, uz bibliotēku netiek. Jautājums par gājēju pārejas nodrošināšanas iespējām sāks izskatīt jau 2022. gada nogalē iedzīvotāju sapulcē ar Bauskas novada pašvaldības pārstāvjiem. 2024. gadā jautājums par autoceļa A7 drošu šķērsošanu Ceraukstē tika atkārtoti izskatīts iedzīvotāju padomes sapulcē. Līdz šim konkrēti risinājumi saistībā ar gājēju pārejas izveidi nav rasti. 2024. gadā automaģistrāles krustojumā tika uzstādīts ielu apgaismojums, kas uzlabojis redzamību.

Būtu jāatrod risinājums, lai **Vecumnieku bibliotēkas** pakalpojumus varētu saņemt ārpus bibliotēkas darba laika. Kā viens no labākajiem risinājumiem ir bibliomāta ieviešana. Tas atrisinātu grāmatu saņemšanu/nodošanu lasītājiem ar kustību traucējumiem, kā arī lasītājiem, kuri fiziski netiek uz bibliotēku tās darba laikā. Grāmatu pasūtīšana e-katalogā, elektroniski vai telefoniski un saņemšana bibliomātā veicinātu lasītāju un izsnieguma skaita pieaugumu.

Liela daļa bibliotēku apmeklētāji ir gados vecāki cilvēki, kuriem nav pārlietu labas datorā pārvaldīšanas prasmes. Tas nozīmē, ka liela daļa neizmanto tādus pakalpojumus kā datubāzes un elektronisko kopkatalogu. Jāveic digitālās apmācības, lai seniorus vairāk iepazīstinātu ar datoru, tā izmantošanu un visām sniegtajām iespējām.

Ziemeļu bibliotēkas vadītāja Santa Trokša: *“Mainoties iedzīvotāju ikdienas paradumiem un dzīves ritmam, ko nosaka steiga, mobilitāte un informācijas tehnoloģiju pieejamība, ir zaudēta kopības izjūta, iespēja satikties, komunicēt ar kaimiņu, pabūt kopā ar kādu pasākumā”.*

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

6. KRĀJUMS

6.1. *Krājuma komplektēšanas politika un organizācija*

6.1.1. *Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā*

2024. gadā Bauskas novada bibliotēkās turpināts darbs pie krājuma papildināšanas un kvalitātes uzlabošanas. Galvenais uzdevums bija sekmēt krājuma saturisko kvalitāti tā, lai tas atbilstu lietotāju pieprasījumam. 2024. gadā galvenās prioritātes krājuma komplektēšanā – latviešu oriģinālliteratūra, lasītāju pieprasītā literatūra, aktuāla nozaru literatūra un preses izdevumi.

Pārskata periodā **Bauskas CB** krājuma komplektēšanas galvenās prioritātes būtiski nav mainījušās. Tās ir:

- bērnu un jauniešu literatūra;
- latviešu oriģinālliteratūra;
- literatūra skolēnu un studentu mācību procesa atbalstam: psiholoģija, pedagogija, juridiskā literatūra, dabaszinātnes u. c.;
- izdevumi novadpētniecības krājumam.

Lai apkopotu lietotāju pieprasījumus un secinātu, kādi populāri izdevumi jāpiekomplektē, bibliotēkās tiek veidots pieprasītāko grāmatu tops.

Komplektējot krājumu, jau daudzus gadus Bauskas novada bibliotēkām izveidojusies veiksmīga sadarbība ar vairākām izdevniecībām: apgāds “Zvaigzne ABC”, apgāds “Kontinents”, izdevniecība “Avots”. 2024. gadā grāmatas pārsvarā tika komplektētas attālināti, pasūtot tās grāmatu bāzes SIA “Latvijas Grāmata” tīmekļa vietnē eglobuss.lv.

Bauskas CB informācijas resursu attīstības nodaļas darbinieki regulāri piedalās novada bibliotēku krājuma vērtēšanā, tādējādi palīdzot, atlasīt bibliotēkām nolietoto, maz izmantoto literatūru, kuru izvērtējot, pārvieto uz Depozitāriju vai Apmaiņas krājumu.

6.1.2. *Informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu*

Pārskata periodā **Bauskas CB** jauns krājuma komplektēšanas dokuments nav izstrādāts. Aktuālais krājuma komplektēšanas politikas dokuments “Bauskas Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija 2022.–2026.” izstrādāts 2022. gadā.

Bauskas novada pagastu bibliotēkām 2023. gadā ir izstrādāta un aktualizēta katrai sava krājuma koncepcija (2023.-2028.). Šīs koncepcijas veidotas, ņemot vērā katras bibliotēkas lasītāju intereses, un vietējās kopienas vajadzības. Izmaiņas veiktas, ņemot vērā jaunākās

tendences bibliotēku darbā, lasīšanas paradumu attīstību un tehnoloģisko inovāciju iespējas, tādējādi veicinot izglītību, kultūras mantojuma saglabāšanu un vietējās kopienas izaugsmi.

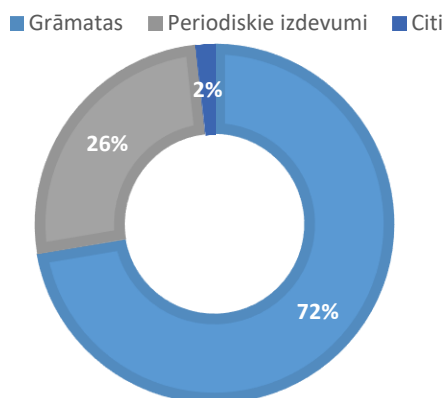
6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Finansējumu Bauskas novada bibliotēku krājuma komplektēšanas nodrošināšanai piešķir pašvaldību budžeta līdzekļu ietvaros (skat. 6.1. tab.).

6.1. tabula

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums, Bauskas novads

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	127944	132074	133735
<i>t.sk. grāmatām</i>	90944	95764	96751
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	34859	34103	34724
Iedzīvotāju skaits novadā	43981	43232	42520
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	2,91	3,06	3,15
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	127944	132074	141526

6.1. att. Bibliotēku izdevumi krājuma komplektēšanai
Bauskas novadā, 2024

2024. gadā pašvaldību finansējums krājuma iegādē Bauskas novada bibliotēkās palielinājies. Vidēji novadā uz vienu lietotāju **krājuma komplektēšanai** izmantoti **EUR 11,35**.

Kopā aizvadītajā gadā Bauskas novada bibliotēkās **grāmatu iegādē** izmantoti pašvaldību līdzekļi **EUR 96751** apmērā. Novadā vidēji uz vienu lietotāju **grāmatu komplektēšanai** izmantoti **EUR 8,21**.

Presei atvēlētā summa sabalansēta ar iepirkto grāmatu summu, t.i. $\frac{1}{3}$ presei, $\frac{2}{3}$ grāmatām. Kopā novadā **presei** atvēlēti **EUR 34724**. Vidēji novadā uz vienu lietotāju preses iegādei izmantoti **EUR 2,95**.

Neskatoties uz to, ka finansējums krājumam palielinās, jaunieguvumu skaits sarūk, jo gan grāmatu, gan periodisko izdevumu cenas paaugstinās, līdz ar to tas neveicina pozitīvu krājuma attīstību.

6.3. Krājuma pārbaude

2024. gadā tika veikta krājuma elektroniskā inventarizācija četrās Bauskas novada bibliotēkās – Pilsrundāles, Svitenes, Viesturu un Bērsteles bibliotēkās. Inventarizāciju veica Bauskas CB Informācijas resursu un attīstības nodaļas darbinieki sadarbībā ar pagastu bibliotēku darbiniekiem. Inventarizācijā konstatēts grāmatu iztrūkums (skat. 6.2. tab.).

6.2. tabula

Krājuma inventarizācijas Bauskas novadā

Nr.p.k.	Bibliotēka	Inventarizācijas datums	Noskenēts	Iztrūkums, eksemplāri
1.	Bērsteles bibliotēka	29.01.-02.02.2024.	4563	48
2.	Pilsrundāles bibliotēka	27.02.-07.03.2024.	12534	80
3.	Svitenes bibliotēka	02.04.-08.04.2024.	5808	1
4.	Viesturu bibliotēka	07.05.-10.05.2024.	3662	10

6.4. Krājuma rādītāji

2024. gadā Bauskas novada bibliotēkās ir samazinājies jaunieguvumu skaits (skat. 6.3. tab.). Kopumā bibliotēku krājums tika papildināts ar 25663 vienībām, no tām 9484 ir grāmatas un 16138 periodiskie izdevumi. Grāmatu krājuma un periodisko izdevumu krājuma apgrozība salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājusies. Pārskata periodā kopumā tika norakstītas 14280 grāmatas, 19146 periodikas izdevumi un 167 citi dokumenti.

6.3. tabula

Krājuma rādītāji, Bauskas novads

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	27267	26142	25663
<i>t. sk. grāmatas</i>	10081	9362	9484
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	2624	2418	2441
<i>t. sk. bērniem</i>	2509	2613	2808
Izslēgtie dokumenti	28292	31499	33593
Krājuma kopskaits	354368	348967	333946
<i>t. sk. grāmatas</i>	288282	287164	281232
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	64199	59851	51051
<i>Izsniegums, grāmatas</i>	195009	197726	177214
<i>Izsniegums, periodiskie izdevumi</i>	139532	116658	104489
Grāmatu krājuma apgrozība	0,68	0,69	0,63
Periodisko izdevumu apgrozība	2,17	1,95	2,04

6.5. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā

Bērnu un jauniešu literatūras komplektēšana – viena no krājuma veidošanas prioritātēm. Sekojot līdzi jaunākajām tendencēm bērnu un jauniešu literatūrā, Bauskas novada bibliotēkas cenšas sabalansēt lasītāju pieprasījumu ar nepieciešamību pēc saturīgas un kvalitatīvas bērnu un jauniešu literatūras. Svarīgi, lai krājums būtu daudzpusīgs un derētu dažādiem vecuma posmiem: gan pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem, gan pusaudžiem.

Bauskas novada bibliotēku krājumi 2024. gadā papildināti ar 2808 bērnu un jauniešu grāmatām (skat. 6.4. tab.). Krājums tiek papildināts tā, lai tas būtu daudzveidīgs gan tematiski, gan saturiski, piedāvājot saistošu un aicinošu pieredzi jaunajiem lasītājiem.

6.4. tabula

Bauskas novada bibliotēku grāmatu krājuma veidošana un papildināšana

	Jaunieguvumi	t. sk. bērniem līdz 16 gadiem	Pieaugušajiem
2024	25663	2808	22855
2023	26142	2613	23529
+/- (skaits)	-479	+195	-674

2024. gadā krājums papildināts ar lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” grāmatām, piedāvājot jaunas un aizraujošas lasāmvielas dažādām vecuma grupām.

Gailīšu bibliotēkas vadītāja Ilga Pētersone: *“Uzklausot un analizējot lasītāju vēlmes, tika noskaidrots, ka bērni pirmsskolas un jaunākā skolas vecumā dod priekšroku grāmatām ar lieliem burtiem, kas atvieglo viņu lasītprasmi un grāmatas ar krāsainām ilustrācijām”.*

Rītausmu bibliotēkas vadītāja: *“Ir nepieciešams turpināt uzlabot bērnu literatūras piedāvājumu, kurš atbilst bērnu un jauniešu interesēm, lai vēl vairāk piesaistītu jaunos lasītājus. Jāorganizē vairāk lasīšanas veicināšanas aktivitātes bibliotēkā, jāveicina sadarbība ar izglītības iestādēm”.*

Iecavas bērnu bibliotēkas vadītāja Ludmila Šteinberga: *“Mūsdienās bērni un jaunieši nedzīvo vienā valodas telpā. Saglabājas noturīga interese par grāmatām angļu valodā”.*

Bibliotēkās kā stabila vērtība ir krājumā esošais alternatīvais krājums, t. sk. galda spēles dažādām vecuma kategorijām (skat. 6.5. tab.).

6.5. tabula

Alternatīvo lietu krājums 2024. gadā

Resursu veids	Skaits
Spēles	210
Puzles	46
Kartogrāfiskie materiāli	19
Audiovizuālie materiāli	296
Rotaļlietas	195

6.6. Datubāzes

Neaizvietojami palīgi informācijas iegūšanā Bauskas novada bibliotēkās ir ne tikai drukātie materiāli, bet arī e-resursi, t.i. abonētās un brīvpieejas datubāzes.

6.6.1. Abonētās tiešsaistes datubāzes

2024. gadā Bauskas novada bibliotēkas lietotājiem piedāvāja divas abonētās pilntekstu datubāzes: Letonika.lv un News.lv. Savukārt papildus šīm datubāzēm Bauskas CB novada iedzīvotājiem piedāvāja vēl divas datubāzes: Nozare.lv un EBSCO.

Lai sameklētu Latvijas presē publicēto informāciju par specifiskām tēmām, piemēram, Bauskas Sociālā dienesta darbības vēsturi, dažādu vecumposmu Latvijas iedzīvotāju labbūtību, alkoholismu nelabvēlīgās ģimenēs utt., tika izmantota datubāze News.lv. Šo datubāzi izmantoja galvenokārt vidusskolas un ģimnāzijas audzēkņi, bet mazāk studenti. Tas bija noderīgs resurss arī bibliotekāriem, lai sameklētu rakstus par novadpētniecības tēmām, piemēram, iedzīvotāju konsultatīvo padomju darbību, tūrisma attīstību novadā, Bauskas pilsētas 415 gadu jubilejai veltītajiem vēstures lasījumiem u. c.

Letonika.lv ietvertais resursu kopums palīdzēja krustvārdu mīklu minētājiem, skolēniem un bibliotekāriem precizēt vai noskaidrot dažādus terminus, svešvārdus u. c., tāpēc tika izmantotas dažādas vārdnīcas, enciklopēdijas un vārdu analīze.

Par tēmām – Pasaules finanšu krīzes, mediācija, autisms, kvalitātes vadība – lielā mērā noderēja datubāzē EBSCO ievietotās pilntekstu grāmatas un žurnāli. Visvairāk grāmatu pilnteksti bija izmantoti no šādām kategorijām: Izglītība, Bizness un Ekonomika, Sociālā zinātne. Minēti temati tika meklēti arī žurnālu pilntekstu datubāzē *Academic Search Complate*. Neliels skaits meklējumu tika veikts arī *Open Dissertations* datubāzē. EBSCO izmantoja galvenokārt dažādās augstskolās studējošie studenti.

Datubāze Nozare.lv īpaši noderēja tajās reizēs, kad bija nepieciešami informatīvie LETA apkopotie pētījumi, jaunumi, aktuālā likumdošana vai statistika kādā no tautsaimniecības nozarēm.

6.6.2. Datubāzu izmantojuma rādītāji

Salīdzinot ar pagājušo gadu, 2024. gadā dažu datubāzu izmantojuma rādītāji ir pieauguši, bet daži samazinājušies. Letonika.lv izmantota par 56% vairāk, News.lv – 63% vairāk. Savukārt datubāzes EBSCO izmantošana samazinājusies par 23%, bet Nozare.lv – 60% (skat. 6.4. tab.).

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums, Bauskas novads

Datubāze	2022	2023	2024
Letonika			
lejuplāžu skaits	2475	3445	5389
News			
lejuplāžu skaits	3032	2170	3546
EBSCO			
lejuplāžu skaits	915	1103	848
Nozare			
lejuplāžu skaits	431	474	191

Iepriekš minēto datubāzu izmantojamības samazinājums varētu būt skaidrojams ar lietotāju informācijas meklēšanas prasmēm, kā arī ar to, ka EBSCO 2023. gadā izmantoja arī ārpus Bauskas novada robežām.

Nedaudz samazinājies to studentu skaits, kuriem bija nepieciešama Nozare.lv informācija. Taču svarīgākais faktors ir tas, ka datubāze nav pieejama attālināti, kas neveicina datubāzes plašāku izmantojamību, jo iedzīvotāji vēlas to izmantot sev piemērotā laikā.

Neskatoties uz lielākām vai mazākām statistikas svārstībām izriet secinājums, ka abonētās datubāzes izmanto plašs bibliotēkas apmeklētāju loks, jo tās nodrošina ātru piekļuvi kvalitatīvai, uzticamai un jaunākajai pilntekstu informācijai ne tikai latviešu valodā, bet arī svešvalodās.

6.7. Krājuma un datubāzu popularizēšana

Informācija par Bauskas novada bibliotēkārājām aktualitātēm pieejama Latvijā populārākajos sociālajos medijos: Draugiem.lv, Facebook un Instagram. Tajos regulāri tiek atspoguļoti bibliotēku jaunieguvumi, tāpat arī grāmatu topi (skat. 9. pielikumu).

Krājums un datubāzes tika popularizētas **Bauskas CB** tīmekļa vietnē, kur regulāri tiek ievietoti raksti par jaunākajām grāmatām un katra mēneša lasītāko grāmatu topi Bauskas CB.

Krājuma popularizēšanai un lasīšanas veicināšanai visās Bauskas novada bibliotēkās katru mēnesi tiek izvietotas dažādas izstādes – tematiskās, informējošās, kā arī jubileju un atceres dienu.

Katra mēneša otrajā sestdienā **Bauskas CB** lietotājus sagaida Jauno grāmatu diena. Informācija par jaunajām grāmatām atrodama pie informācijas stenda, informatīvajā TV ekrānā abonementā, Bauskas CB tīmekļa vietnē un sociālajos medijos.

Rītausmu bibliotēkas informatīvajā TV ekrānā bija iespēja iepazīties ar četrām virtuālajām izstādēm: “Rakstnieka Ēriha Kestnera visi dzīves posmi”, “Vilis Plūdons dzīvē un dzejā”, “Maijs” un “Sapņu un gaismas pēdas Kārļa Skalbes daiļradē”.

Pilsrundāles bibliotēkā pārskata periodā izveidotas piecas virtuālās izstādes video formātā par grāmatu jaunumiem bibliotēkā, kas tika ievietotas bibliotēkas sociālajos tīklos – “Mātes dienai”, “Aprīļa jaunumi”, “Novadniecei M. Vīksnei veltīts”, “Sieviete sarkanā” un “No lasītājas V. Liepas atavdoties”.

Bibliotēkās tiek popularizētas arī abonētās pilnteksta datubāzes. Bauskas CB ir izveidoti statīvi ar informāciju par e-grāmatu un datubāzu pieejamību, sagatavotas informatīvās lapaņas par EBSCO datubāzi, izlikta informācija pie bibliotēkas informācijas stenda.

6.7. tabula

Krājuma un datubāzu popularizēšanas pasākumi

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Pasākuma apraksts	Bibliotēka
17.	Tikšanās ar grāmatu autoriem, dzejniekiem, žurnālu redaktoriem	Tikšanās ar Māru Jakubovsku, Alīnu Andrušaiti, Zani Nuts, Pēteri Strubergu, Ivetu Pudāni, Rolandu Bulu, Andru Rušmani-Vēju (skat. 10. pielikumu), Zani Daudziņu , Zanu Eniņu, Maiju Miglu-Streiču, Luīzi Mariju Meļķi, Maiju Krekli, Gunti Tāleru, Dzintru Šulci, Inesi Zanderi, Aniju Pelūdi un Ēriku Bēziņu, Kārli Vērdiņu, Laini Pērsi, Daci Deniņu, Dženu Andersoni un Lindu Tīmani.	Bauskas novada bibliotēkas
18.	Tematiskie pasākumi veltīti rakstnieku jubilejām	“Tautas dvēseles izteicējs” – K. Skalbem 145, “Daudzpusīgs, pamanāms un mainīgs” – Leonam Briedim 75, “Iegriezīsim dzejas ratu vasarā!” – Jānim Peteram 85 u. c.	
19.	Ziemeļvalstu Literatūras nedēļa	Krēslas lasījumi pieaugušajiem, islandiešu, norvēģu literatūras lasījumi.	
20.	Digitālā nedēļa	Individuālās konsultācijas par bibliotēkās pieejamām datubāzēm.	
21.	Aklais randiņš ar grāmatu	Tika iesaiņotas dažādu autoru un dažādu žanru grāmatas, bibliotēkas lasītāji varēja izvēlēties vienu grāmatu, tādējādi iepazīstot kādu jaunu rakstnieku.	Ādžūnu bibliotēka
22.	Es un mana tauta	Pasākums veltīts Latvijas 106. dzimšanas dienai. Pieminot Latviju dzejas rindās un apcerējumos.	Brunavas bibliotēka
23.	Aktieru spēle	Jaunāko grāmatu “Brāļi Žagari” un “Mūsu Gerda” apskats, pārrunas par filmu “Pastkarte no Romas”.	Ceraukstes bibliotēka
24.	Grāmata uz mana galda	Pasākums veltīts dzejnieka Jāņa Petera jubilejai – Petera dzejas lasījumi.	
25.	Latviešu detektīvromāni – laiku lokos	Prezentācija, grāmatu apskats, konkrēti, detektīvromāni latviešu literatūrā. Rašanās un attīstība līdz mūsdienu romāniem un autoriem. Prezentācija par grāmatām.	Codes bibliotēka
26.	Atslēga ir mūsu ikdiena	Atslēgu izstāde, viss par un ap atslēgām. Pasākumā plašāk iepazīta M. Ķibilda grāmata “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi”. Atslēgu stāsti un dzejiska mīkla par atslēgu.	Jauncodes bibliotēka
27.	Aktierim Artūram Skrastiņam 50	Lasījumi no L. Dūmiņas grāmatas “Artūra Skrastiņa spoguļija”, tests “Vai Tu zini kādās filmās filmējies Artūrs Skrastiņš?”, LTV	Mūsas bibliotēka

		raidījuma noskatīšanās “Personība. 100g kultūras. Artūrs Skrastiņš”.	
28.	Informatīvas tikšanās	Regulārs jauno grāmatu apskats, bezmaksas izglītošanās iespējas internetā (letonika), bezmaksas avīžu lasīšana (news), ViedDoma vēsturiskie raidījumi, periodika.lv iespējas.	Pāces bibliotēka
29.	Informatīvā nedēļa	Bezmaksas izglītošanās iespējas internetā, News.lv – bezmaksas laikrakstu lasīšana, letonika, portāla latvija.lv piedāvātās iespējas.	Zālītes bibliotēka
30.	Jauno grāmatu galds	Notiek reizi ceturksnī. Pasākumā tiek lasīta – izvēlas jaunas grāmatas bibliotēkas grāmatu plauktiem, notiek aktīvas pārrunas par izlasīto.	Bārbeles bibliotēka
31.	Jauno grāmatu diena	Tiek organizēta mēnesī reizi, lai bibliotēkas lietotāji varētu iepazīt jaunāko bibliotēkā pieejamo literatūru.	Bauskas CB, Vecumnieku bibliotēka

6.8. Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Vērtīgs Bauskas novada grāmatu krājuma papildinājums pārskata periodā bijis pateicoties programmai “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Bauskas novada bibliotēkas saņēmušas **504** grāmatu eksemplārus **6067,64 EUR** vērtībā.

Projekta piedāvājums aptvēra gan oriģinālliteratūru, gan tulkoto daiļliteratūru, gan nozaru izdevumus un literatūru bērniem. Šīs grāmatas tika sadalītas visām Bauskas novada bibliotēkām un rezultātā bibliotēku krājums papildinājās ar daudzveidīgu latviešu un ārzemju literatūru, kā arī vērtīgu nozaru literatūru.

Īpašs prieks par nozaru literatūru un bērnu grāmatām. Projekta grāmatu piedāvājuma klāsts bija tik plašs, ka varēja izvēlēties izdevumus, kas nav bibliotēkās. Liels paldies Bibliotēku attīstības centra darbiniekiem par ātro un precīzo darbu, lai šie izdevumi laicīgi nonāktu bibliotēkās. Grāmatas bibliotēkās nonāca gada beigās, tāpēc to izsniegums aizvadītajā gadā ir neliels. Kopumā Bauskas novadā programmā saņemtās grāmatas izsniegtas **253 reizes**.

Populārākā bērnu grāmata bijusi Līgas Rozentāles “Ričijs Rū un lielais ceļojums”, savukārt pieaugušo lasītāju vidū iecienītākās grāmatas bija Vitas Zelčes “Ulmaņlaiki: latvju autoritārisma īpatnības”, Daces Rībenas “Dvēseļu gūstā” un Emīlijas Henrijas “Tie, ko satiekam brīvdienās”.

Lai popularizētu projektā saņemtās grāmatas, **Bauskas CB** informāciju ievieto bibliotēkas sociālajos medijos ([#GrāmatuIepirkums](#)) un tīmekļa vietnē.

Visās Bauskas novada bibliotēkās iekārtotas izstādes ar programmā saņemtajām grāmatām.

Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas vadītāja Aiva Avota-Zalstere: “*Dāvinājums vērtējams kā ļoti vērtīgs ieguvums bibliotēkas krājumā, jo tajā iekļautas arī cenas ziņā*

dārgākas grāmatas, kuras ikdienā bibliotēka neiegādājas. Tāpat jāatzīmē, ka iegūtas vairākas vērtīgas nozaru literatūras grāmatas un arī augstvērtīga daiļliteratūra”.

Beibežu bibliotēkas vadītāja Inese Dātava: *“Šī projekta grāmatas ir vērtīgs papildinājums bibliotēkas krājumam”.*

6.9. Darbs ar parādniekiem

Novada bibliotēkās aktīvi tiek veikts darbs ar parādniekiem, jo parādnieku saraksts veidojas regulāri. Tas skaidrojams ar to, ka aizvien vairāk bibliotēku lietotāji paņem lielāku grāmatu skaitu, lai bibliotēka nebūtu tik bieži jāapmeklē. Tiem lietotājiem, kuri izmanto e-pastus, tiek sūtīti elektroniski atgādinājumi par grāmatu nodošanas termiņu un iespēju to pagarināt. Regulāri tiek zvanīts un atgādināts par paņemtajām grāmatām.

Jauncodes bibliotēkas vadītāja Inta Krieviņa: *“Šī problēma bibliotēkā allaž bijusi aktuāla. Darbs ar parādniekiem tiek veikts sistemātiski. Par savlaicīgi nenodotajām grāmatām lietotājus informēju gan telefoniski, gan e-pasta veidā. Turpinu BIS ALISE iespēju, atgādinājumu sūtīšanu uz e-pastu”.*

Grāmatu nodošanas iekārtas izmantošana nedaudz sekmējusi cīņu ar parādniekiem, jo grāmatas tiek ievietotas grāmatu kastē. Šo iespēju izmanto ne tikai Bauskas CB, bet arī Bauskas novada pagastu bibliotēku lietotāji.

Pārskata periodā tika turpināts darbs pie izsniegto izdevumu pagarināšanas, ilgstošajiem parādniekiem izsniegtie izdevumi netika pagarināti.

6.10. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Vēl aizvien problēmas sagādā Bauskas CB telpu šaurība un krājuma izvietojums pa vairākām telpām – nav iespējams izvietot daudz grāmatu, līdz ar to iepirkto resursu skaits nevar būt pārāk liels.

Bauskas novada bibliotēku darbinieki regulāri izvērtē krājumus – nolietoti un ilgstoši nepieprasīti izdevumi tiek izslēgti no bibliotēku krājumiem.

Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale: *“Grāmatām kļūstot dārgākām, ir rūpīgāk jāizvērtē, ar ko papildināt krājumu. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un saturiski bagātu krājumu, būtu nepieciešams lielāks pašvaldības finansējums”.*

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

7.1. *Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums bibliotēku sistēmā, vispārīgie rādītāji*

Aizvadītajā gadā Bauskas novadā darbu ar bērniem un jauniešiem veica Bauskas CB (nodaļa – Bauskas Bērnu bibliotēka), 34 pagastu bibliotēkas un viena bērnu bibliotēka. Galvenie uzdevumi 2024. gadā darbā ar bērniem un jauniešiem:

- bērnu un jauniešu bibliotekārā apkalpošana;
- jaunu lietotāju (bērnu un jauniešu) piesaistīšana;
- saturīga brīvā laika iespēju nodrošināšana;
- informācijas tehnoloģiju prasmju un iemaņu apguves nodrošināšana;
- literatūras popularizēšana dažādos lasīšanas veicināšanas pasākumos;
- piedalīšanās mērķprogrammas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2025”, lasīšanas veicināšanas programmā pašiem mazākajiem “Grāmatu starts”;
- piedalīšanās Vispasaules Drošāka interneta dienā, Digitālajā nedēļā u. c.;
- bibliotekāru izglītības procesa pilnveidošana, apmeklējot kursus, seminārus, piedaloties pieredzes apmaiņas braucienos.

Pārskata periodā bērnu un jauniešu lietotāju skaits (**3959**) palielinājies par 2%. Bērnu un jauniešu bibliotēku apmeklējumu skaits (**43103**) palielinājies par 7%. 2024. gadā izsniegumu skaits bērniem un jauniešiem (**41796**) samazinājies par 2%. Bibliotekārais aptvērums novadā (no iedzīvotāju skaita līdz 18 gadu vecumam) 2024. gadā ir palielinājies par 3%. No kopējā lietotāju skaita Bauskas novada bibliotēkās bērni un jaunieši līdz 18 gadiem ir 34%.

Izsnieguma samazinājums varētu būt skaidrojams ar to, ka bērni un jaunieši bibliotēku apmeklēt citu mērķu vadīti – kā rāda dati, apmeklējumu skaits ir pieaudzis, kas nozīmē, ka tiek izmantoti citi bibliotēku pakalpojumi (pasākumi, darbs ar datoriem u. tml.), nevis grāmatu un periodisko izdevumu saņemšana.

7.2. *Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām*

Informācijas un uzziņu pakalpojumi darbā ar bērniem un jauniešiem tiek nodrošināti regulāri. 2024. gadā vislielākais pieprasījums bija pēc tematiskajām uzziņām, kas saistītas ar mācībām, studijām, brīvā laika pavadīšanas iespējām, kā arī aktuālajiem notikumiem gan Latvijā, gan pasaulē. Priece fakts, ka bērni un jaunieši aktīvi iesaistās informācijas meklēšanā, un bieži vien pietiek tikai ar nelielām norādēm.

Pārskata periodā bieži tika organizētas individuālas konsultācijas un apmācības par informācijas meklēšanu un tehnoloģiju izmantošanu. Jaunieši apguva darbu ar dažādām

datubāzēm, piemēram, News.lv, Letonika.lv, EBSCO, periodika.lv u. c. Tāpat bibliotēkārājās stundās viņi tika iepazīstināti ar elektroniskā kopkataloga iespējām.

Nozīmīga bibliotēkārā darba daļa ir lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem dažādām vecuma grupām. Bibliotēkās organizētas aktuālas izstādes, tematiskas un literāras pēcpusdienas, lasījumi, pārrunas, konkursi, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, radošās darbnīcas u. c. (skat. 7.1. tab.).

7.1. tabula
Pasākumi bērniem un jauniešiem

Pasākuma nosaukums	Apraksts	Mērķ-auditorija	Bibliotēka
Bišu dravā	Pasākums tika organizēts PII bērnu grupīnai, lai iepazītu kukaiņu daudzveidību un to ietekmi dabā. Pasākuma norise: grāmatu izstāde par bitēm, grāmatas “Vai mēs varam palīdzēt bitēm?” lasīšana, prezentācija “Viss par bitēm”, vaska sveču darināšana, dravnieka piederumi, to pielietošana, darba lapu aizpildīšana.	Pirmsskola	Ceraukstes bibliotēka
Mirkļis pasakā	Lasīšanas veicināšanas pasākums. Bibliotēkārē iejutās burtu meitiņas tēlā. Lasīta M. Stārastes grāmatiņa “Burtu ābece”, krāsoti burtiņi. Pārrunāts izlasītais.		Mežotnes bibliotēka
Putnu balsis bibliotēkā	Lasīšanas veicināšanas pasākums PII “Mūsa” Sienāzīšu grupiņas bērniem. A. Kruševiča “Par putniem” grāmatas lasījumi, radošās aktivitātes.		Mūsas bibliotēka
Mazo prātnieku skola “Pavasaris mostas!”	Runāja par dabas mošanos pavasarī, iepazīnās ar jaunākajām bērnu grāmatām par šo tēmu, lasīja, veica uzdevumus, minēja mīklas, dziedāja un gāja rotaļās. Tuvāk iepazīnās ar kukaiņiem: mārīti, biti, skudru, tauriņu. Noskatījās īsfilmu par dabas procesiem pavasarī “Pavasaris klāt!”		Vecsaules bibliotēka
Pasaku stāstnieks Raitis Zapackis ar leļļu izrādi “Kur pazudis vilks”	Mākslinieks kopā ar zināmiem grāmatu tēliem caur dziesmām, mīklām, rotaļām un pasaku stāstīšanu meklēja, kur ir pazudis vilks.		Iecavas bērnu bibliotēka
Ceļojam kopā ar Zīluku	Margaritas Stārastes pasaku pēcpusdiena. Iepazinās ar rakstnieces darbiem, ar autores skaistajām ilustrācijām, kopīgi lasīja grāmatu “Zīluku”.		Beibežu bibliotēka
Tikšanās ar grāmatas “Oliņš” grāmatas ilustratori	Viktorija Tropika bērniem pastāstīja, kā top ilustrācijas grāmatā. Lika visu laiku darboties līdzī. Tad izkrāsoja Lieldienu zaķus un oliņā bijā jāiezīmē savs mīldzīvnieks jeb mīļākā rotaļlieta.		Misas bibliotēka
Kopīgs grāmatas “Zaķīšu pirtiņa” lasījums ar aktivitātēm	Pasākums tika rīkots par godu dzejnieka Viļa Plūdoņa 150 gadu jubilejai. Kopīgi lasījām grāmatu zaķīša pirtiņa un pēc tam spēlējām klusos telefonus un dažādas citas aktivitātes	1.-4. klase	Ādžūnu bibliotēka
Esi drošs uz ceļa	Izrunāta ceļa zīmju nozīme, drošība uz ceļa un izbraukts ar riteņiem, izspēlējot dažādas situācijas.		Brunavas bibliotēka
Esi interneta izcilnieks	Bērni piedalās konkursā “Esi interneta izcilnieks” veido piecas dažādas figūriņas, raksta vizītkartes un atbild uz drošs internets viktorīnas jautājumiem.		Codes bibliotēka

Tikšanās ar bērnu grāmatas autoru Mārci Pļaviņu	Bērnu grāmatas “Fogijs dodas kosmosā” autors pastāstīja par grāmatas ideju un tās tapšanu.		Gailīšu bibliotēka
Pasakainas nodarbības bibliotēkā	Pasaku tematika par krāsām, mīļākā krāsa, jāsacer pasaka Reiz Rundālē ar 2 izvēlētajiem pasaku kāršu tēliem, 1 priekšmets, jānosauc vairākkārt izvēlēta krāsa un jāizmanto vārds uz koka ripiņas. Baidīšanās melnajā istabā bija kā bonuss.		Pilsrundāles bibliotēka
Kultūrvēsturiskais mantojums un dabas vērtības	Bērni tika iepazīstināti ar bibliotēkas novadpētniecības materiāliem par Ceraukstes vērtībām un daudzveidīgo sabiedrību. Tika izveidots praktiskais uzdevums par sēnēm ceļā no skolas uz bibliotēku. Bibliotēkā uzdevuma noslēgums – izmantojot sēņu grāmatas atrast sēņu nosaukumus. Meža un purva vērtības.	5.-9. klase	Ceraukstes bibliotēka
Tikšanās ar grāmatas “Bauska gleznotāju un grafiku acīm” sastādītājam	Codes pamatskolas 8. un 9. klašu tikšanās ar grāmatas sastādītāju Indru Liepu. Stāstījums par grāmatā publicētajiem gleznotājiem, vēsturi un grāmatas tapšanu, glezniecības veidiem.		Codes bibliotēka
Vēstule draugam	Mācījāmies veidot un rakstīt vēstuli uz papīra un elektroniski.		Jauncodes bibliotēka
Erudīcijas spēle “Esmu gatavs skolai”	Jautājumi par dažādām tēmām, lai palīdzētu bērniem un jauniešiem pēc vasaras brīvlaika sagatavoties skolai.		Ādžūnu bibliotēka
Ziema, ziema sūti sniegu	Viss par un ap sniegu- grāmatas, dzejas lasījumi, mīklas un dziesmas		Jauncodes bibliotēka
Šokolādes ābolu darbnīca	Bērni lasīja pasaku, gatavoja ābolus šokolādes glazūrā, krāsoja rudens lapas, spēlēja galda spēles.		Jaunsauls bibliotēka
Kā sevi pasargāt vasarā	Organizēta tikšanās ar Bauskas novada Pašvaldības policijas pārstāvi. Tikšanās laikā tika sniegti noderīgi padomi un informācija par bērnu drošību vasaras mēnešos.		Rītausmu bibliotēka
Droša interneta diena bērniem un jauniešiem “Esi modrs!”	Bibliotēkā notika droša interneta diena bērniem un jauniešiem. Pasākuma laikā skatījāmies video par riskiem un drošību internetā. Tika runāts par pieejamās informācijas izvērtēšanu. Bērniem tika sniegti padomi un ieteikumi, kam ir jāpievērš uzmanība un kā pasargāt sevi internetā. Pasākuma beigās bērniem bija iespēja pārbaudīt savas zināšanas ar testa palīdzību.	Dažāda vecuma	Zālītes bibliotēka
Orientēšanās spēle	Orientēšanās spēlē, sameklējot desmit objektus un iepazīstot bibliotēku un tās apkārtni.		Zorģu bibliotēka
Pasākums no cikla “Nāc pats un paņem līdzī mammu vai tēti”	Kopā lasīja fragmentus no Ineses Zanderes grāmatas “Puika ar suni”, zīmēja un piedalījās viktorīnās. Uzvarētāji saņēma saldās balviņas. Pasākumā piedalījās arī vecāki.		Stelpes bibliotēka
Dienas nodarbība bibliotēkā sadarbībā ar Bauskas sociālo dienestu	Iepazīstināja bērnus ar bibliotēkas pakalpojumiem, runāja par lasīšanas nozīmi, kā arī popularizēja Bērnu žūriju kā lasīšanas restarta programmu. Ar dažādu grāmatu piemēriem rādīja, cik svarīgi padomdevēji ir grāmatas. Pēc recepšu grāmatas gatavoja saldējuma kokteili, minēja krustvārdu mīklas, izmantojot kalendāru utt. Noslēgumā bērni sev taisīja grāmatzīmes.		Valles bibliotēka

2024. gadā Bauskas CB piedāvāja saviem lietotājiem un novada iedzīvotājiem apmeklēt SIA “Small Stuff” miniatūru izstādi [“1:12”](#) un filmu studijas “Animācijas Brigāde” izstādi [“Indriķis, musketieri un draugi”](#). Sadarbojoties ar SIA “Small Stuff” un filmu studiju “Animācijas Brigāde” bibliotēkā tika organizētas izzinošas radošās nodarbības skolēniem programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros.

Pavasārī noorganizētas astoņas nodarbības 1., 2. un 6. klašu skolēniem par miniatūru mākslu. Nodarbību veidoja trīs daļas, kuru laikā skolēni uzzināja to, kas ir telpiska miniatūra, kādi ir miniatūru veidi, kā aizsākās miniatūru māksla pasaulē un kādās profesijās izmanto miniatūras. Tāpat bērniem bija iespēja apskatīt leļļu māju miniatūru piemērus, apspriest to izgatavošanā izmantojamās materiālus un prasmes. Kā arī līdzdarboties miniatūru izstrādes procesā, balstoties iepriekš dzirdētajā un iepazītajos izstādes piemēros.

Rudenī noorganizētas septiņas izzinošas radošās leļļu animācijas nodarbības 1.-4. klašu skolēniem. Nodarbības laikā bērni skatījās animācijas filmas, izzināja, kā tās top – no idejas līdz pat ieskaņošanai. Bija iespēja arī radoši līdzdarboties – bērni darbojās ar plastilīnu, kā arī kopā veidoja nelielas animācijas filmiņas. Nodarbības vadīja animācijas filmu režisore Dace Rīdūze (skat. 11. pielikumu).

7.3. Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Viena no veiksmīgākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm noteikti ir lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” (skat. 7.2. tab.). Bauskas novadā 2024. gadā **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”** iesaistījās 24 bibliotēkas – 16 publiskās un astoņas izglītības iestāžu bibliotēkas.

7.2. tabula

Projekta BJVŽ aktivitātes 2024. gadā

Aktivitāte	Apraksts	Bibliotēka
Izglītojošs brauciens uz Skrīveriem	Ķeguma HES – dabas resursi, strāvas ražošana. Izzinošs senlatviešu 10-13. gadsimta koka pils apmeklējums Lielvārdē. Radoša darbošanās Skrīveru Pārtikas kombinātā. Bibliotēkas piedāvājums bērniem Ogres bibliotēkā.	Ceraukstes bibliotēka
Rūķu darbnīca bērniem “Pīrāgam nabagam”	Pasākums par Ziemassvētku tradīcijām un saturīga brīvā laika pavadīšanu – lasīšanas prieku. Orientēšanās – Ziemassvētku simboli ar uzdevumiem. Pīrāgu cepšana. Grāmatas “Mollis” lasīšana, tās saturs, jūtas, domu apmaiņa par draugiem, draudzību un jūtām.	
Skaļā lasīšana	Bez BJŽ grāmatu lasīšanas bērniem ir iespēja iepazīties ar mēneša jubilāriem bērnu autoriem. Tiek lasīta gan dzeja, gan arī stāstiņi.	Codes bibliotēka
Lasi un apceļo Latviju!	Bērni iepazīst jaunāko bērnu literatūru, piedalās lasīšanas aktivitātēs un vērtē grāmatas. Noslēgumā	Ozolaines bibliotēka

	dalībniekiem tika piedāvāta iespēja iepazīt Kuldīgu.	
Izglītojošs brauciens uz Andreja Pumpura muzeju Lielvārdē	Brauciens ir kā atzinības balva tiem bērniem, kuri ir iesaistījušies BJVŽ un ar savu piemēru rāda priekšzīmi citiem bērniem – veicinot interesi par grāmatām.	Rītausmu bibliotēka
Noslēguma pasākums grāmatu ekspertiem	Grāmatu prezentācija, diskusija ar žūrijas dalībniekiem – bērni pastāstīja par saviem iespaidiem par programmu un izlasītajām grāmatām. Atminēšanas spēles, orientēšanās spēle.	
Kolekcijas 5+ grāmatu lasījumi un grāmatu apskati	Grāmatu “Es gribu sunīti vienalga kādu” un “Mollis” lasījumi, aktivitātes, grāmatu apskati un prezentācija.	Iecavas bērnu bibliotēka
Grāmatu kolekcijas apskats	Bērni tika iepazīstināti ar projekta grāmatām, tika apskatītas grāmatu ilustrācijas, lai bērniem būtu priekšstats par ko būs jālasa.	Zālītes bibliotēka
Noslēguma pasākums	Izglītojošs brauciens kā balva par piedalīšanos projektā. Apmeklēta Latvijas Nacionālā bibliotēka un “Jump Space” batutu parks.	Zālītes, Ziemeļu bibliotēkas
Noslēguma pasākums	Anketu pildīšana, rotaļas, tikšanās prieks, dāvanas un cienasts. Bērnu zīmējumu izstāde.	Valles bibliotēka
Bērnu žūrijas darbs ar PII “Cielaviņa” audzēkņiem	Žūrijas kolekcijas grāmatu lasīšana sāka diezgan vēlu- oktobra sākumā. Šoreiz to dara skolotājas, lasot priekšā. Bērni veic bibliotēkas sagatavotos uzdevumus, zīmē ilustrācijas izlasītajām grāmatām. Darbs sokas lēni – bērni slimo, kavē nodarbības, lasīšana jāveic atkārtoti.	

Bauskas novada bibliotēkas aktīvi iesaistās un organizē dažādas lasīšanas veicināšanas aktivitātes (skat. 7.3. tab.).

7.3. tabula

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Aktivitāte	Apraksts	Bibliotēka
Plūdoņa daiļrade bērniem	Prezentācija par V. Plūdoņa dzīvi, daiļradi, minējām krustvārdu mīklas, foto kolāžas. Bērni lasīja autora dzejoļus.	Brunavas bibliotēka
Pasākums “Jaunietis un grāmata”	Grāmatai 500 ietvaros jauniešiem tika piedāvāta iespēja aplūkot senākās grāmatas bibliotēkā, iepazīties ar grāmatu pirmsākumiem un žūrijas grāmatām. Jaunieši spēles veidā izzināja mazāk zināmus faktus par novadnieku Vili Plūdoni, mēles mežģos veikli spēja izlasīt 500 vārdus un viktorīnas veidā uzminēt Latviešu pasaku nosaukumus.	Ceraukstes bibliotēka
Dzejas virpuļos	Tikšanās ar rakstnieci un dzejnieci Inesi Zanderi, pasākumu apmeklēja Codes pamatskolas 1. līdz 6. klase, aizraujošs autores stāstījums par grāmatu tapšanu, jaunās grāmatas “Putni mūs redz” prezentācija.	Codes bibliotēka
Izglītojošā spēļu pēcpusdiena	Bērniem tika doti teikumi, kuri bija sagriezti uz pusēm, bija jāatrod pāris lai izveidotos latviešu tautas sakāmvārds. Minējām krustvārdu mīklas – burtu jucekli – kur jāatrod noteikti vārdi, lai izveidotos atbilde. Doti atsevišķi burti no kuriem jāizveido kāds vārds, tiek trenēts gan prāts, gan lasītprasme.	Dāviņu bibliotēka

Ne dienu bez lasīšanas	Nedēļas garumā katram skolēnam, ienākot bibliotēkā bija jāizlasa vismaz viena lapa no grāmatas.	Gailīšu bibliotēka
Lasi un uzzīmē dzejoli	Bērni un jaunieši no bibliotēkas krājuma izvēlējās sev tīkamāko dzejoļu grāmatu, izlasīja dzejoli un uzzīmēja ilustrācijas.	Jaunsaules bibliotēka
Bērnu vasara bibliotēkā – skaļā lasīšana “Es tev palasīšu priekšā, labi?”	Pasākumā bērni tika aicināti piedalīties skaļās lasīšanas pēcpusdienā bibliotēkā. Tika lasīti fragmenti no dažādām bērnu grāmatām un bija jāatpazīst autors. Dzejoļi tika papildināti ar iztrūkstošajiem vārdiem. Papildus tam bērni kopīgi minēja mīklas, pēc fotoattēliem centās atpazīt Latvijā zināmākos rakstniekus un dzejniekus.	Rītausmu bibliotēka
Skaļās lasīšanas nodarbības	“Soliņš un miskaste”, “Izdomā sev auto”, “Gribu sunīti, vienalga kādu”, “Mollis” grāmatu lasījumi un sarunas par izlasīto, aktivitātes.	Vecsaules bibliotēka
Tikšanās ar grāmatu autoriem	Tikšanās ar Viesturu Ķeru, Eviju Gulbi, Gundegu Muzikanti un Luīzi Pastori.	Iecavas bērnu bibliotēka
Es lasu, Tu klausies!	Aktivitātes laikā katrs izvēlas vienu grāmatu no bibliotēkas krājuma, izlasa to un nolasa skaļi vienu fragmentu, kas visvairāk ir iepaticies, radot interesi par šo grāmatu.	Zālītes bibliotēka
Bērnu rīti	Radošais un sportiskais rīts. Grāmatzīmju izgatavošana, izmantojot dabas materiālus, saliedēšanās un pagalma spēles bērniem.	Ziemeļu bibliotēka
Ieskaties grāmatiņu sejās	Akcijai “Latviešu grāmatai 500” veltīta pēcpusdiena. Bērni apskatīja izstādi, kas demonstrē grāmatu daudzveidību, pārrunāja, ka grāmatas var būt arī audio formātā un lasāmas datorā vai viedtelefonā. Bērni bija paņēmuši līdz savu vecāku mīļākās grāmatas. Pārrunāja, cik svarīgas ir grāmatas, kā tās glabā vēstures liecības un cilvēku emocijas. Bērni katrs ilustrēja savu mīļāko grāmatiņu.	Zorģu bibliotēka
Integrētās lasītveicināšanas nodarbības	Bērnu stāsti par izlasītajām grāmatām. Nodarbības tiek lasītas un analizētas grāmatas, kustību spēles, praktiskie uzdevumi u. c.	Bērsteles bibliotēka
Skaļā lasīšana	Pasaku grāmatu kopīga lasīšana bibliotēkā.	Beibežu bibliotēka
Dzejas dienu literārais rīts	Dzejas dienas pasākums kopā ar pirmsskolas bērniem. Tikšanās ar rakstnieci Agiju Staku.	Kurmenes bibliotēka
Tikšanās ar Agiju Staku	Māksliniece pastāstīja par to, kā sākusi nodarboties ar grāmatu ilustrēšanu. Agija pastāstīja, kā top zīmējumi no skices līdz pat grāmatai. Māksliniece atbildēja uz bērnu jautājumiem un iepazīstināja ar savām bagātīgi ilustrētajām grāmatām un to brīnumjaukajiem varoņiem. Pasākuma radošajā daļā tika veidoti kopīgi zīmējumi pēc skolēnu vēlmēm. Māksliniece parādīja dažādus paņēmienus, kā zīmēt un radīt noteiktus tēlus.	Skaistkalnes bibliotēka

Lasīšanas veicināšanas programmas **“Grāmatu starts”** ietvaros Bauskas Bērnu bibliotēkā, Iecavas bērnu bibliotēkā un Misas bibliotēkā norisinājās Pūčulēnu skoliņas nodarbības.

Bauskas Bērnu bibliotēkā organizētas piecas krāsainas nodarbības. Katra nodarbība bija veltīta kādai krāsai, un kopīgi tika izlasītas piecas saistošas dažādu mūsdienu autoru bērnu grāmatas: par emocijām, draudzību un labāko draugu, par dzīvesprieku un lasīšanas prieku.

Zaļajā nodarbībā pūčulēni iepazinās ar bibliotēku, noteikumiem, dažādiem grāmatu veidiem un lasīšanu. Tika lasīta Annas Ļenasas grāmata “Krāsu mošķis”, izspēlēta šarāde “Atmini emociju”, organizēts plēšamdarbiņš pie galda motorikai un krāsu mošķa emociju šķirošana. Zilajā nodarbībā atkārtots pirmajā nodarbībā apgūtais, lasīta Helēnas Dokertijas grāmata “Grāmatčiepijs”, izvietoti krāsu kociņi atbilstoši maketam, kurā dzīvo arī grāmatas tēli, spēlēta glāzīšu spēle ar gumijām – grāmatas varoņu sagrupēšana. Sarkanajā nodarbībā atkārtots, kas ir bibliotēka, ko šeit dara, kas tika lasīts un iemācīts pirmajās divās nodarbībās, lasīta Katri Kirkopelto grāmata “Mollis”, spēlēts burtu loto un atpazīts sava vārda burts. Dzeltenajā nodarbībā lasīta Rebekas Lukošus grāmata “Nepaklausīgais vectēvs”, no papīra izgatavotas dzeltenas grāmatzīmes un mūzikas instruments no koka špātelītēm. Melnajā nodarbībā lasīta Terezas Sedivas grāmata “Kurmīš melni baltā alā”, katram pūčulēnam sagatavots savs grāmatas eksemplārs, kuru šķirt uz priekšu un izpētīt ilustrācijas. Noslēguma tikšanās reize ar diplomu un somiņu pasniegšanu. Sagatavots krāsains papīra konfeti.

Iecavas bērnu bibliotēkā Pūčulēnu skoliņā aizvadītās divas nodarbības, kuru gaitā bērni un viņu vecāki izstaigāja bibliotēkas telpas, aplūkoja tās interjeru, iepazinās ar rotaļu stūrīti, grāmatām un spēlēm. Vislielāko izbrīnu un pārsteigumu bērnos izraisīja grāmatiņu dažādība. Bibliotēkas saimniece pūce Līga izlasīja pasaku “Pūčulēna pirmais lidojums” un rosināja bērnus kopā ar vecākiem veidot pūčulēnus.

Misas bibliotēkā Pūčulēnu skolai bija pieteikušies ļoti daudz pūčulēni, tāpēc tika dalīti divās grupās. Bērni iepazinās ar telpām un bibliotekāru. Pirmajā nodarbībā, kopā ar mammu vai citu pieaugušo, kurš ir kopā nodarbībā veidoja stāstu. Otrajā nodarbībā izspēlēts Viļa Plūdoņa dzejolītis “Zaķīšu pirtiņa”. Noslēgumā sagatavoti dažādi uzdevumi. Viena grupa līmēja uz ozolzīlēm sagrieztus krāsainus kvadrātiņus, otra grupa apzīmēja akmentiņus, izdomāja nelielu skeču ar pirkstu lellēm. Bērni gāja meklēt lielo gudro pūci, kura izdalīja mazos rotaļlietu pūčulēnus.

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensības Bauskas posmā kopumā piedalījās 17 dalībnieki no 10 Bauskas novada izglītības iestādēm. Bauskas novadu nacionālajā finālā pārstāvēja Ervīns Cuzanovskis no Pilsrundāles vidusskolas. Ervīns sacensībās startēja ar fragmentu no Pamelas Lindones Treversas grāmatas “Mērija Popinsa”.

Pārskata periodā Bauskas novada bibliotēkās iesaistījušās Bauskas CB veidotajā norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” aktivitātē **“Plūdoņa lasāmčomodāns”**. Kopā 15 bibliotēkas iesaistījās tematiskas mācību stundas organizēšanā bibliotēkā vai tuvākajā izglītības iestādē (skat. 8.3.1. nodaļu).

Bauskas Bērnu bibliotēkā 2024. gadā organizētas astoņas tematiskas nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem ar ģimenēm ciklā “**Mazulis bibliotēkā**” – emocijas, vēderprieks, pavasaris, skaņa, draudzība, pats, skaitīt un ziema.

Pilsrundāles bibliotēkā tika realizēts Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstīts projekts “Rakstnieki Rundālē”, kur notika 3 autoru tikšanās ar skolēniem no 1. līdz 5.klasei. Skolotāji bija apmierināti un bērni priecīgi iepazīt rakstniekus.

Atbalstot kustību “Restarts lasīšanai”, vairākās Bauskas novada bibliotēkās vasaras mēnešos, lietotāji tika aicināti iesaistīties izdevniecības “Zvaigznes ABC” **Lasīšanas stafetē** un izdevniecības “Latvijas Mediji” lasīšanas maratonā **Grāmatons 2024**. Bibliotēkās bija izvietota informācija par konkursiem un interesenti tika uzrunāti individuāli. Piedaloties akcijās, dalībnieki aktīvi izmantoja bibliotēku krājumu.

7.4. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Problēmas bibliotēkāju darbā ar bērniem un jauniešiem joprojām nemainās. Galvenā problēma ir jaunu lasītāju un apmeklētāju piesaiste bibliotēkai un nepazaudēt jau esošo skaitu.

Ādžūnu bibliotēkas vadītāja Selīna Jurgina: “*Vēl aizvien lielākā problēma ir bērnu un jauniešu piesaiste bibliotēkai. Tieši pasākumiem lielākā mērķauditorija bibliotēkai ir bērni un jaunieši, bet ar katru gadu novērojams, ka arvien, grūtāk bērnus ir piesaistīt bibliotēkai. Kaut arī jaunieši tiek uzrunāti, kas tieši viņiem interesētu, lai rīkotu viņiem interesējošus pasākumus, tos viņi apmeklē ar lielām grūtībām*”.

Jauniešu iesaistīšanai bibliotēkas dzīvē ir vajadzīgas atsevišķas telpas, kurās viņiem ir sava telpa, kur viņus netraucē sākumskolas bērnu trokšņi un ir padomāts tieši par viņiem gan telpu dizainā, gan aktivitāšu piedāvājumā.

Jāizvērs aktīva sadarbība ar izglītības iestādēm bibliotēkas pasākumu un pakalpojumu popularizēšanā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

8. NOVADPĒTNIECĪBA

Bauskas Centrālās bibliotēkas galvenā bibliogrāfe-redaktore Madara Maslova-Konrāde: *“Novadpētniecība ir stāsts par mums pašiem – Bausku, cilvēkiem, notikumiem”*.

Strādājot ar atšķirīgiem akcentiem tematu izvēlē, Bauskas novada bibliotēkām ir vienots redzējums par novadpētniecības darbu, un tas ir – fiksēt esošās liecības nākamo paaudžu vārdā, raisot iesaisti un interesi vienota kopienas stāsta rakstīšanā

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā

Bauskas novada bibliotēku novadpētniecības darba mērķis ir izzināt, fiksēt, apkopot un popularizēt informāciju par Bauskas novadu, tā ļaudīm, kultūrvidi un sabiedrību ietekmējošiem procesiem un notikumiem. Lai to sasniegtu, kopējie darba pamatvirzieni ir:

- bibliotēku vēstures izpēte un dokumentēšana, sazinoties ar bijušajiem bibliotēku darbiniekiem, izpētot sakrātās dokumentālās liecības (bibliotēkas inspicējošās burtnīcas, pase u. c.) un periodikas datubāzes;
- krājuma popularizēšana, to atkārtoti darot redzamu tematiskās izstādēs vai bibliotēkas sociālo mediju profilos, tīmekļa vietnē;
- uzziņu sniegšana, piemēram, lai papildinātu piemiņas koncerta programmu;
- novadpētniecības krājuma papildināšana, organizēšana un saglabāšana;
- novadpētniecības resursu pieejamības nodrošināšana, kas attiecas gan attālinātu resursu pārzināšanu un iespēju tos brīvi izmantot bibliotēkā, gan krājumā esošo vienību uzturēšanu lietošanai atbilstošā stāvoklī;

Papildus minētiem novadpētniecības pamatvirzieniem, tiek veikti arī citi. Vienlaikus jāņem vērā, ka vietējas nozīmes bibliotēkās galvenokārt ir viens darbinieks un tā darbu ietekmē kopienas interese un atsaucība, apdzīvotās vietas vēsturiskums, arīdzan citu iestāžu esamība tuvākā apkārtnē. Turpmāk uzskaitītie punkti tiek realizēti Bauskas CB un, iespēju robežās, pārējās novada bibliotēkās:

- lokālās periodikas analītisko bibliogrāfisko aprakstu veidošana, to eksports uz LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzi;
- novadnieku apzināšana un iekļaušana novadpētniecības enciklopēdijā, izzinot informāciju par vēsturiskām personām, kā arī mūsu vidū esošiem cilvēkiem un to sasniegumiem;

- lokālās vietas vēstures un kultūrvēsturisko objektu izpēte, piemēram, dodoties nelielās ekspedīcijās kopā ar bērniem un jauniešiem vai veicot periodiskas materiālu izpēti;
- materiālu vākšana un apkopošana privātu interviju ceļā (mutvārdu vēsture) un sistematizēšana tematiskās mapēs fiziskā vai digitālā formātā;
- tematiski literāru pasākumu organizēšana, kuru centrā ir novadnieki-jubilāri vai kādi vietējai kopienai svarīgi notikumi;
- iesaistīšanās vietējas un nacionālas nozīmes iniciatīvās, piemēram, norišu kopā “Latviešu grāmatai 500”.

Pārskata periodā Bauskas novada bibliotēkas salīdzinoši plaši iesaistījušās norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” aktivitātēs (skat. 8.3.1. nodaļu). Apvienojot Viļa Plūdoņa simtpiecdesmitgadi un šī gada vadmotīvu – lasīšana un bibliotēkas – realizēta ideja **“Plūdoņa lasāmčemos”**. Kopā 15 bibliotēkas iesaistījās tematiskas mācību stundas organizēšanā bibliotēkā vai tuvākajā izglītības iestādē.

Jauninājums kā Bauskas CB tā arī Bauskas novada bibliotēkām ir darbs pie kolekcijas izveides **“Digitālajā bibliotēkā”** (skat. 8.2.3. nodaļu). Pārskata periodā tika izmantota iespēja attālināti noklausīties DOM lietošanas instrukciju un uzsākt darbu pie kolekcijas “Bauskas novada bibliotēku novadpētniecība”.

Kā jauninājums **Ziemeļu bibliotēkas** novadpētniecības darbā 2024. gadā tika uzsākts novadpētniecības pasākumu cikls “Mēs maza daļiņa no Latvijas” (izzinoši pārgājieni, velobraucieni), kas ietver sevī lokālās vides dabas, vēstures notikumu, ciema un tā apkārtnes attīstības izziņāšanu, arī bibliotēkā savākto novadpētniecības materiālu izmantošanu un popularizēšanu, vietējās kopienas iedzīvotāju izglītošanu, saliedētību un lokālpatriotisma veicināšanu. Cikla pirmais pārgājiens, kurā iepazīts Dimzūkalis un tā tuvākā apkārtnē, guva lielu ieinteresētību un atsaucību no vietējo ģimeņu puses. 2025. gadā plānots velobrauciens, iepazīstot Ziemeļu ciema pusi ar tur saistītiem vēstures notikumiem un ciema attīstību.

2024. gadā **Viesturu bibliotēka** katalogizējusi trīs novadpētniecības mapes, kas tagad atrodamas elektroniskajā katalogā: Grāvendāles, Pārupes skola; Grāvendāle un Mežotnes baznīca.

8.2. *Novadpētniecības krājums*

Bauskas novada bibliotēku krājumu komplektēšanas pamatprofils ir publicētie dokumenti, un krājuma pamats – iespieddarbi. Bauskas CB krājuma attīstības koncepcijā (2022-2026) par vienu no prioritātēm krājuma komplektēšanā noteikti izdevumi, kas saistīti ar

Bauskas novadu, personībām, savukārt viens no mērķiem ir kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana un papildināšana.

Bauskas novada bibliotēkām vērtīgs resurss ir **novadpētniecības datubāze**, kuru veido un uztur Bauskas CB. Tajā regulāri tiek pievienoti analītiskie apraksti no reģionālajiem laikrakstiem (skat. 8.1. tab.). Lai atvieglotu lietotāja meklēšanu kopkatalogā, analītiskajos aprakstos tiek pievienoti lokālie atslēgvārdi un tematiskie priekšmeti.

8.1. tabula

Analītisko aprakstu skaits novadpētniecības datubāzē

Laikraksts	Skaits
Bauskas Dzīve	1923
Bauskas Novada Vēstnesis	238
KOPĀ:	2161

8.2.1. Komplektēšana, ietverti materiāli veidi

Lielākā daļa no Bauskas novada bibliotēku novadpētniecības krājuma pieejams līdzņemšanai, izņemot atsevišķas vienības ar augstu vērtību savas unikalitātes, zemās eksemplaritātes vai tirgū nepieejamības dēļ. Izmantošanai uz vietas pieejamas tematiskās un personāliju mapes, CD, kā arī npublicētie materiāli. Bauskas novada bibliotēku novadpētniecības krājumu veido:

- iespieddarbi – grāmatas un periodiskie izdevumi (to iesējumi) par novadu un novadniekiem, kā arī novadnieku sarakstītās grāmatas, pašvaldības publicētie dokumenti un informatīvie izdevumi;
- novadpētniecības tematiskās mapes – tiek apkopotas preses izdevumu publikāciju kopijas par pagastu, novada, vietējiem iedzīvotājiem, notikumiem, uzņēmumiem un iestādēm;
- sīkiespieddarbi – bukleti, atklātnes, plakāti;
- fotogrāfijas un foto albumi;
- digitālie resursi – klausāmgrāmatas, e-kalendāri, digitāli radītas fotogrāfijas, CD;
- npublicētie materiāli.

Pirkumi, abonēšana un materiālu reproducēšana nemainīgi ir biežāk izmantotie krājuma komplektēšanas veidi katrā no Bauskas novada bibliotēkām.

Pārskata periodā **Ceraukstes bibliotēkā** papildināti materiāli par novadnieka literāta, kolekcionāra Rūdolfa Saulāja dzimtas dzīvesvietu ap 1860. gadiem. Bibliotēkas krājums papildināts ar novadnieka Viļa Plūdoņa 1951. gadā izdotu grāmatu “Divas pasaules”.

Jaunsaules bibliotēkā visa pārskata perioda laikā regulāri (reizi mēnesī) notika novadpētniecības klubiņa tikšanās, kuru laikā turpinājās darbs pie materiālu vākšanas mapei

“Zudusī Jaunsaule”. Novadpētniecības mapes “Zudusī Jaunsaule” atklāšanas pasākums plānots 2025. gada februārī. Mapē apkopoti atmiņu stāsti, fotogrāfijas, materiāli par viensētām, par dzimtām un ļaudīm, kas tajās dzīvojuši. Tāpat tika vākti un papildināti materiāli par Jaunsaules kultūras dzīvi laika posmā 1945. – 1990. gadam. Ar jaunām publikācijām papildināta mape “Jaunsaules cilvēki”.

Ozolaines bibliotēkā ar materiāliem tika papildinātas mapes ”Svētki”, “Kultūra Ozolainē” un ”Latviešu rakstnieki”.

Pārskata periodā **Beibežu bibliotēkā** izveidota jauna novadpētniecības mape “Pasākumi Beibežu bibliotēkā 2024. gadā”.

8.2.2. Krājuma organizācija un glabāšana

Novada bibliotēkās novadpētniecības materiāli veidoti un uzkrāti dažādos formātos – mapēs, foto albumos, kompaktdiskos, zibatmiņās, ārējos cietajos diskos. Iespieddarbi bibliotēkās nav izdalīti ārpus pamatkrājuma, bet gan atrodas vienotā plauktu rindā, kārtoti atbilstoši UDK klasifikācijai – 908, lietojot terminu “Novadpētniecība”.

Bauskas CB novadpētniecības krājums ir atdalīts no pārējā bibliotēkas krājuma. Novadpētniecības materiālu plaukti iekārtoti specializētajā lasītavā. Iespieddarbi krājumā marķēti ar sarkanu uzlīmi.

Bauskas CB novadpētniecības mapes tiek papildinātas tikai digitāli (ar preses izdevumu publikāciju digitālām kopijām). Izņēmums ir mapes, kurās apkopoti raksti presē par bibliotēkām – tās papildina abējādi (fiziski un digitāli). Vienlaikus darbam ar digitālo mapju papildināšanu, turpinās esošo tematisko un personāliju mapju pārkārtošana. Pārorganizēšanas procesā veidojas jauns redzējums par nepieciešamo tematu sadali, šķirošanu. Pārkārtotās mapes tiek nodotas aprakstu veidošanai elektroniskajā katalogā, un šobrīd tajā atrodama informācija par 39 mapēm. Elektroniskā katalogā bibliogrāfiskā informācija atspoguļo Bauskas CB krājumā esošās mapes kā kopumu, bet ne katru mapē esošu vienību. Aprakstos norādīti tematiskie priekšmeti. Par mapju un to aprakstu sagatavošanu ievietošanai BIS ALISE elektroniskajā katalogā interesi pamazām izrāda arī citas Bauskas novada bibliotēkas.

Bauskas CB digitālās kolekcijas, kā arī preses izdevumu digitālās mapes tiek papildinātas un saglabātas lasītavu darbinieku darba datoros, kā arī zibatmiņās un ārējos cietos diskos. Lai izmantotu jau esošos kompaktdiskus, tiek piedāvāts ārējais kompaktdisku lasītājs. Bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem pieejamā lasītavas datorā atrodams viss Bauskas CB digitālais krājums: no kompaktdiskiem pārsaglabātie faili, preses izdevumu publikāciju digitālās kopijas, kā arī Digitālajā bibliotēkā esošie objekti.

8.2.3. Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata periodā Bauskas CB un vietējas nozīmes bibliotēku vadītājas pēc brīvprātības principa apguva iemaņas Digitālo objektu pārvaldības sistēmā (DOM), lai uzsāktu Bauskas bibliotēku novadpētniecības kolekcijas veidošanu Digitālajā bibliotēkā. Pievienoto digitālo objektu skaits pērn bija **115**. No tiem Bauskas CB darbinieces pievienojušas 102 digitālos objektus, Dāviņu bibliotēkas vadītāja – 9 objektus, Jaunsauls bibliotēka vadītāja – 3 objektus un Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja izmēģināja viena objekta pievienošanu. Kolekcija atspoguļo nelielu daļu no Bauskas novada bibliotēku novadpētniecības krājuma vērtībām, kas datējamas sākot ar 20. gs. pirmo pusi. Šobrīd lielākoties apskatāmas fotogrāfijas no Bauskas Piena kombināta un Bauskas CB vēstures, kā arī no dzejnieka Vītauta Lūdēna ģimenes albuma. Digitālās kolekcijas objektu skatījumu skaits pārskata periodā bija **12 614 reizes**. No tiem visvairāk skatīta atklātne – Jaunā gada apsveikums, ko rakstījis V. Lūdēns (465 reizes). Ar atsevišķiem izņēmumiem, bet caurmērā konkrētu digitālo objektu skatījumu biežums korelē ar objektu pievienošanas laiku Digitālajā bibliotēkā. Jo tuvāk gada sākumam objekts pievienots, jo vairāk tas skatīts līdz pārskata gada beigām. Par interesi saistošākajiem objektiem varēs spriest tikai vēl pēc gada.

Pārskata periodā **Bauskas CB** izveidotas **581** preses izdevumu publikāciju digitālās kopijas. Visapjomīgākais kopiju skaits novadpētniecības kolekcijās ir digitālajās mapēs: “Sports”, “Notikumi novadā” un “Notikumi pagastos” un “Vecpilsēta”.

Elektroniskajā datubāzē “Novadnieku enciklopēdija” apkopoti Bauskas novada ievērojamākie cilvēki, kurus vieno dzimšanas vieta, dzīve vai darbs Bauskas novadā. Pārskata periodā noslēgta enciklopēdijas šķirklju labošanu.

Ir samazinājies Bauskas CB digitālajās kolekcijās esošo digitālo attēlizdevumu kopskaits. Ja 2023. gada beigās tie bija 4942 attēlizdevumi, tad 2024. gada beigās – 4270 attēlizdevumi. Šāda situācija izvērtusies, jo pārskata gada beigās tika pārskatīta kompaktdiskos esošo novadpētniecības materiālu kvalitāte. Tāpat pārgrupētas digitālās kolekcijas un līdzšinējo 103 kolekciju vietā ir 13, kas visaptverošāk norāda uz bibliotēkas krājumu.

2024. gadā Bauskas CB turpinājās digitālo liecību vākšana un saglabāšana par lielākajiem un nozīmīgākajiem Bauskas uzņēmumiem, kuri šobrīd ir likvidēti. Turpinot 2023. gadā aizsākto darbu pie digitālo materiālu papildināšanas par Bauskas Sadzīves pakalpojumu kombinātu, izdevās sazināties ar trīs personām, ar kurām tika veiktas intervijas (transkribēšanas rezultātā 42 lappuses) un digitālie resursi papildinājās ar 39 digitālajām vienībām. Par Starpkolhozu konservu fabriku tika veikta viena intervija (transkribēšanas rezultātā 3 lappuses). Šogad vēsturisko liecību kolekcijai par Bauskas uzņēmumiem tika

pievienotas divas jaunas – konservu kombināts “Zemgale” Bauskas filiāle, par kuru tika veikta viena intervija (transkribēšanas rezultātā 10 lappuses) un SIA “Bauskas alus” (14 digitālās vienības). 2024. gadā par Bauskas Sadzīves pakalpojumu kombinātu, Starpkolhozu konservu fabriku un konservu kombinātu “Zemgale” Bauskas filiāli kopā tika veiktas 5 intervijas ar kopējo apjomu 55 lappuses. Par Bauskas Sadzīves pakalpojumu kombinātu un SIA “Bauskas alus” tika digitalizētas 53 fotogrāfijas. Kaut gan pagājušajā gadā “Bauskas industriālā mantojuma” apzināšana bija noslēgusies, tomēr šogad tas vēl papildinājās ar vairākām nozīmīgām liecībām. Nu jau četrus gadus veiktais darbs ir vainagojies ar iegūto 771 digitalizēto fotogrāfiju un 23 intervijām (269 lpp.) par Bauskas Sadzīves pakalpojumu kombinātu, Starpkolhozu konservu fabriku, tekstilkombināta “Saule” Bauskas filiāli, Bauskas piena kombinātu un Maizes kombinātu, konservu kombināta “Zemgale” Bauskas filiāli un SIA “Bauskas alus”, kas ievērojami papildina Bauskas CB novadpētniecības materiālu klāstu.

Pārskata periodā **Ceraukstes bibliotēkā** tika digitalizētas 10 lappuses restaurēta dokumenta – 1864. gada 22. decembrī Lambārtes muižā parakstīts kontrakts par zemes rentēšanu no 1865. līdz 1877. gadam. Dokuments sastādīts 1863. gada 13. septembrī.

Vecsaules bibliotēka veidojusi divas digitālās izstādes – “Te ir siltāka saule” (dzejniecei Austrai Skujiņai – 115) un “Teikas un nostāsti par Vecsauli”. **Pilsrundāles bibliotēkā** izveidotas divas virtuālās izstādes “Lasītājam aizejot...” (veltījums rundāliei un lasītājam V. Liepai) un “Pieci gadi pagājuši” (atskats uz bibliotēkas telpu atklāšanu).

8.2.4. Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājuma kvalitātes uzturēšanai **Bauskas CB** praktizē savlaicīgu nolietotāko iespaiddarbu eksemplāru maiņu pret labāk saglabājušiem. Tas notiek, pārvietojot nepieciešamo eksemplāru no dubletu krājuma uz lasītavu vai pēc dāvinājumu ceļā iegūtu grāmatu saņemšanas. Ne vienmēr jaunas, atkārtoti izdotas grāmatas iekļaušana novadpētniecības krājumā spēj aizvietot tādu pašu senāka gada iespaiddarbu, piemēram, Bauskas CB krājumā ir astoņu dažādu Ed. Virzas “Straumēnu” izdevumi, no kuriem, novadpētniecības krājuma komplektēšanas specifikas dēļ, neviens nav aizstājams ar jaunāku. Vēl jāņem vērā, ka krājumā ir grāmatas, kas ir jo īpaši nozīmīgas novadā, bet mazāk – ārpus tā. No tā izriet centieni maksimāli iegūt iespaiddarbu eksemplārus no grāmatām ar viena piegājiena tirāžu, jo citi grāmatas metieni, visticamāk, nesekos. Tādi ir, piemēram, vietējo literātu apvienības izdotie dzejas krājumi. Lai novadpētniecības krājums būtu pēc iespējas pieejamāks bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem, atsvišķos gadījumos tiek pieņemts lēmums grāmatas

pārvākot. Tas tiek darīts, lai netiktu zaudētas lappuses, grāmatu nebojātu vēl vairāk. Tas sniedz iespēju grāmatu izsniegt lasīšanai mājās un uzlabo arī kopējo krājuma pievilcību.

Bibliotēku pakalpojumu lietotāji lielāko interesi izrāda par iespieddarbiem, kas vēsta par represijām un cilvēkstāstiem. Tāpat aktuāla ir informācija par novadniekiem, kuri svin apaļas jubilejas. Ņemot vērā, ka jaunas grāmatas novadpētniecības krājumā tiek iekļautas iespējami drīzāk pēc to iznākšanas, krājuma aktualitāte vērtējama kā laba.

Krājuma kvalitātes uzlabošanai un dažādošanai būtu jāpievēršas tiem novadpētniecības materiāliem, kas jau ir bibliotēku rīcībā (piemēram, atsevišķas tematiskās novadpētniecības mapes vai foto albumi), bet vēl nav atspoguļoti elektroniskajā katalogā.

8.2.5. Izmantojums

Bauskas novada bibliotēkas savāktos un apkopotos novadpētniecības materiālus izmanto tematisko pasākumu organizēšanā, izstāžu veidošanā, bibliotekārajās stundās u. c. (skat. 8.2. tab.).

2024. gads Bauskas novadā tika aizvadīts izcilā novadnieka dzejnieka Viļa Plūdoņa 150 gadu jubilejas zīmē. Liela daļa novadpētniecības pasākumi veltīti tieši Vilim Plūdonim.

8.2. tabula
“Tematiskie novadpētniecības pasākumi”

Nr.p.k.	Pasākuma nosaukums	Pasākuma apraksts	Bibliotēka
1.	Viļa diena “Lejeniekos”	Pēc neliela pārtraukuma skolnieki atkal tika aicināti uz Viļa Plūdoņa muzeju pašā Viļu vārda dienā. Skolnieki piedalījās aktivitātēs zaļā plāvā, izstaigājot domu un lomu takas - starp svešiem pantiem meklēja Plūdoņa dzeju, piedalījās improvizētā uzvedumā un citās aktivitātēs. Noslēgumā dziesminieka E. Neliusa uzstāšanās.	Bauskas CB
2.	Konkursa “Plūdoņa dzejas akordeons” noslēgums Dzejas dienā – Grāmatu dienā	Akcentējot Viļa Plūdoņa devumu dzejā bērniem, Bauskas CB no gaviļnieka 150. dzimšanas dienas līdz Viļu vārda dienai organizēja dzejas konkursu. Lai piedalītos konkursā, Bauskas novada skolēni un pieaugušie tika aicināti iesūtīt pašsacerētu dzeju jaunākajiem lasītājiem, turklāt brīvu pantmērā, formā un apjomā. Kopumā konkursam tika iesūtīti divdesmit pieci dzejoļi. Kuplas auditorijas priekšā Saules dārzā sevi pieteica deviņi autori.	
3.	Brunaviešu ceļotprieks	Spēlēts teātris, izveidota interaktīva viktorīna par Brunavas, Ceraukstes pagastiem. Daiņa Konrāda video materiāla apskate par kopīgām ekskursijām, arī vēsturiskais materiāls par sovhozu “Brunava”.	Brunavas, Ceraukstes bibliotēkas
4.	Novadnieka latviešu skolotāja, dzejnieka un tautiskā	Piemiņas brīdis V. Plūdoņa kapos. Muzeja renovētās mājas atklāšana pasākums “Lejeniekos”. Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolas kora “Via Stella” koncertprogrammas	Ceraukstes bibliotēka

	romantisma pārstāvja Viļa Plūdoņa 150. jubilejas diena	“Pavasaris, Vasara, Rudens, Ziema, Plūdonis” priekšnesums Ceraukstes tautas namā. Pasākums tapis sadarbībā ar Ceraukstes tautas namu, V. Plūdoņa muzeju un Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolu.	
5.	Mazā Anduļa ceļojums – caur ābeļziediem uz zaķīšu pirtiņu	Novadpētniecības pasākums Griķu pamatskolas 2. un 4. klasei. Stāstījums par V. Plūdoni, viktorīna, radošā darbnīca “Plūdoņa dzejoļa, atveidojumi dažādās tehnikās”.	
6.	Plūdoņa dzejas maratons	Pasākums ģimenēm veltīts V. Plūdoņa jubilejai. Orientēšanās V. Plūdoņa dzejā. Dzejoļu salikšana no dotajiem vārdiem. Iztrūkstošo vārdu papildināšana dzejoļos. Dzejoļu nosaukumu atminēšana pēc dotajiem attēliem.	
7.	Zaķu tēvs ar zaķu māti...	Teātra dienai veltīts rīts bibliotēkā. PII Dzirnaviņas vecākās grupiņas bērni interaktīvā veidā tika iepazīstināti ar teātra vēsturi un tā veidiem. V. Plūdoņa dzejoļa “Traucējums” atveidošana ar papīra tēliem. Plūdoņa populārākās grāmatas “Eža kažociņš” ezīša tēla veidošana no dažāda papīra izstrādājumiem.	
8.	Novadpētniecības konkurss “Es Ceraukstē”	Lai mudinātu jauniešus izzināt sava pagasta vēstures notikumus, atpazīt ievērojamākās vietas un zināt pagasta ievērojamākas personības, sadarbībā ar Mūsas bibliotēku tika veidots izzinošs novadpētniecības konkurss Griķu pamatskolas skolēniem.	Ceraukstes, Mūsas bibliotēkas
9.	Baltie Ziemassvētki	Lasītāju klubiņa tikšanās, Viļa Plūdoņa Lasāmčomodāna aktivitātes, fragmenta lasīšana, anketas aizpildīšana, iepazīšanās ar Plūdoņa dzīves gājumu.	Codes bibliotēka
10.	Rādi un stāsti	Trīs sagatavoti stāstījumi “Rutas dzimta”, “Draudzene mūža garumā”, “Mana vīra hobijs”. Prezentācijās foto materiāli. Lasījumi no senās periodikas.	
11.	Dzīves kuriozi	Kolhoza “Code” Ganiņu fermā strādājošo atmiņu stāsti, foto materiāli, klausījāmie arī stāstījumu no periodika.lv.	
12.	No puķēm man vismīļākās rozes tumšsarkanās	Stāstījums “No V. Plūdoņa dzīves”, dzejas lasījumi, noklausījās kā “Eža kažociņu” lasa Zapackis un draugi.	Jauncodes bibliotēka
13.	Cikls “Atmiņu stāsti”	Vetārstes V. Bites darba dzīves stāstu vakars, atmiņu stāsti “Dubults risks, dubults prieks, dubulta laime – vairāk rūpju” – stāsti par dzīvi ar dvīņiem, kā sadzīvoja māsa ar brāli, kā audzināja divus dvīņu zēnus un kā palīdzēja dvīņu mazmazmeitiņām.	
14.	Ģimenes dienai veltīts pasākums “No visas sirds”	Tikšanās ar dzejas grāmatas “Tas viss no sapņiem nācis” autoru, vecsauleti Zigmāru Dunkuli. Jaunsaules Antras Balgalves muzikālie priekšnesumi.	Jaunsaules bibliotēka
15.	Dzīve uz riteņiem	Tikšanās ar mežotnieku, grāmatas “Dzīve uz riteņiem” autoru Aldi Pavilonu. Stāstījums par to, kāpēc un kā radusies izdotā grāmata.	Mežotnes bibliotēka

16.	Tu, saule, mani augšup cel!	Stāstījums un prezentācija par Viļa Plūdoņa saistību ar Vecsauli, Vecsaulei veltīto darbu “Kauja pie Saules” un “Vecsaules baznīcai simtgadē” lasījums amatierteātra Vecsaule izpildījumā, radio balss personības un mūziķa Raita Zapacka dzejniekam veltīts muzikāls priekšnesums.	Vecsaules, Jaunsaules, Ozolaines bibliotēkas
17.	Interesanti fakti par V. Plūdoni, viņa dzīvi un daiļradi	Dalībnieki uzzināja daudz interesantu un mazāk zināmu faktu par Viļa Plūdoņa dzīvi, daiļradi un personību. Tas palīdzēja izprast ne tikai viņa literāro darbu kontekstu, bet arī vēsturiskos un sabiedriskos apstākļus, kuros viņš dzīvoja un darbojās.	Rītausmu bibliotēka
18.	Rudenīgajās noskaņās	Jurgitas Červinskas muzikālajā pavadījumā ar savu dzeju iepazīstināja novadnieces Sandra Cīrule un Gita Graudiņa.	Strēlnieku bibliotēka
19.	Stāvu starp jums un klausos, kā mani vārdi skan	Rakstniekam, novadniekam Jānim Sarmam – 140. Prezentācija par rakstnieka dzīvi un daiļradi, rakstnieka un viņa dēla Vitolda Kalves atmiņu lasījumi.	Vecsaules bibliotēka
20.	Saules zeme – Vecsaule	Tests “Ko tu zini par Vecsauli?”, prezentācija un stāstījums par vēsturiskiem notikumiem Vecsaulē, Vecsaules vēstures, arheoloģijas, dabas un kultūras pieminekļiem, atpūtas un izklaides vietām pagastā.	
21.	Tas notika šeit	Tikšanās ar Latvijas TV filmu studijas Mistrus Media raidījuma “Tas notika šeit” filmēšanas komandu. Viesi tika iepazīstināti ar novadpētniecības materiāliem par krieviņiem Vecsaulē, prezentāciju “Saules zeme – Vecsaule”, un “Teikas un nostāsti par Vecsauli”.	
22.	Dzimtas saknes meklējot	Tikšanās ar Bērziņu dzimtas no “Straumēnu” mājām pēctečiem – Edīti Lazovsku un Māru Gruduli, meklējot savu senču pēdas Vecsaulē. Dzimtas pārstāvji tika iepazīstināti ar viņus interesējošiem novadpētniecības materiāliem.	
23.	Veltījums Vecsaulei	Mūziķa un komponista Ginta Smukā koncertprogramma “Veltījums Vecsaulei”, Mārtiņa Smukā un Klāras Smukās atmiņu stāstu prezentācija.	
24.	Mākslas filmas “Pēdējā vasara” seanss bibliotēkā	Mākslas filmas par Edvartu Virzu skatīšanās kopā ar lasītājiem. Pēc filmas saruna ar Ed. Virzas dzimtas māju “Billītes” saimnieci Diānu Janci (Ed. Virzas mazmazmeitu) un kultūržurnālisti Liegu Piešņu.	Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka
25.	Tikšanās ar Annu Žīguri un Juku Rislaki	Tikšanās ar Edvarta Virzas mazmeitu Annu Žīguri un viņas dzīvesbiedru Juku Rislaki. Patriotiskās nedēļas noskaņās sarunas vedās par un ap brīvības tēmu, latvietību un Valsts svētku svinēšanas tradīcijām ne tikai Latvijā, bet arī Somijā. A. Žīgure dalījās atmiņās par kādu svarīgu pasākumu – Edvarta Virzas 105.	

		gadadienas atzīmēšanu Iecavas Kultūras namā 1988. gadā.	
26.	Literārais stāstījums V. Plūdoni 150-gadē godinot	Bibliotēkā viesojās Bauskas CB bibliogrāfe Madara Maslova-Konrāde. Klausītāji uzzināja, ka latviešu literatūrā Plūdons pazīstams ka izcils dabas lirīkis, rakstījis arī patriotisko un bērnu dzeju. Viese pastāstīja par dzejnieka dzīvi, daiļradi un interesantiem biogrāfijas faktiem. Lai nostiprinātu dzirdēto skolēni pildīja atraktīvus uzdevumus. Nobeigumā Zaķu māte cienāja ciemiņus ar burkāniem un dāvināja grāmatzīmes ar jubilāra logo.	Iecavas bērnu bibliotēka
27.	Tikšanās ar Voldemāru Hermani	Tikšanās par grāmatas “Divpadsmit piestātnes. Refleksijas.” Autoru. Grāmatas tapšanā tika izmantoti materiāli un fotogrāfijas no Ziemeļu bibliotēkas novadpētniecības krājuma.	Ziemeļu bibliotēka
28.	Iepazīsti savējos	Tikšanās ar divkārtējo Latvijas un Baltijas čempionu hokejā Kasparu Ziemeņu. Sarunas ar čempionu par hokeju, izglītību, sportista dzīvesveidu, iepazīstot un pielaikojot īstu hokejista ekipējumu.	
29.	Ar sapni par Latviju	Literāri-muzikāls pasākums represiju piemiņai.	Bārbeles bibliotēka
30.	Dzīve Beibežu melioratīvajā izmēģinājumu stacijā	Atmiņu pēcpusdiena par piedzīvoto Beibežu melioratīvās izmēģinājumu stacijas laikā.	Beibežu bibliotēka
31.	Fotokonkurss “Mēmele visos gadalaikos”	Mēmeles upes iemūžināšana caur foto objektīvu.	Skaistkalnes bibliotēka
32.	Tikšanās ar novadnieku Ēriku un Velgu Hānbergiem	Omulīgas sarunas ar novadnieku Ēriku Hānbergu un viņa kundzi Velgu. Dzīvesstāsti, bērnības atmiņas, dzīvē paveiktais. Ē. Hānberga bibliotēkā pieejamo grāmatu popularizēšana.	Vecumnieku bibliotēka

Rosmes bibliotēka 2024. gadā organizējusi piecus novadpētniecības kultūrpārgājienus – “Gājiens uz Lejeniekiem”, pārgājiens Bērzmuiža – Stūrīši – Garoza – Lūdēni, kultūrpārgājiens uz Billītēm, literāra pastaiga “Pa saulespuķu ceļu uz Rāmritu medu” un “Codes ceļos Veļu laikā”.

Kurmenes bibliotēkā viesojās Neretas novada bibliotekāri. Vadītāja stāstīja par Kurmenes bibliotēkas darbu novadpētniecībā, dalījās pieredzē.

8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana

Bauskas novada bibliotēkas pielieto dažādus novadpētniecības darba popularizēšanas veidus, lai piesaistītu uzmanību novadpētniecības krājumam, kādas vietas un notikuma unikalitātei vai, lai rosinātu kopienas līdzdalību. Tie ir: tematiskās izstādes, tikšanās ar novadniekiem, izpētes gājieni pa novadu vai tuvāko apkārtni, novadpētniecības materiālu

Visbiežāk par novadpētniecības darbu bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem atgādina tematiskās izstādes. Izstāžu klāstā iezīmējusies jauna tendence – par kopienai svarīgām vietām un līdzcilvēkiem arvien biežāk stāsta novadnieku gleznu un fotogrāfijas izstādes. Tādās reizēs uzmanību piesaistošs ir vizuālais materiāls, bet drukātās novadpētniecības krājuma vienības ir izstādi papildinošas.

Novadpētniecības vārds sociālajos medijos ir veids, kā pa nelielam fragmentam rādīt novadpētniecības darba kopējo ainu un dažādību bibliotēkās.

Publicitātes materiālu dažādošanai, 2024. gadā Bauskas CB izveidojusi trīs minūšu garu videomateriālu par novadnieku Vili Plūdoni “Trīsminūte ar Plūdoni”.

Bauskas CB novadpētniecības darba popularizēšana notiek arīdzan ārpus bibliotēkas sienām un virtuālās telpas. Pārskata periodā Bauskas CB ar stāstījumu (prezentāciju) vienas mācību stundas garumā viesojās Bauskas Bērnu un jauniešu centrā un Iecavas bērnu bibliotēkā. Stāstījumu centrā bija novadnieki-jubilāri:

- 59

- Viļa Plūdoņa dzīves un daiļrades stāstījums bija pielāgots bērnu auditorijai, rosinot atpazīt dzejas tēlus un to iezīmes, kā arī pastāstot par rakstnieka bērnības gaitām un paša izveidoto kuplo ģimeni.

Bauskas CB novadpētniecības darba atspoguļošana notiek tīmekļa vietnēs, kas kopīgas visai bibliotēku saimei. Raksti par “Plūdoņa lasāmčemošanu” publicēti Latvijas bibliotēku portālā un “Latviešu grāmatai 500” veltītā tīmekļa vietnē. Savukārt par jaunākajiem veikumiem novadpētniecībā tiek rakstīts Bauskas CB tīmekļa vietnē www.bauskasbiblioteka.lv – lasītāju sadaļā “Jaunākā informācija”. Novadpētniecībai atvēlēta atsevišķa sadaļa tīmekļa vietnē, kurā atrodami bibliotēkas veidotie un uzturētie resursi.

Pārskata periodā sagatavots aktuāls, vizuāli saistošs un reprezentatīvs materiāls – **Plūdoņa kartītes**. Dizaina aploksnē ieslēptas piecas, abpusēji apdrukātas kartītes 10×14 cm izmērā. Kartīšu viena puse kalpo, galvenokārt, kā vizuālais materiāls, savukārt otra puse ir informatīva. Veikts sadalījums piecos tematos: dzīves nogrieznis, Bauska, daiļrade, literatūra bērniem un ģimene. Plūdoņa kartītes dāvātas konkursu dalībniekiem, viesiem un katrai novada bibliotēkai.

8.3.1. Bibliotēkas aktivitātes norišu kopā “Latviešu grāmatai 500”

Bauskas CB kopš 2022. gada atsaukusies LNB aicinājumam būt par vienu no ziņnešiem norišu kopā “Latviešu grāmatai 500”. Līdzšinējo aktivitāšu apkopojums redzams tīmekļvietnes www.bauskasbiblioteka.lv sadaļā novadpētniecība, klišķinot uz dzeltenā laukuma ar [“Latviešu grāmatai 500”](#) logo.

Pārskata periodā tika apvienota Viļa Plūdoņa simtpiecdesmitgade un šī gada “Latviešu grāmatai 500” vadmotīvs – lasīšana un bibliotēkas. Realizējās ideja ar nosaukumu **“Plūdoņa lasāmčemošans”** (skat. 13. pielikumu).

No septembra līdz decembrim Plūdoņa tēls pilnā augumā un lasāmčemošans pieturēja ceļojumu galapunktos jeb Bauskas novada bibliotēkās. Lasāmčemošana saturs tika pielāgots tam, lai ar uzdevumiem un, protams, arī ar grāmatas lasīšanu aizvadītu izzinošas, atjautīgas četrdesmit minūtes. No ugunī cietušas grāmatas apskates, kas pavadīja stāstījumu par bojā gājušu pirmo latviešu valodā iespiesto grāmatu, runas maz pamazām aizvirzījās līdz dzeltenos apvākos ieautam Plūdoņa stāstam “Mazā Anduļa pirmās bērnības atmiņas”. Anduļa domu ceļš izskanēja 500 vārdu garā fragmentā. Klausītājiem tika piedāvāta vārdu spēle, mēģinot nupat dzirdēto savienot pa pāriem. Iespējams, citādu noskaņojumu piešķīra arī visiem izsniegtās apaļbrilles uz acīm, kas līdzīgas Plūdoņa acenēm. Stāsta prognožu spēlē bija jāveic izvēle starp pareizo un nepareizo pavērsienu grāmatā. Savukārt Anduļa testā dalībnieki noskaidroja, cik

līdzīgi ir galvenajam varonim un varbūt pat pašam stāsta autoram, jo “Mazā Anduļa pirmās bērnības atmiņas” ir daļēji autobiogrāfisks darbs.

Tematisko trīsradi – bibliotēka, grāmata, Plūdons – lielākās un mazākā grupās piedzīvoja Bauskas novada bibliotēku pakalpojumu lietotāji Ceraukstē, Skaistkalnē, Mūsā, Strēlniekos, Mežotnē, Vecumniekos, Misā, Vecsaulē, Bauskā, Ozolainē, Gailīšos, Vallē, Codē, Jauncodē un Iecavā. Lielākoties bērni, jaunieši un seniori ar Plūdoņa vārdu tikās bibliotēkās, bet neiztrūka arī došanās uz skolām un dienas centru. Kopumā vairāk nekā trīs simti dalībnieki bija klātesoši lasāmčomodāna idejai Viļa Plūdoņa simtpiecdesmitgadē. Vēršanās pie dažādu paaudžu cilvēkiem lasāmčomodāna saturam un stāstījuma likā variēt, bet vēstījums palika nemainīgs.

8.4. *Novadpētniecības istabas*

Brunavas pagasta nodaļa līdz ar Mežgaļu pamatskolas likvidāciju īpašumā ir ieguvusi skolas un pagasta vēsturiskos materiālus, kuri izvietoti apskatei. Blakus **Brunavas bibliotēkai** tika apgūta brīva telpa un tajā izvietoti materiāli, arī priekšmeti, par Mežgaļu skolu, sovhoziem, pagasta iedzīvotājiem.

Nav noteikta bibliotēkas atbildība, bibliotēkas vadītājas brīvajā laikā tiek sakārtoti materiāli un papildināta ekspozīcija, nav noteiktas uzskaites.

8.5. *Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi*

Novadpētniecības darbā klātesoša ir misijas apziņa par veicamo darbu. Nemainīgi daiļliteratūra bijusi pieprasītāka par tematiskajām mapēm vai novadnieku dzeju un novadpētniecības krājuma kustībā ir jāiegulda liels darbs, kā arī izdoma. Izaicinājums ir gan stiprināt pašu bibliotēkas darbinieku, gan sabiedrības pārliecību par to, ka novadpētniecības resursi ir neaizstājami bibliotēkas krājumā un darbs ar tiem ir jāturpina par spīti mainīgajam to pieprasījumam.

Novadpētniecība ar katru gadu arvien vairāk tiek mīta kopā ar vārdu digitalizācija, bet, neskatoties uz to, kādu tempu digitalizācija uzsākusi nacionālā mērogā, maz ir tādu bibliotēku pagastos, kurās digitalizācijai iespējams pievērties tā, kā tas tiek sagaidīts vai noteikts par vēlamu. Pirmkārt, tas ir iestrādņu trūkums, kura pamatā ir nepārliecīgā par veiktā pareizību, piemēram, metadatu izveidē. Otrkārt, tas ir laika resursu ierobežojums.

Nākotnes vajadzību sarakstā aktuāli turpina būt divi veicami darbi. Bauskas CB nākotnes iecere un nepieciešamība ir novadpētniecības krājuma attīstības politikas papildināšana zem kopējās krājuma attīstības koncepcijas. Tajā jāvērs uzmanība

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

9. PROJEKTI

9.1. Projektu apraksts

Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) 2024. gada 2. kultūras projektu konkursā atbalstīts **Pilsrundāles bibliotēkas** iesniegtais projekta pieteikums “Rakstnieki Rundālē”. Projekta ietvaros tika organizētas trīs tikšanās ar bērnu un jauniešu grāmatu autoriem – Ievu Samausku, Inesi Zanderi un Ilzi Skrastiņu (skat. 9.1. tab.).

9.1. tabula
Projektu apkopojums

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Bauskas Centrālā bibliotēka				
Lasāmlaiks	VKKF	1360 EUR	Projekts, kas īpaši vērsts uz Bauskas novada bērnu un jauniešu lasītprasmes un intereses veicināšanu par grāmatām un literatūru kopumā. Laika periodā no 2024. gada aprīļa līdz 2024. gada decembrim tika plānots organizēt astoņas tikšanās ar latviešu bērnu grāmatu autoriem septiņās Bauskas novada bibliotēkās.	Nav atbalstīts
Pilsrundāles bibliotēka				
Rakstnieki Rundālē	VKKF	750 EUR	Projekts skolēniem no septembra līdz decembrim. Organizētas trīs tikšanās ar rakstniecēm. Piedalījās 105 bērni no 1. līdz 5. klasei.	Daļēji atbalstīts

9.2. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja Aelita Ramane: “Projektiem nepieciešama izdoma un enerģija realizēšanai, kas vēl saistīta ar atskaitēm un finanšu lietām. Vislabāk izdodas sadarbībā ar skolu, jo tā ir mērķauditorija, kuru vēl ir iespējams iedvesmot”.

VKKF projektu pieteikumu sagatavošanai nepieciešams veltīt pietiekami daudz laika, jo process prasa rūpīgu plānošanu un detalizētu pamatojumu. Turklāt nav viennozīmīgi skaidrs, pēc kādiem kritērijiem tiek vērtēta piesaistīto autoru augstvērtība, kas rada neskaidrības pieteikumu iesniedzējiem.

10. PUBLICITĀTE

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Bauskas novada bibliotēkas aktīvi publicē aktuālo informāciju reģionālajā laikrakstā “Bauskas Dzīve”, pašvaldības informatīvajā izdevumā “Bauskas Novada Vēstnesis” un tīmekļa vietnēs www.bauskaszive.lv, www.bauskasnovads.lv. Pašvaldības tīmekļa vietnē katru mēnesi tiek publicēti visu Bauskas novada bibliotēku plānotie pasākumi. Tāpat pamatinformācija par bibliotēkām pieejama Bauskas CB tīmekļa vietnes sadaļā “Novada bibliotēkas”.

Visas Bauskas novada bibliotēkas popularizē piedāvātos pakalpojumus, veidojot dažādus drukātos materiālus – afišas, ielūgumus, informācijas lapiņas, tāpat arī bukletus.

Lai popularizētu bibliotēkas tēlu un informētu sabiedrību par tās darbu, **Bauskas CB** uztur tīmekļa vietni, bibliotēkas un nozares aktualitātes un aktivitātes publicē populārākajās sociālo tīklu tīmekļa vietnēs – facebook.com un instagram.com. Tāpat tiek izplatīti informacionālie materiāli pilsētvidē (afišas), bibliotēkā (digitālā slaidrāde TV) un bibliotēkas lietotājiem līdzī nēmšanai (grāmatzīmes, ielūgumi, bukleti).

Viesturu bibliotēkas vadāja Ilze Zvaigzne: “*Visefektīvākā ir mutvārdu reklāma – cilvēks tiek uzrunāts personīgi, informēts par aktualitātēm vai uzaicināts uz pasākumiem*”.

Publicitāti veicina arī paša bibliotēkara darbības sociālajos tīklos un savā kopienā. Pilsrundāles bibliotēkas vadītājas [Aelitas Ramanes](#) un Ceraukstes bibliotēkas vadītājas [Rasmas Strautmales](#) intervijas publicētas www.biblioteka.lv interviju sērijā “Iepazīstam savējos”.

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī

10.2.1. Bibliotēkas tīmekļvietne, emuāri (blogi)

Bibliotēku lietotājiem pieejama Bauskas CB tīmekļa vietne www.bauskasbiblioteka.lv, kurā pieejama informācija par bibliotēkas pakalpojumiem, pasākumu kalendārs, 36 bibliotēku elektroniskais kopkatalogs, aktualitātes, slīdošā lenta ar jaunākajām grāmatām Bauskas CB. Tīmekļa vietnē izveidota atsevišķa sadaļa ar pamatinformāciju par novada bibliotēkām.

2024. gadā Bauskas CB tīmekļa vietnē www.bauskasbiblioteka.lv publicēti **99 jauni ieraksti**. Tajos informācija tiek sniegta par plānotajiem pasākumiem, aktualitātēm bibliotēkā, kā arī par novada bibliotēku un citu iestāžu jaunumiem un nozares aktualitātēm. Sadaļa “Pasākumu kalendārs” katru mēnesi tiek papildināta ar gaidāmajiem pasākumiem, izstādēm bibliotēkā.

Bauskas CB tīmekļa vietnē nemainīgi visaktīvāk tiek izmantotas sadaļas “E-katalogs”, “Jaunākā informācija” un “Pasākumu kalendārs”.

2024. gada nogalē uzsākts darbs pie jaunas, mūsdienīgas tīmekļa vietnes izstrādes, kurā tiks publicētas ne tikai Bauskas CB aktualitātes, bet arī visu Bauskas novada publisko bibliotēku aktualitātes par pasākumiem.

Ed. Virzas Iecavas bibliotēka aktualitātes publicē bibliotēkas tīmekļa vietnē <http://iecavasbiblioteka.weebly.com/>. 2024. gadā tika ievietoti **12 informatīvi raksti**, kā arī visu pasākumu afišas u.c. informācija par bibliotēkas aktualitātēm. Papildu tam katru mēnesi tika ievietoti arī 12 krājuma jaunieguvumu saraksti ar grāmatu foto.

Pilsrundāles bibliotēkas aktualitātes tiek publicētas blogā <http://pilsrundalesbiblioteka.blogspot.com/>. Pārskata periodā publicētas 40 saturvienības.

Rosmes bibliotēkas aktualitātes – <https://rosmesbiblioteka.blogspot.com/>, kurā publicēta 21 saturvienība.

10.2.2. Sociālie mediji

Lai popularizētu un informētu sabiedrību par Bauskas novada bibliotēku aktivitātēm un jaunumiem, tiek izmantotas tādi sociālie mediji, kā facebook.com, instagram.com un draugiem.lv (skat. 10. 1. tab.).

Ozolaines bibliotēkas vadītāja Zaiga Stankevica: “*Instagram vietnē ir ērti ievietot un dalīties ar nelielu informāciju un fotogrāfijām par gaidāmiem pasākumiem, notikušiem pasākumiem, grāmatu jaunumiem, abonētajiem preses izdevumiem, izstādēm un citām aktualitātēm bibliotēkā*”.

Zorģu bibliotēkas vadītāja Dace Frinda: “*Sociālie mediji ir iespēja arī parādīt bibliotēku kā daudzpusīgu kultūras telpu potenciālajiem viesiem no mākslas pasaules un radīt vēlmi to apmeklēt un sniegt savus pakalpojumus*”.

10.1. tabula
Bauskas novada bibliotēku sociālo mediju statistika

Sociālie mediji	Saturvienību skaits
	2024
Draugiem.lv	96
Rītausmu bibliotēka (https://www.draugiem.lv/ritausmubiblioteka/)	12
Pilsrundāles bibliotēka (https://www.draugiem.lv/pilsrundalesbiblioteka/)	16
Valles bibliotēka (https://www.draugiem.lv/vallesbiblioteka/)	62
Rosmes bibliotēka (https://www.draugiem.lv/rosmes.biblioteka/)	6
Instagram.com	307
Bauskas CB (https://www.instagram.com/bauskasbiblio/)	164

Bauskas Bērnu bibliotēka (https://www.instagram.com/bauskas_bernu_biblioteka/)	26
Ozolaines bibliotēka (https://www.instagram.com/ozolaines_biblioteka/)	42
Bērsteles bibliotēka (https://www.instagram.com/biblioberstele/)	18
Misas bibliotēka (https://www.instagram.com/misa.biblioteka/)	57
Facebook.com	2174
Bauskas CB (https://www.facebook.com/bauskasbiblioteka/)	185
Bauskas Bērnu bibliotēka (https://www.facebook.com/bauskasbernubiblioteka/)	41
Brunavas bibliotēka (https://www.facebook.com/brunavasbiblioteka/)	84
Ceraukstes bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=61557709681295)	75
Dāviņu bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=6155537470288)	99
Gailīšu bibliotēka (https://www.facebook.com/gailisubiblioteka/)	24
Pāces bibliotēka (https://www.facebook.com/Pacesbiblioteka/)	19
Rītausmu bibliotēka (https://www.facebook.com/RitausmuBiblioteka/)	46
Jaunsaules bibliotēka (https://www.facebook.com/jaunsaulesbiblioteka/)	58
Ozolaines bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=61551613280502)	53
Vecsaules bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=100067933705116)	171
Ed. Virzas Iecavas bibliotēka (www.facebook.com/iecavasbiblioteka)	106
Iecavas bērnu bibliotēka (https://www.facebook.com/iecavasbernubiblioteka/)	61
Rosmes bibliotēka (https://www.facebook.com/Rosmes-bibliot%C4%93ka-109271623939017)	161
Zālītes bibliotēka (https://www.facebook.com/Z%C4%81%C4%ABtes-bibliot%C4%93ka-881320352007423/)	25
Ziemeļu bibliotēka (https://www.facebook.com/Ziemelubiblioteka/)	56
Zorģu bibliotēka (www.facebook.com/zorgubiblioteka)	124
Bērsteles bibliotēka (https://www.facebook.com/B%C4%93rsteles-bibliot%C4%93ka-Tava-bibliot%C4%93ka-101314551722299)	36
Pilsrundāles bibliotēka (https://www.facebook.com/rundalebiblio)	449
Pilsrundāles bibliotēkas Saulaines nodaļa (https://www.facebook.com/vecrundalesbiblioteka)	
Pilsrundāles bibliotēkas Vecrundāles nodaļa (https://www.facebook.com/Saulaines-bibliot%C4%93ka-104527401674996)	
Svitenes bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=100011529842661)	35
Viesturu bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=100090125860421)	15
Misas bibliotēka (https://www.facebook.com/vecumnieki.lv)	196
Stelpes bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=100094599400808)	16
Vecumnieku bibliotēka (https://www.facebook.com/profile.php?id=100067933705116)	40

10.3. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Bauskas novada bibliotēkās būtu jāizskata iespēja aktīvāk darboties tieši sociālajos tīklos, lai sasniegtu plašāku un daudzveidīgāku auditoriju. Svarīgi ir ievērot publikāciju regularitāti, kas palīdz auditorijai atgādināt par bibliotēkās notiekošo, kā arī aktīvi jāstrādā pie jaunu sekotāju piesaistīšanas, ne tikai esošo sekotāju informēšanas par bibliotēkas aktivitātēm.

Nelielajās bibliotēkās, kur darbinieki pilda vairākus pienākumus vienlaicīgi, lai veicinātu bibliotēkas darba atpazīstamību un pasākumu apmeklējumu, nevar pietiekami kvalitatīvi veikt ar bibliotēkas publicitāti saistītos jautājumus paralēli saviem tiešajiem darba pienākumiem.

Jaunsaules bibliotēkas vadītāja Inese Paviļone: *“Bez labas publicitātes nebūs apmeklējumu, tāpēc sociālajos tīklos vajag par sevi stāstīt, rādīt, lai par to uzzina citi un ir ieinteresēti apmeklēt bibliotēku”*.

Rītausmu bibliotēkas vadītāja Dace Kuzmina: *“Jāstrādā vairāk pie publicitātes kvalitātes un regularitātes”*.

Stelpes bibliotēkas vadītāja Rita Matuševa: *“Publicitātes veidošana aizņem tikpat lielu darbu, kā pašas aktivitātes vai izstādes sagatavošana. Bez labas publicitātes nebūs apmeklējuma un rezonances sabiedrībā un otrādi, labi izdevies pasākums, ja netiks atspoguļots pietiekami, par to neuzzinās citi”*.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Novada bibliotēku galvenie sadarbības partneri ir pašvaldības iestādes un struktūrvienības: pagastu nodaļas, kultūras nami un kultūras darba organizatori, pagastu bibliotēkas, Tūrisma informācijas centri, muzeji u. c. (skat. 11.1. tab.).

11.1. tabula

Aktīvākie bibliotēku sadarbības partneri pašvaldībā

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	Pagastu nodaļas	Nodaļas nodrošina bibliotēkas ar saimnieciskajiem līdzekļiem – telpu uzturēšana, malka, apsardze, kosmētiskie remontu u. c.
2.	Bērzu pakalpojumu centrs “Bērzi”	Pakalpojuma centrā “Bērzi” atrodas Ādžunu bibliotēkas grāmatu izsniegšanas punkts. Lielāku pasākumu organizēšanā tiek izmantotas pakalpojuma centra telpas.
3.	Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku Tūrisma informācijas centri	Sniedz bezmaksas informāciju par apskates objektiem, aktivitātēm, naktsmītnēm, ēdināšanas iestādēm un pasākumiem Bauskas novadā. Nodrošina ar bezmaksas brošūrām par Bausku un apkārtni, Latvijas reģioniem, Latviju kopumā.
4.	Kultūras nami un kultūras darba organizatori	Kopīga sadarbība pasākumu, meistarklašu organizēšanā, koncertu organizēšanā. Telpu nodrošināšana pasākumiem, filmu demonstrēšana bibliotēkās.
5.	Mākslas studija “Meistars Gothards”	Regulāras izstāžu rīkošanas bibliotēkās, tikšanās ar māksliniekiem, grāmatas “Bauska gleznotāju un grafiku acīm” atvēršanas pasākumi.
6.	Codes pagasta Pensionāru apvienība	Pensionāru padome piedalās pasākumos, ko organizē bibliotēka. Izmanto bibliotēkas telpas saviem pasākumiem.
7.	Fotostudija “Bauska”	Fotogrāfiju izstādes bibliotēkās.
8.	Bārbeles Tautas nama un Vecumnieku tautas nama floristikas studija	Floristikas izstāžu organizēšana bibliotēkās.
9.	Jaunsaules amatiercētrī “Laucis”, Stelpes un Valles amatiercētri	Pasākumu organizēšana, izrādes bibliotēkās.
10.	Iedzīvotāju konsultatīvās padomes	Informācijas apmaiņa, bibliotēku telpu izmantošana.
11.	Bauskas mūzikas un mākslas skola pieaugušo gleznošanas studija.	Sadarbības ietvaros Rītausmu bibliotēkā bija skatāmas divas izstādes: “Krāsas mostas” un “Bauskas Vasara”.
12.	Dienas centrs Iecavnīca	Informatīvais atbalsts un sadarbība sociālos jautājumos iedzīvotājiem.
13.	SIA “Vincis” darbnīca “I.DILLE”	Svētku, pasākumu noformējums, meistarklašu, darbnīcu vadīšana.
14.	Radošās izpausmes mākslas studija “Virpulis”	Meistarklašu vadīšana.

15.	Saimniecība "Medīgas"	Dārzkopis Juris Kudaps dāvā ziedus bibliotēkas noformējumam.
16.	Bārbeles ev. lut. draudze	Tematiska koncertpasaka "Ir klusa nakts" Bārbeles bibliotēkā.
17.	Koris "Maldugunis"	
18.	Valles senioru klubiņš	Pasākumi Valles bibliotēkā, to apmeklējums, jauno grāmatu apskats.

11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Bauskas novada bibliotēkām veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Zemgales reģiona bibliotēkām. Jau par tradīciju kļuvuši sadarbībā ar LBB Zemgales nodaļu organizētie Zemgales reģiona bibliotekāru pavasara, vasaras un rudens semināri.

Tāpat vairākas Bauskas novada bibliotēkas ir izveidojušas sadarbību ar dažādām Latvijas organizācijām, uzņēmumiem, biedrībām, māksliniekiem u. c. (skat. 11.2. tab.).

11.2. tabula

Sadarbības partneri reģionā un Latvijā

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	Neformālās kopienas "Grāmatnieki" un "Grāmatnieki ceļo"	Informatīvā apmaiņa, kopīgi sarīkojumi un izbraukumi
2.	Rīgas Rakstniecības un mūzikas muzejs	Ar speciālistes Liegas Piešinas ieguldījumu rīkotas literārās pastaigas.
3.	UNESCO LNK	Stāstu bibliotēku pasākumi, festivāli, organizatoriski jautājumi.
4.	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs	Ziemeļvalstu literatūras nedēļas organizēšana.
5.	Filmu studija "Animācijas brigāde"	Leļļu izstāde "Indriķis, Musketieri un draugi".
6.	SIA "Small Stuff"	Miniatūru izstāde "1:12".

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Lai spētu sekot līdzi citu valstu aktualitātēm bibliotēku nozarē, svarīgi ir veidot starptautisko sadarbību (skat. 11.3.tab.).

11.3. tabula

Pārrobežu sadarbības partneri

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	Vēsturnieks un Paņevežas rajona publiskās bibliotēkas galvenais bibliotekārs Petras Juknevičius	Sarakstīja vēsturisku grāmatu par Paņevēžas rajona administratīvo attīstību un CB speciāliste veica grāmatas kopsavilkuma tulkojumu latviešu valodā.
2.	Māksliniece Ēina Čistjakova	Tika organizētas mākslinieces, autorleļļu radītājas Ēinas Čistjakovas (Tallina, Igaunija) izstādes un leļļu darināšanas meistarklases.
3.	Biržu rajona bibliotēkas	Saziņa un pieredzes apmaiņa e-vidē, N. Radviliška bibliotēkas apmeklējums (Skaistkalnes bibliotēka).

11.4. Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Bauskas CB kā konsultatīvais centrs pārstāv visa novada bibliotēku intereses dažādos līmeņos. Regulāri tiek rīkotas tikšanās ar apvienību vadītājiem un administrāciju speciālistiem. Sarunu galvenās tēmas: darba vides uzlabošana, finansējums, bibliotēku speciālistu tālākizglītība, krājuma kvalitāte, IT atjaunināšana, darbinieku atalgojums u. c.

Par bibliotēku iecerēm un risinājumiem dažādās jomās esam runājuši visdažādākajos – pagastu, pašvaldības, ministriju, valdības un ES deputātu sadarbības līmeņos.

11.5. Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā

Bibliotēkām ir svarīgi sadarboties novadpētniecības jomā, jo tas palīdz saglabāt, popularizēt un attīstīt vietējo kultūrvēsturisko mantojumu (skat. 11.4. tab.).

11.4. tabula

Sadarbības partneri novadpētniecības jomā

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	BBJC medijpratības grupa “Bauskas dārgumu meklētāji”	Jāņa Sarmas 140-gadei veltītas prezentācijas materiāla sagatavošana un stāstījums literārā pēcpusdienā “Es rakstu Latvijai!” Bauskas Bērnu un jauniešu centrā.
2.	Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs	
3.	Bauskas muzejs	Viļa Plūdoņa 150-gadei veltītas planšetū izstādes informatīvo un vizuālo materiālu sagatavošana, kā arī faktu precizēšana.
4.	LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēka	
5.	Viļa Plūdoņa muzejs	Viļa dienas “Lejeniekos” pasākuma organizēšana.
6.	Jānis Jansons	Papildināti Ceraukstes bibliotēkas novadpētniecības materiāli par Rūdolfu Saulāju.
7.	Codes muiža	Pārskatīta Codes muižas vēsture, izdoti jauni bukleti, ko ieguvusi arī bibliotēka.
8.	Vietējie iedzīvotāji	Atmiņu stāstu par notikumiem, cilvēkiem un vietām, fotogrāfiju, citu materiālu iegūšana.
9.	Klubs “Austraskoks”	Atmiņu stāstu veidošana.
10.	Voldemārs Hermanis	Materiāli grāmatai no Ziemeļu bibliotēkas novadpētniecības krājuma.
11.	Pagasta novadpētniecības krātuve “Novadnieki”	Sadarbība uzzīņu sniegšanā, novadpētniecības krātuves materiālu izmantošana bibliotēkā izstāžu gatavošanā.
12.	A. Briedīša muzejs	Bibliotēkas un muzeja mijiedarbība. Sadarbība izstāžu veidošanā.

11.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

Bibliotēkām ir svarīgi veidot sadarbības tīklu bērnu un jauniešu apkalpošanā, jo tas palīdz nodrošināt plašākas iespējas izglītībai, lasīšanas veicināšanai un radošai attīstībai (skat. 11.5. tab.).

Bibliotēku sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	Bauskas novada izglītības iestādes	Sadarbība ar izglītības iestāžu skolotājiem, bibliotekāro pasākumu organizēšana. Skaļā lasīšana, Bērnu žūrija, Droša interneta pasākumi, Ziemeļvalstu nedēļas pasākumi
2.	Pašvaldības jaunatnes lietu speciālisti	Kopīga pasākumu organizēšana.
3.	Kultūras nami un kultūras darba organizatori	Kopīga sadarbība pasākumu, radošo nodarbību organizēšanā. Telpu nodrošināšana pasākumiem.
4.	Bauskas novada pašvaldība sadarbībā ar NVA	Skolēnu vasaras nodarbinātības programma (vecumā no 13-14 gadiem) vairākās bibliotēkās.
5.	Bauskas Bērnu un Jauniešu centrs	Regulāra izstāžu rīkošana, tikšanās ar centra pasniedzējiem.
6.	Bezpeļņas organizācija "Sadarbības Tilts"	Rakstīja projektu, kā rezultātā tika iegādāta tehnika jauniešiem. Xbox spēļu konsole, projektor, mūzikas skanda. Turpinās projekta atskaišu veidošana.
7.	Īslīces SOS ciematiņš	Sadarbība ar atsevišķiem ciematiņa pedagogiem bibliotēkas pasākumu īstenošanā.
8.	Bērnu un jauniešu amatierleģionāris "Kājām gaisā"	Bibliotēkas krājuma izmantošana, elektronisko resursu izmantošana, kopēšana. Radošās darbnīcas, projekti.
9.	SIA "Bauskas komunālserviss"	Iecavas bērnu bibliotēka izmanto iestādes aktu zāli (3. stāvā) bibliotēkas pasākumiem
10.	Jauniešu NVO "MPP"	Semināra telpas izmantošana, izstāžu platforma, jauniešu un bērnu iesaistīšana Svitenes un Viesturu bibliotēkā.
11.	Filmu studija "Animācijas Brigāde"	Izzinošas radošās leļļu animācijas nodarbības 1.-4. klašu skolēniem "Latvijas skolas soma" ietvaros.
12.	SIA "Small Stuff"	Izzinošas nodarbības "Miniatūru māksla" 2.-6. klašu skolēniem "Latvijas skolas soma" ietvaros.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

12.1. Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

2024. gadā Bauskas CB reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas nodrošināja 16 Bauskas CB struktūrvienībām, sešām Iecavas apvienības pārvaldes bibliotēkām, četrām Rundāles apvienības pārvaldes bibliotēkām un deviņām Vecumnieku apvienības pārvaldes bibliotēkām.

Pārskata perioda **galvenie uzdevumi** metodiskajā darbā:

- 35 publisko bibliotēku sagatavošana akreditācijai;
- bibliotekāru kvalifikācijas paaugstināšana – mācības, mācību semināri, konsultācijas, pieredzes braucieni, kursi u. c.
- konsultācijas un praktiska palīdzība darbam ar BIS ALISE pagastu un izglītības iestāžu bibliotēkās;
- konsultācijas par bibliotēku krājumu;
- vienlīdz augstu bibliotekāro pakalpojumu kvalitātes nodrošināšana visās Bauskas novada publiskajās bibliotēkās.

2024. gada maijā atkārtotu akreditāciju veikušas 35 Bauskas novada publiskās bibliotēkās, iegūstot vietējas nozīmes bibliotēku statusu. Akreditēto bibliotēku darbs un infrastruktūra tika vērtēta atzinīgi.

12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Informāciju par nozares aktualitātēm un izmaiņām ikdienas darbā bibliotekāri saņem, izmantojot e-pastu vai telefoniski. Daudzi darba jautājumi tiek risināti, izmantojot Google koplietošanas dokumentus. Bauskas novada bibliotēkām darbojās **Whatsapp grupas** (Bauskas CB struktūrvienības, Iecavas apvienības pārvaldes bibliotēkas, Rundāles apvienības pārvaldes bibliotēkas un Vecumnieku apvienības pārvaldes bibliotēkas), kuras tiek izmantotas ātrai un ērtai informācijas apmaiņai.

Bibliotekāru profesionālo kompetenču paaugstināšanai bibliotekārajā darbā pārskata periodā kopumā tika organizēti četri **Bauskas novada bibliotekāru semināri** un viens **Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļas (LBB ZN) seminārs**.

Pārskata periodā organizēti divi **izbraukuma semināri**, kuros bibliotekāri izmantoja iespēju rast jaunas idejas un darba formas no kolēģiem citviet Latvijā. Vasarā tika organizēts izbraukuma seminārs uz Ventspils Galveno bibliotēku, Gāliņciema bibliotēku, koncertzāli “Latvija” un Mūzikas bibliotēku. Šāda veida semināri paver jaunus apvēršņus un iedvesmo

bibliotekārus inovācijām savā darbā. Savukārt rudenī organizēts izbraukuma seminārs uz Valles pagasta Taurkalnes bibliotēku, Jaunjelgavas pilsētas bibliotēku, Pļaviņu bibliotēku un Aizkraukles novada Centrālo bibliotēku.

Aprīlī organizēta Metodiskā diena – visas dienas garumā Bauskas CB speciālisti pagastu bibliotekāriem sniedza individuālas konsultācijas jautājumos, kas saistīti ar bibliotēku akreditāciju.

2024. gadā katra novada bibliotēka apmeklēja divas reizes gadā un papildus pēc nepieciešamības. Bauskas CB speciālisti apmeklējumu laikā izvērtēja bibliotēku krājuma stāvokli, izkārtojumu, pārbaudīja dokumentāciju – summārās uzskaites grāmatas, inventāra grāmatas, bibliotēku dienasgrāmatas. Apmeklējumu laikā tika pārrunātas darba aktualitātes, idejas darba uzlabošanai un gatavošanos akreditācijas procesam.

Pārskata periodā novada bibliotekāriem sniegts metodiskais un konsultatīvais atbalsts par krājuma kvalitāti, attīrīšanu un izvietošanu, iespieddarbu norakstīšanu, seriālizdevumu uzskaitīšanu, inventarizāciju, telpu noformēšanu, sociālo tīklu uzturēšanu, kā arī par darbu ar BIS ALISE un Latvijas digitālās kultūras kartes portāla aizpildīšanu.

Organizēta dalība nozīmīgākajos semināros un konferencēs Latvijā, veikta bibliotēku darba rādītāju apkopošana un analīze, statistikas datu labošana Latvijas digitālajā kultūras kartē.

Bauskas novada publiskajās bibliotēkās katra mēneša otrā trešdiena ir metodiskā diena, kurā tiek organizēti Bauskas novada bibliotekāru semināri. Tie tiek plānoti tā, lai bibliotekāri vienmēr būtu informēti par aktualitātēm bibliotekārajā darbā un vietējā sabiedrībā. Tāpat tiek piesaistīti lektori, kas piedāvā bibliotekāru interesējošās un ieteiktās tēmas (skat. 12.1. tab.).

12.1. tabula
Bauskas CB īstenotie profesionālās pilnveides pasākumi

Nr.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	10.01.2024.	Bauskas Kultūras centrs	Bauskas CB	- Tēvu tēvi laipas meta, bērnu bērni laipotāji. - Saskarsmes veidošana ar neredzīgiem cilvēkiem. - Atskaišu un akreditācijas dokumenti. - Jauni dzejoļi un bērnu grāmatu redaktors vērojumi mainīgā pasaulē.	39	3
2.	13.03.2024.	Bauskas CB	Bauskas CB	- eParaksts mobile izveidošana. - E-resursu izmantošana. - BIS ALISE izmantošanas iespējas. - Akreditācijas ziņas.	32	3
3.	06.06.2024.	Ventspils novads	Bauskas CB	Vispusīgi attīstīties un mācīties...	30	6

				- Gada bibliotēka Latvijā 2023. - Mūzikas, mākslas un izglītības telpa.		
4.	04.09.2024.	Bauskas Kultūras centrs	Bauskas CB	- Bibliotēku elektroniskā kataloga jaunā versija. - Bauskas novada bibliotēku aktivitāte Plūdoņa zīmē Latviešu grāmatai 500 ietvaros. - Bauskas novada vietējās nozīmes bibliotēku akreditācijas norise, rezultāti, secinājumi	45	3
5.	09.10.2024.	Bauskas novads, Aizkraukles novads	Bauskas CB	- Taurkalnes sirds – bibliotēka. - Aiz grāmatu plauktiem: bibliotēkas ikdiena. - Bibliotēkas stāsti – attīstība un kopiena. - Atklājot Aizkraukles bibliotēku – jauni redzējumi un pieredzes stāsti.	29	6
6.	13.11.2024.	Bauskas Kultūras centrs	Bauskas CB	- Darba aktualitātes. - Sabiedriskā akcija “Gada vārds, nevārds un spārnotais teiciens” – latviešu valodas kvalitātes un sabiedrisko procesu barometrs. - Darbs ar bērniem un jauniešiem: tendences un aktualitātes. - Tikšanās ar tulkotāju Daci Deniņu.	37 (7)	4,5
7.	11.12.2024.	Bauskas Kultūras Centrs	Bauskas CB, LBB ZN	Zemgales reģiona bibliotekāru seminārs “Zemgalē IR (izzinošas, radošas) bibliotēkas”: - literatūras stunda ar zemgalieti; - latviešu virtuve 200 gados. Ko stāsta pavārgrāmatas? - LBB ZN gada balvas “Gada bibliotekārs Zemgalē 2024” pasniegšana.	93	4
Organizēta dalība:						
8.	23.04.2024.	LNB	LBB	Latvijas bibliotekāru kongress “Bibliotēkas un lasīšana”	12	6
9.	15.05.2024.	Elejas muižas parka izstāžu zāle	Jelgavas Pilsētas bibliotēka, LBB ZN	Zemgales reģiona bibliotekāru pavasara seminārs “Ikviens var būt neatkārtojams! Audz kopā ar bibliotēku!”	19	4
10.	21.08.2024.	Dabaicēni	Dobeles novada Centrālā bibliotēka, LBB ZN	Zemgales reģiona bibliotekāru vasaras seminārs “Noķert vasaru aiz astes un paturēt..”	26	5

12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Izglītības iestāžu bibliotēkas saņem e-pastā informāciju par aktualitātēm nozarē un aicinājumus piedalīties Bauskas CB organizētajos semināros un pasākumos. Jāsaka gan, ka izglītības iestāžu bibliotekāri nav bijuši aktīvi semināru dalībnieki, jo uzskata, ka mazo slodžu dēļ nav iespējams veltīt tik daudz laika bibliotekārajam darbam.

Lai veicinātu darbu ar izglītības iestāžu bibliotekāriem, Bauskas CB speciālisti sazinās arī ar novada Izglītības nodaļas speciālistiem un izglītības iestāžu vadītājiem.

Vislielākais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām tiek sniegts saistībā ar BIS Skolu ALISE Bauskas Valsts ģimnāzijas, Bauskas 2. vidusskolas, Iecavas vidusskolas, Skaistkalnes vidusskolas un Vecsaules pamatskolas bibliotēkām.

Konsultācijas par 2024. gada statistikas datu ievadīšanu Latvijas digitālajā kultūras kartē sniegtas Codes pamatskolas, Īslīces pamatskolas, Vecsaules pamatskolas, Pamūšas pamatskolas, Vecumnieku vidusskolas, Griķu pamatskolas un Iecavas pamatskolas bibliotēkām.

Bauskas CB nodrošināja izglītības iestāžu bibliotēkām projekta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” grāmatu sadali, kā arī koordinēja šīs programmas norisi. Bauskas CB Bērnu bibliotēkas vadītāja koordinēja un organizēja Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības novadā, iesaistot arī izglītības iestāžu bibliotēkas.

12.4. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

Sniegtas elektroniskas un telefoniskas konsultācijas, priekšlikumi un ieteikumi par krājuma izvietojumu bērniem dažādām vecuma grupām, kā arī vispārīgiem bibliotekārā darba jautājumiem, kas saistīti ar bērniem un jauniešiem. 2024. gadā sniegta informācija par aktualitātēm, veikta statistikas datu apkopošana par darbu ar bērniem un jauniešiem novadā.

Bauskas CB koordinē:

- lasīšanas veicināšanas programmu “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”;
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības projektu “Grāmatu starts”;
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas projektu “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība” – tika organizēts Bauskas novada pusfināls un novada fināls.

Pārskata periodā novada bibliotēkas aktīvi iesaistījās dažādās Latvijas mēroga aktivitātēs:

- 24 bibliotēkas – 16 publiskās un astoņas izglītības iestāžu bibliotēkas piedalījās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”;
- 10 Bauskas novada izglītības iestādes iesaistījās Skaļās lasīšanas sacensībā;

- 13 Bauskas novada publiskās un divas izglītības iestāžu bibliotēkas organizēja Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas Rītausmas lasījumus.

12.5. Sadarbība ar citām iestādēm

Bauskas CB kā reģiona galvenā bibliotēka metodiskā un konsultatīvā darba jomā veiksmīgi sadarbojas ar pašvaldību iestādēm, kā arī ar partneriem citās Latvijas pilsētās (skat. 12.2. tab.).

12.2. tabula

Sadarbības partneri metodiskā un konsultatīvā darba jomā

Nr.p.k.	Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
1.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Konsultācijas, semināri reģiona galveno bibliotēku metodiķiem un direktoriem.
2.	LNB Kompetenču attīstības centrs	Kursu piedāvājums profesionālajai pilnveidei.
3.	LNB Bērnu literatūras centrs	Konsultācijas plānojot un organizējot Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas aktivitātes un dalību Nacionālās skaļās lasīšanas sacensībā.
4.	LBB Zemgales nodaļa	Semināru organizēšana.
5.	LR Kultūras ministrija	Konsultācijas, ieteikumi metodiskajā darbā.
6.	SIA "TietoEVRY"	Sadarbība saistībā ar BIS ALISE, neskaidrtību gadījumā izmanto SIA "TietoEVRY" speciālistu palīdzību.
7.	Bauskas Kultūras centrs	Telpu nodrošinājums Bauskas novada bibliotekāru semināriem.
8.	Bauskas muzejs	Dalība Bauskas novada bibliotekāru semināros par iestāžu, novada aktualitātēm.
9.	Bauskas Tūrisma informācijas centrs	
10.	Bauskas novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa	

Novadā, notiekot kādas bibliotēkas darbinieku maiņai, veiksmīgi tiek uzsākts konsultatīvais darbs starp bibliotēkām, jo kolēģes ir atsaucīgas, zinošas un izpalīdzīgas.

12.6. Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Profesionālās pilnveides vajadzības:

- vairāk semināri bibliotēku direktoriem un metodiķiem;
- profesionālā pilnveide par mūsdienīgām lasīšanas veicināšanas metodēm (kā piesaistīt lasīšanai pieaugušos vecumā 25-35?).

PIELIKUMI

Zorģu bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile saņem Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atzinības rakstu

Zorģu bibliotēkarei pasniedz Kultūras ministrijas atzinības rakstu

Iecavas pagasta Zorģu ciema bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile saņēmusi Kultūras ministrijas atzinības rakstu.

BAUSKASDZIVE.LV

Uzslava piešķirta par A. Ezergailes ieguldījumu kultūras darbā, par pozitīvu bibliotēkas un novada tēla veidošanu, informē Bauskas Centrālā bibliotēka (BCB).

Reģiona seminārā

Atzinības rakstu ar pateicību par ieguldījumu profesionālajā darbībā Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales reģiona vasaras seminārā A. Ezergailei pasniedza Kultūras ministrijas arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākās referentes Vanda Bērziņa un Katrīna Taurēna. Semināru 21. augustā viesu namā «Dabaičēni» organizēja Dobeles novada Centrālā bibliotēka.

BCB pārstāves pauž – tas ir visai Bauskas novada bibliotēku

saimei svarīgs un priecīgs notikums. Kolēģes no Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas pauž lepnumu par Ainas Ezergailes veikumu, kas izpelnījies nozīmīgo atbalstu.

«Sava mūža darbā Aina izlojusi ne tikai Zorģu bibliotēku, kas no mazas istabiņas kļuvusi par vienu no zināmākajām bibliotēkām Bauskas novadā. Izlojusi ne vienu vien lasītāju paudzi, varbūt pat dažu labu bibliotekāru. Līdztekus tam Aina ir arī Zorģu ciema dvēsele, kas ar savu cilvēkmīlestību, aizrautību un pašizlīdzību pulcē sev apkārt cilvēkus, kas ir īsteni sava ciema un novada patrioti, kopīgi īstenojot neaizmirstamus pasākumus un iniciatīvas,» sociālajā tīklā raksta Iecavas bibliotēkai, sveicot kolēģi un pateicoties par viņas dāvāto iedvesmu.

Svarīgākie – cilvēki

A. Ezergaile «Bauskas Dzīvei»

ZORĢU BIBLIOTĒKĀRE Aina Ezergaile ir vietējās sabiedrības dvēsele, kura ne tikai rīko kultūras notikumus, bet arī saliedē un aktivizē ciemata kopienu.

FOTO NO «BAUSKAS DZĪVES» ARHĪVA.

atziņš – tas bijis liels pārsteigums, kad seminārā paziņots par ministrijas uzslavas piešķir-

šanu. Viņa gan teic – pašai darba dzīvē vienmēr svarīgākie bijuši cilvēki, kam rīkojusi pasā-

kumus un kurus aicinājusi uz bibliotēku, kultūras norisēm, talkām un citām kopīgām nodarbēm.

Aina Ezergaile Zorģu bibliotēkā strādā vairāk nekā 45 gadus, pēc valsts neatkarības atgūšanas pierādījusi, ka arī neliela bibliotēka var kļūt par kultūras centru, kur notiek gleznošanas un personības izaugsmes nodarbības, koncerti un teātra izrādes, kur pulcējas vietējā kopiena.

Zorģu bibliotēka saņēmusi Mazās Gaismaspils nosaukumu. Bibliotēkarei pašai nozīmīgi šķiet agrāk saņemtie tituli «Eiropas gada cilvēks» un «Iecavas gada cilvēks». «Mans darba mūžs ir cieši savijies ar vietējiem cilvēkiem, mana darba jēga ir bijusi caur kultūru un mākslu radīt saliedētu vietējo kopienu. Vietējo novērtējums ir vislielākā balva,» saka A. Ezergaile. ♦

Zorģu bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile saņem Bauskas novada pašvaldības apbalvojumu "Zelta ozols"

6 • BAUSKAS DZĪVE • BALVĀ «ZELTA OZOLS» •

2024. GADA 15. NOVEMBRIS • PIKTOIENA

Pašiem sava Polianna

◆ Ilggadējā Zorģu bibliotēkāre Aina Ezergaile saņem Bauskas novada galveno apbalvojumu

ANTRA ĒRGLE

Pēdējā desmitgadē ceļojot pa Latviju vai mūspusē satiekot cilvēkus no citiem novadiem, no kultūras jomas pārstāvjiem neesmu dzirdējusi jautājumu – kas ir Zorģi? Kad nosaucu savu dzīvesvietu, vairākus saka – jā, es zinu, tur ir bibliotēkāre Aina Ezergaile! Šogad – visnotaļ pelnīti, kā teic līdzcilvēki, – Ainaei piešķirts Bauskas novada galvenais apbalvojums "Zelta ozols", ko viņa saņēms valsts svētku sarīkojumā 15. novembra vakarā.

Aina ne tikai izveidojusi Zorģu bibliotēku par mazo Gaismaspili, bet arī saliedējusi ciemata kopieni, mudinot uz aktīvu līdzdalību sabiedrības procesos un daudzpusīgos notikumus, ko rīkojusi darba gaitā. Šogad Aina Ezergaile devās pensijā, kā ceļmaizi nākotnei novēlot – lai veidotos jauns aktīvo apmeklētāju kodols ar jaunām ģimenēm un bērniem, kas turpinātu vietējās tradīcijas. Intervijā «Bauskas Dzīvei» Aina Ezergaile atklāj, kā spējusi tik strauji mainīties līdzīgiem un lauku bibliotēkai rast jaunu kultūras un izglītības lomu, vēl pirms šo misiju saprata nozares vadītāji valsts mērogā.

Kāda ir tava bērnības bibliotēka?

– Tā bija bibliotēkāres Intas Lapkovskas bibliotēka Iecavas Sarkanajā skolā, bet par to man nav īpašu atmiņu. Sākumā profesiju plānoju pārtikas tehnoloģijas, bet bibliotēka nāca pēkšņi – vienā vakarā man pateica, ka ierīkojama Imanta Sudmalja bibliotēka ir vakance, un nākamajā dienā bija jāpieņem lēmums. Tā bija jauna pasaule. Iestājos Kultūras darbinieku tehnikumā (tagad – Kultūras koledža). Paraleli mācījos bibliotēkas zinības un strādāju.

Padomijas laiks bija cits gadsimts un cita bibliotēka. Tā atradās tagadējās ēkas otrajā stāvā, divās istabās 25 kvadrātmetru platībā. Tolaik bija kartīšu katalogi – sistematiskais un alfabētiskais, bija sarežģītāk grāmatas sakārtoti pareizi.

Atceros, ka ciematā bija regulāri lasītāji kungi, kuri āra apavus atstāja ārpusē pie bibliotēkas durvīm un solīja jaunajai darbiniecei – ja grāmata būtu laba, atnesīšu šokolādes konfektes, ja ne – stiklentes! (smaida)

Ko tu uzskati par savu nozīmīgāko ieguldījumu darbā un dzīvē?

– Esmu piedzīvojuši trīs paa-

GLEZNOŠANAS NODARBĪBAS Zorģos notiek vairākus gadus un sniedz prieku gan ciematiniekiem, gan pašai rīkotājai.

dzes, kas nāk uz bibliotēku – mani vienaudži, viņu bērni un tagad mazbērni. Ar laiku tu audz līdzīgiem jauniešiem, mainies, ir jauni uzdevumi un mērķi. Man vienmēr bijuši blakus cilvēki, ar kuriem apspriest idejas un izdomāt, kā tās piepildīt, rakstot projektus atbalsta programmām. Nedrīkst stāvēt uz vietas, jābūt kustībā un jājut, ko darīt tālāk. Sākām mazajā bibliotēkā, rīkojām darbnīcas kaimiņu aptūtas bāzē «Labirinti». Kad ienācām jaunās telpās un iekārtojām arā vidi, pavēras jaunas iespējas.

Kad atnācu, sapratu, ka te ir mana istā vieta, kur vēlos būt un radīt kaut ko citiem. Bibliotēkā nemitīgi ir pārvērtības – kad ienāca internets, vajadzēja datorus un vietu, kur jauniešiem rakstīt kursadābus. Pirmo mājaslapu izveidoju ar vietējā datorika palīdzību.

Man gribējās arvien pašai apgūt kaut ko jaunu. 2007. gadā sākām iekārtot ārtelpu un rīkot bērnu radošās dienas, Lielās talsas. Tagad te ir izveidojusies kopiena, nevis atsevišķi lasītāji. Ne vienmēr uz bibliotēku nāks visi, bet svarīgi, ka bibliotēkā strādā plaši un atrod ko vērtīgu ikvienam.

Mainoties laikiem, arī pašakumi mainās, un es varu būt

laimīga, ka man ir bijusi iespēja organizēt tikšanās ar literātiem, mūziķiem, aktieriem, amatieru teātriem, rīkot gleznošanas stundas, darbnīcas, vingrošanu. Tas viss summējās pa pilieniem, un veidojās lielas lietas. Bibliotēkā izlikta gleznas, lai iepriecinātu cilvēkus. Svētkos noliekām āra dekorus, radu prieku sev un citiem.

Visus 46 gadus bibliotēka bija manas otras mājas, kaimiņniece Rasma no otrā stāva bija kā mana otrā ģimene. Noderīgs bija metodiskā centra atbalsts no Bauskas. Nelielos projektos ar vietējo cilvēku līdzdalību uzlikām lapiņi, grāmatu apmaiņas mājiņu, āra treniņus, iekārtojām dobes. Katrs sākums rada foršu sajūtu, ka tas ir izdarīts kopā. Man ir labas attiecības ar vairāku cilvēku, un viņi te grib atgriezties. Tas ir mans laiks, par kuru esmu ļoti pateicīga.

Tu joprojām nāc uz bibliotēku. Kā te jūties, kad esi apmeklētāja?

– Jutos labi, jo varu būt otru pusē, gaidām, brīvi parunāties, gleznot, vingrot, vienkarši pabūt šeit. Varu beidzot vēlt vairākus laika grāmatu lasīšanai. Pusotru mēnesi pēc aiziešanas pēnējā esmu laika trūkumā, jo tikša-

Ainas Ezergailes atziņas

«CĪVĒKI bibliotēkā profesiju uztver stereotipiski, domājot, ka tas ir vienveidīgi garlaicīgs darbs. Tā nu gan tas nav. Daudzu gadu garumā esmu veidojusi ap bibliotēku vidi, kas iedvesmo gan vietējos, gan tos, kuri atbrauc uz pasākumiem.»

«VIETĒJO NOVĒRTĒJUMS ir tā vislielākā balva. Kad izdevies noorganizēt pasākumu un cilvēki dodas mājās ar pozitīvām emocijām, tas ir vislielākais gandarījums. Manu darbu ir pamanījuši arī citi. 2013. gadā saņēmu balvu «Eiropas gada cilvēks» par pilsonisko aktivitāti, izveidojot Zorģu bibliotēku par vietējo kultūras, izglītības un sabiedriskās dzīves centru. Tajā pašā gadā saņēmu atzinības rakstu no Eiropas Parlamenta par ieguldījumu Eiropas Savienības vērtību popularizēšanā. Man pašai sirdij mīļš apbalvojums ir Iecavas gada cilvēks, jo iniciatīva nāca no vietējiem iedzīvotājiem. 2022. gadā saņēmu apbalvojumu «Gada kolēģis». Nav īpaši jāizceļ apbalvojumi, ir jādara darbs ar prieku.»

«LIELĀKĀS GANDARIJUMS manā darbā ir bijusi spēja izveidot bibliotēku par vietu, kas ir atvērta ikvienam ciema iedzīvotājam. Viss sākās ar grāmatu, palīdzot cilvēkiem atrast zināšanas, vēlāk – domubiedrus. Novēroju, ka cilvēki no bibliotēkas nemaz nespēj atstāt mājās, vēlas parunāties, pastāstīt par hobijiem. Nolemu – kāpēc gan bibliotēkā līdz ar grāmatu lasīšanu un informācijas meklēšanu nedot iespēju apgūt zināšanas? Tādēļ bibliotēka ir kļuvusi par izglītības un kultūras centru. Mans mērķis bija piesaistīt cilvēkus, rīkojot tādos notikumus, kas liek izvēlēties Zorģu bibliotēku. Lai ko es arī darītu, esmu secinājusi, ka kopa būšana rada vēlmi te atkal atgriezties.»

«KATRA DIENA NĀK ar jaunu uzdevumu. Pēdējos gados sarežģītākais ir bijis būt ne vien bibliotēkā, bet arī darbnīcā, grāmatveidē, apkoņējā, režīmā un psiholoģē. Visas šīs prasmes jāpivieno vienā personā. Lauku bibliotēkā darbs atšķiras no pilsētas bibliotēkas, kur katrs pilda vienu funkciju. Man to ir milzums daudz. Vakaros režīmā jutos izzuvis kā tukšnesis, kuram vajag malku ūdens, lai atkal varētu doties tālāk.»

«IR DIVI nozares cilvēki, kuri mani iedvesmo. Tā ir Liega Piešina, Rakstniecības un mūzikas muzeja speciāliste, un Talsu bibliotēkāre un dzejniece Maija Laukmane. Liega alžau ar zināšanu dziļumu par literatūru un rakstniekiem, prasmi ar stāstījumu uzburt dzīvu ainu. No Maijas var pasimties iedvesmu katrai dienai. Viena prot redzēt vairāk, sajūst spēcīgāk un saprast plašāk, nebaids paust savas domas.»

«KATRAM dvēseles noskaņojumam, dzīves posmam ir sava grāmata. Es labprāt lasu grāmatas par izcilām personībām, latviešu aktieriem, rakstniekiem, mūziķiem, valstsvīriem un valstsvīriem, ārstiem, zinātniekiem, inženieriem u. c. Dvēseli aizkustina Knuta Skujenieka un Imanta Ziedoņa dzeja.»

«MANI ĪPAŠĒ NIKLI ir rīti, kad pamosties ar sauli logā un zīlām debesīm. Kad varu pavadīt laiku kopā ar ģimeni, bērniem un mazbērniem. Ik vasaru gaidu, lai atvaļinājumu pavadītu jūrkalnē. Man šķiet, ka tā ir skaistākā vieta pasaule. Ipašas ir sajūtas: zāļu vāksnā Ligo rītā, rudens lapu smarža, migla, kas ceļas pāri plavām. Daba ir mans sabiedrotāis, mans enerģijas lādītis. Man daudz nevajag – ja esmu sakopusi savu vidi, iedzīvinājusi sveces, tad šķiet, ka visa pasaule ir kļuvusi gaišāka.»

«IEDVESMA man rodas no došanās un nemāšanas principa. Latviešiem ir tāds teiciens – «Dots devējam atdodas». Spēks rodas no sadarbības. Ja redzu, ka cilvēkiem acis deg par ideju – kāpēc nemēģināt? Tas ir līdzīgi kā aktierim uz skatuves: ja atgriezenisko saiti viņš saņem no skatītājiem, es – no lasītājiem. Man nav sajūtas, ka es būtu viena bibliotēka.»

«MŪSDIENĒGAM lauku bibliotēkām nepietiek ar grāmatu reģistrēšanu vien. Vinam jāprot vienot kopieni, aprunāties ar cilvēkiem, savest viņus kopā. Lauku bibliotēkās noderētu apmaksāts pakalpojums, ka bibliotēkārs lasītājam, kurš vecuma vai citu apstākļu dēļ nespēj izkļūt no mājas, piegādātu literatūru. Laukos reizēm bibliotēka ir vienīgā kultūras vieta. Cilvēkiem jāgrib nākt uz bibliotēku. Savukārt bibliotēkām ir jābūt, jādzird un jāiepaiziet vietējie laudis, jārunā vienā valodā. Bibliotēkāra un lasītāja komunikācija dod labu rezultātu sabiedrībai kopumā, tikai tā mēs varam kļūt gudri, vienoti un spēcīgi latviskajā identitātē. Cilvēks nav vienotā daļa: ja mēs cits cits saklausām un cits citam palīdzēsim, dzīvosim daudz labāk.»

AVOTS: AINAS EZERGAILES VIZITKARTE VIETNĒ BIBLIOTĒKA.LV.

nās ar cilvēkiem, kultūras notikumi aizņem katru dienu. (smaida) Ir jauni mazie mērķi,

kam vēlos vairāk pievērsties, pavasari veidošu savu puķu dobi. Man vēl nav miera, esmu

mazajā Gaismaspilī

«Zelta ozols»

JŪRKALNE ir Ainas Ezergailis ikgadējā izbraukuma vieta, kuru viņa uzskata par skaistāko un mierinošāko pasaulē. FOTO NO PERSONISKĀ ALBUMA.

kustībā, un tā ir mana dzīve. Esmu pateicīga, ka dzīvoju Latvijā, kur ir zilās debesis, saule un zāla daba.

Kam tu piešķirtu balvu «Zelta ozols»?

– Es par to esmu domājusi. Viens no maniem elkiem ir Imants Lancmanis, viņš jau to ir saņēmis, bet es iedodu otru. Nupat saņēmām Iecavas gleznotājas Tatjanas Paļčukas-Rikānes grāmatu. Domāju, arī viņa pelnījusi balvu kā pasaule pazīstama māksliniece.

Uzslavu pelnījis ikviens, kas no sirds un vēl vairāk dara savu darbu, un katram ir svarīgs novērtējums. Man ziņa par apbalvojumu bija kā sniegš uz galvas vasarā, bet esmu pateicīga, ka mans darbs ir novērtēts.

Es par savu darbu esmu gandarīta, Zorģu bibliotēka ir mūsu mazā Gaismaspils. Sākums nebija viegls, bet esmu kā Polīanna – vienmēr visā un katru dienu no jauna atrodu labo, ko piepildīt un kas mani dara laimīgu. Es negribu, lai likvidē lauku bibliotēkas, jo tas ir kultūras centrs vietējiem cilvēkiem, vienlīga, cik viņu ir. Tām ir jāpastāv, kamēr vien to vajag cilvēkiem, jo cilvēki ir paši svarīgākie. ♦

RUNDĀLES PILS un parks ir Ainas bieži apmeklēti gan kā vēstures piemineklis, gan kā kultūras norišu vieta.

SAVĒJIE PAR AINU

Dzintra Pastare, atpūtas centra «Labirinti» saimniece:

– **ZORĢU SABIEDRĪBAI** ir ļoti paveicies ar Aina kā bibliotekāri. Viņa ir kā mūžīgi kvelojosa ogļīte mūsu sociālajā dzīvē. Ainas urdošās idejas, mērķtiecība, centība un degsmē saliedē kopienas paaudzes neskaitāmos vērtīgos kopābūšanas mirkļos, gādājot arī par estētisko ietēru. Sarīkoja pat īpašus Zorģu svētkus! Aina māc cilvēkus paslavēt, pateikties, netaupa labus vārdus. Viņa gādā par omulību, palīdz ikvienam, un katrs bibliotēkā vareja justies kā savējais. Silta pateicība Aina par nesavtīgo, bagātīgo devumu.

Rīta Rasne, zorģeniece:

– **AINA IR SAVEJAIS** cilvēks ar labu sirdi. Visi pasakumi Zorģos ir isti svetki, viņa vienmēr veltījusi enerģiju un spēkus, lai visiem ir labi, par katru padomu, katru uzaicinu, ir īsta vietējās kopienas dvēsele. Dzīvoju Zorģos 17 gadus, pirmo reizi uz bibliotēku aizgāju, kad tā vēl bija vecajās, šaurajās telpās. Taču uzreiz mums izveidojās ļoti silta saikne. Pēc Ainas lūguma bieži cepu gardumus sarīkojumiem, bet es to darītu arī neprasot. Ainas aizrautība ievēl arī citus ko darīt sabiedrības labā.

Uģis Zāģers, zorģenieks, Iecavas pagasta iedzīvotāju konsultatīvās padomes vadītājs:

– **BALVA IR GODAM PĒLŅITA.** Aina ir bijusi vietējās sabiedrības sirds un dvēsele. Viņa uzlikusi parauglātni tam, kādai vajadzētu būt lauku bibliotēkai un bibliotekārei ne tikai Bauskas novadā, bet visā Latvijā. Viņa rāda, ka ap bibliotēku pulcināt vietējo kopienu un tuvējās apkāmes cilvēkus ar interešu pulcīņiem, koncertiem, lekcijām, sarunām. Cilvēkus pievilka Ainas sirsniņa un patiesums.

Liega Piesiņa, kultūras žurnāliste:

– **SPEĶA DARĪT DARBU** ar visu sirds degsmi un iesaistīt citus, prasme bibliotēkā uzburēt pilnīgi jaunu pasauli – tas ir galvenais Ainas talants. Viņa cilvēkos atver labākas īpašības. Kad pirmo reizi atbraucu uz Zorģu bibliotēku, viņa uzreiz radīja interesi ar savu personisko attieksmi. Aina mudina cilvēkus izgloties caur emocionāliem notikumiem. Pateicoties Aina, tagad vienmēr ielūkojos Zorģos garāmbraucot vai viesojos. Viņas darbs rāda, cik daudz var izdarīt arī bez naudas, bet ar pārliecību.

Maija Laukmane, Talsu bibliotekāre:

– **LIELA PATIESĪBA** ir gudrībā, ka ar sirdi nedomā, ar sirdi jūt. Aina ir īsts sirds cilvēks. Pazīstamies daudzus gadus, taču redzējušās esam reti. Biezāka ir sarakste, bet arī tā rada tepatības sajūtu. Aina pieņem patiesus talantus kopt, mīlēt un skaisti cildināt darbu, ko dara. Vietu, kur dzīvo. Cilvēkus, kuri kopā ar viņu stāv savas vietas kultūras sardzē. No Ainas staro nesavtīga labvēlība un silētums. Aina Ezergaili var raksturot dažos vārdos – rāms miers, iekšēja inteligence, prasme novērtēt un tālākot bagātības, kas koptas sirds apcirkņos.

Agnese Šakauskā, pašlaik Zorģu bibliotekāre:

– **NEAPŠAUBAMI** nopelnījusi novada balvu, jo visu dzīvi, enerģiju un brīvo laiku veltījusi Zorģu bibliotēkai. Es te pirmo reizi atnācu, kad bibliotēka vēl bija divās mazās istabās ar malkas apkuri. Tomēr arī šaurībā Aina prata radīt aicinošu noskaņu, tur gribējās atgriezties un vadīt laiku. Domāju, viņa savā būtībā nevar palikt mierā, bibliotēka un vietējie cilvēki būs Ainas sirdī vienmēr, viņa vienmēr būs šeit klātesoša.

«Mēs paši radām vidi ap sevi»

♦ Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale – «Gada bibliotekārs Zemgalē 2024»

LIGITA ASARE

Gada nogalē Ceraukstes bibliotēkas vadītāja Rasma Strautmale apbalvota ar Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļas (LBB ZN) Atzinības rakstu un ieguvusi titulu «Gada bibliotekārs Zemgalē 2024». Līdz ar titulu saņēmusi arī balvu – mākslinieces Asnates Zutes gatavotu vitrāžas darbu, kas simbolizē bibliotēku un atvērtību.

Sogad LBB ZN aicinājusi pieņemt atzinības bibliotekārus, kuri parādījuši vispārliciecināšāko, aktīvāko un sekmīgāko bibliotekāra darba sniegumu, kas devis labumu ne tikai vietējai kopienai, bet arī spējis iedvesmot citus bibliotekārus un bibliotekāro sabiedrību kopumā.

«LAI KATRĀ MĀJĀ ienāk prieks un sirdssiltums!» Rasma Strautmale novēl Jaunajā gadā.

Kur vijās dzīves ceļš, līdz nonācāt Ceraukstes bibliotēkā?

– Esmu dzimusi un uzaugusi Vecumniekos, bet pēdējos divdesmit gadus dzīvoju Bauskā. Bērniņa manās mājās bija liels grāmatu skapis ar daudz grāmatām, arīdān bērnu literatūru. Brīvo laiku vajadzēja aizpildīt, un mēs daudz lasījām. Kopš mazotnes man ir mīļi Viļa Plūdoņa dzejoļi, un tagad bibliotēkā atkal esmu kopā ar Plūdoni. Bibliotēkā sāku strādāt 2021. gadā, un pirms tam mana darba karjera nebija saistīta ar bibliotēku darbu. Līdz tam strādāju «Latvijas Pastā» personāla vadības departamentā. Kad vairākus gadus biju mērojuši ceļu uz darbu Rīgā, sāku izvērtēt, cik laika no dzīves ik dienas patērēju ceļā. Dzīve ienes korekcijas, kad izvērtējam, kas ir svarīgāks, kas ir prioritātes. Tā nonācu bibliotēkā.

Vai viegli iekļāvāties pavisam citā nozarē un atmosfērā?

– Man ir palaimējies strādāt starp ļoti atsaucīgiem ļaudīm. Arī lasītāji šeit ir gudri, atsaucīgi un sirdsilti cilvēki. Man līdzās ir iedvesmojoši kolēģi, pie kuriem vienmēr var gūt atbalstu un radošu padomu – Jaunsauls, Brūnava, Iecavas, Bauskas un citās mūsu un tālāku novadu bibliotēkās. Centrālā bibliotēka reizi mēnesī mums organizē ļoti saturīgus seminārus, kas rosina idejas. Palaimējies, ka bibliotēka ir zem viena jumta ar tautas namu un pagasta nodaļu, un apkārtnē pašvaldības darbinieki palīdz, kad ar pašas spēkiem nepietiek.

Sogad notika arī bibliotēkas akreditācija, kas man bija jauna lieta. Centrālās bibliotēkas kolēģi palīdzēja ar dokumentāciju un ļābi sagatavoties. Mums ļoti nāk priekš ar pieredzi un skaidrojumu. Zinām, ko no mums sagaida, un tā ir vieglāk strādāt.

Kā jūtaties bibliotekāres darbā tagad, ko izdevies radīt?

– Bibliotēka ir izveidojusies par vietējās kopienas centru, kur cilvēki labprāt iegriežas. Jebkuru darbu mēģinu strādāt no sirds, lai katrs apmeklētājs te ir gaidīts. Ja cilvēks šeit ir atnācis un viņam vajag palīdzību, tad cenšos rast risinājumu arī tad, ja tas nav saistīts ar manu darbu.

Sāku strādāt bibliotēkā covid pandēmijas laikā, kad nevarēja rīkot nekādus pasākumus. Pievērsos bibliotēkā apkopotajiem novadpētniecības materiāliem, un sarunās ar cilvēkiem uzzināju, ka daudziem no apkaimes iedzīvotājiem ir dažādi talanti un radošas aizraušanās. Lāudis nesa man rādīt savus darbus un dzima ideja ik gadu novembrī organizēt «ceraukstiešu mēnesi», lai veikumu parādītu izstādē. Sogad mums jau trešo reizi norisinājās «ceraukstiešu mēnesis». Ekspozīcijām esmu iekārtojusi atsevišķu telpu, kur var sarīkot saietus nelielām grupām vai arī apmeklētāji var vienkārši apstāties un pabaudīt estētisku vidi. Novembra beigās rīkojam kuplāku noslēguma pasākumu sadarbībā ar Ceraukstes tautas namu, iesaistot amatierkollektīvus ar priekšnesumiem. Pasākuma norises laikā ir atvērta arī bibliotēka, un tad daudz lielāks pulks cilvēku ierodas aplūkot izstādi. Mums ir ļoti laba sadarbības pieredze ar tautas namu. Varām kopā veidot plašāk apmeklētas pasākumus.

Izstādes bibliotēkā mainu ik pa divām trim nedēļām, lai apmeklētāji būtu ieinteresēti biežāk iegriezties. Ik gadu godinām ievērojamus novadniekus, kuru vairs nav mūsu vidū. Bet uzskatu, ka svarīgi citiem rādīt arī to cilvēku devumu, kuri ir starp mums.

Cenšos katru rīkoto pasākumu

piepildīt ar noderīgu saturu un sirsnību. Dažreiz pietrūkst laika, bet man ļoti palīdz apkārtnē. Bibliotēkas apmeklētāju skaits pēdējos gados ir audzis.

Kur smēlaties vielu idejām un spēku jaunām iniciatīvām?

– Daudz idejas smēlos internetā un apmeklējot citas bibliotēkas, kur vienmēr var gūt ko jaunu. Ļoti daudz maināmas idejām un apspriežamies ar kolēģiem. Ir jāprot saredzēt iespējas it visur. Cenšamies izmantot visus pieejamos materiālus, kas nerada papildu izdevumus. Iedvesmo cilvēki, kas ir līdzās. Ja darbs patīk un to dara ar prieku, tad arī sanāk. Šeit ir izaugsme, nav rutīnas, un tas mani piesaista. Mēģinu piedomāt pie katra sīkuma, lai cilvēki šeit jūtas gaidīti. Rīkojot pasākumus, cenšamies līdz galam neatkārt visu saturu, lai ir pārsteigums, lai ir vairāk nekā gaidīts. Esmu šeit piedzīvojuši arī personīgi aizkustinošus brīžus, ko man sagādāja bibliotēkas apmeklētāji. Kad bija ļoti smags periods personiskajā dzīvē, cilvēki mani ielūdza uz pašu sarīkoto pasākumu bibliotēkā – uzklāja cienasta galdus un lasīja man vēltījumu dzejā. Tas bija tik sirsnīgi! Man vietējie cilvēki ir ļoti svarīgi, esmu viņus iemīlojusi.

Smagas situācijas dzīvē liek raudzīties uz dzīvi citādāk – darīt labas lietas, priecāties par katru mirkli un iepriecināt citus.

Kā sadarbojaties ar jaunākajiem apmeklētājiem?

– Viņiem iekārtota telpa, kur notiek gan nodarības, gan var vienkārši spēlēt. Telpā īpašu noskaņu piešķir Alda Borina sienu gleznojumi ar «Zaķīšu pirtīti» sižeti. Viens tapa pirms pāris gadiem, otrs – šogad par godu Viļa Plūdoņa 150. jubilejas gadam. Te nāk arī ģime-

BALVA «Gada bibliotekārs Zemgalē 2024» Ceraukstes bibliotēkā.

No Bauskas Centrālās bibliotēkas pieteikuma apbalvošanai

Rasma Strautmale apveltīta ar augstu pienākuma apzīmi, radošu izdomu, teicamām prasmēm darbā ar visu paaudžu bibliotēkas apmeklētājiem.

Rasmas darbu Ceraukstes bibliotēkā apliecina:

- lasīšanas veicināšanas pasākumi – tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem, māksliniekiem;
- atbalsts mūžizglītošanai – e prasmju un medijpratības apguve, digitālo rīku iepazīšana;
- radošās nodarības bērniem un pieaugušajiem;
- iesaistīšanās Latvijas atbalsta nodrošināšanā Ukrainas karavīriem – ierakumu sveču gatavošana bibliotēkā;
- vietējās kopienas stiprināšanas pasākumi – jau trīs gadus novembrī bibliotēkā apskatāmas ceraukstiešu veidotās izstādes. Tas vieno, iedvesmo un rada piederības jūtu Ceraukstei;
- īpaši atzīmējama un uzteicama sadarbība ar pamatskolas audzēkņiem, kuru ieviešana bibliotēkā un grāmatu pasaulē ir Rasmas īpašā rūpe – nodarības gan bibliotēkā, gan skolā, iepazīstot literatūras un citu zinību burvību;
- nozīmīgs veikums vietējās kopienas stiprināšanai, ceraukstiešu gara spēcīnāšanai un savu sakņu apzināšanai, rūpīgi veikts novadpētniecības darbs. Ceraukstes bibliotēku var saukt arī par novadnieka Viļa Plūdoņa bibliotēku, kur rakstnieka literārais mantojums tiek cildināts ikdienā.

Bibliotēka ir vieta, kur tikties radošumam, dzimt iedvesmai un veidoties personībām, un šo pieredzi par bibliotēkas nozīmīgumu Rasma nes godam.

nes ar bērniem – mammas atpūšas un bērni rotaļājas. Ar bērniem ir tā, ka mazākie lasītāji lasa, lasa, un tad ir klīkšis – vairs nelasa. Tāpēc mēģinu īpaši piestrādāt ar pamatskolas skolēniem, lai viņus piesaistītu. Cenšos veidot pasākumus bērniem un arī pieaugušajiem tā, lai tie ir izzinoši un interesanti. Organizējam konkursus un viktorīnas Grieķu skolas skolēniem, rīkojam dažādas darbnīcas bibliotēkā. Sogad kopā ar Mūsas bibliotēku rīkojam novadpētniecības konkursu; svarīgi, lai bērni iepazīst apkaimes vietas, vēsturi un cilvēkus.

Vai pasākumu rīkošana ir aizraujošākais darbs?

– Jā, man ļoti patīk rīkot dažādus pasākumus. Tie visi tiek veidoti, lai veicinātu lasīšanu vai informācijas meklēšanu grāmatās. Gribas, lai viss līdz sīkumam ir labi paveikts; tā reizēm mēdz atņemt laiku sev un ģimenei. Cilvēkiem ļoti patīk tikšanās

pasākumi ar rakstniekiem un ceļotājiem; cenšos tādus sarīkot, un parasti gūstu arī atsaucību no aicinātajiem viesiem. Jau trešo gadu bibliotēkas apmeklētāji iesaistās Eiropas eksāmena kārtosāšanā internetā. Tā paši savu dzīvi padarām interesantāku.

Ja rodas jauna ideja, to visiem spēkiem gribas realizēt. Neprotu strādāt saudzējošā režīmā, un tas arī nav vajadzīgs. Man patīk, ja dzīve apkārt mutiņo. Pasākumos cenšos dāvēt uzmanību uz visām pusēm – gan uzaicinātajiem viesiem, gan apmeklētājiem. Reizēm atļauju, ka neesmu neko nofotografējis un dalībniekus saskaitījis.

Cilvēki apkārt ir ļoti svarīgi, un īstenībā mēs paši radām vidi ap sevi. Kāda tā būs, tādi cilvēki būs ap mums. Šeit var ļoti radoši izausties.

Bet par apbalvojumu biju ļoti pārsteigta, jo es tikai daru savu darbu. Un mums ir tik daudz radošu, izcilu un neaizstājamu bibliotekāru! ♦

5. pielikums E-grāmatu bibliotēkas popularizēšana sociālajos tīklos

Bauskas Centrālā bibliotēka
Publicēja Eva Eva

2024. gada 28. Augusts · 🌐

✅ Ja esi draugs ar viedierīcēm, tad ZINI, ka e-grāmatu bibliotēkā Trešais tēva dēls (3td) glabājas daudz un dažādas grāmatas – gan par izcilām personībām, gan par veselīgu dzīvesveidu, gan kriminālromāni, gan vēsturiski romāni, grāmatas romantisku stāstu cienītājiem, vai vienkārši sirsniņas grāmatām... 🇩🇪🇮🇹🇵🇱

✅ Atliek vien pievienoties!
<https://www.3td.lv/lv/ebooks>

#BCB #biblioteka #e-gramata
#e-gramatu_biblioteka #3td #lasiprieks
#gramatudraugs

Rediģēt Rādīt ierakstu augstāk

👍🗨📧🔖

Komentē kā Bauskas Centrālā bibliotēka

Depazīsti izcilas personības!
3td.lv – reģistrējies un lasi e-grāmatas bez maksas!

Bauskas Centrālā bibliotēka
Publicēja Eva Eva

2024. gada 1. Oktobris · 🌐

Bauskas Centrālā bibliotēka informē, ka E-grāmatu bibliotēka "Trešais tēva dēls" turpina papildināt savus virtuālos grāmatu plauktus! Ielūkojies, jo klāt nākušas teju 100 grāmatas!

ATCERIES! www.3td.lv ir iespēja tiešsaistē bez maksas legāli lasīt dažādu žanru un tematikas literatūru latviešu valodā! Izmanto to!

#BCB #biblioteka #e-gramata
#e-gramatu_biblioteka #3td #grāmatu_jaunumi
#e-gramatu_jaunumi
— jūtas labi.

Rediģēt Rādīt ierakstu augstāk

👍🗨📧🔖

Komentē kā Bauskas Centrālā bibliotēka

JAUNAS GRĀMATAS
E-GRĀMATU
Bibliotēka

TREŠAIS TĒVA DĒLS
e-GRĀMATU bibliotēka

No Gruzijas kontrastiem līdz Latvijas daudzveidīgajiem maršrutiem

♦ **Ceļosim!** Brunavas zemnieki iekrituši ceļošanas azartā

KRISTĪNE SÉNELE

Kad ārā nebeidzami pelēkie «dienvakari», istais laiks kaut virtuāli doties saulainos ceļojumos. Ceturtdienas pēcpusdienā tāda iespēja bija Jaunsaules bibliotēkā – kopā ar brunaviešiem Ilzi un Agri Anūniem pabijām viesmīlīgajā un kontrastainajā Gruzijā. Šis bija viņu pirmais publiskais stāstījums par ceļošanu, taču abi jau gadiem ir azartiski Latvijas apceļotāji, atzīstot, ka vieglāk nosaukt vietas, kur vēl nav bēti, nevis tās, kas jau redzētas.

Viesmīlība, ēdiens un dabas skaistums

Ja paraugās no attāluma kilometros, Gruzija ir līdz šim tālākais Ilzes un Agri galamērķis. Apskatīt šo valsti gribēts jau sen, taču grūti bijis to saorganizēt praktiski. Kā zināms, Ilze un Agri ir vieni no lielākajiem sipolu audzētājiem Latvijā, tāpēc tāliem braucieniem var izbrīvēt agrus pavasarus vai rudeni, kad nav aktīvās sezonas. Pērn pēc laicīgas plānošanas beidzot izdevies tikt pie labas ceļazīmes pašā oktobra sākumā.

Iziesprāt, trīs galvenie iemesli, kāpēc vērts uz Gruziju doties un kādēļ viņa kādu dienu vēlētos tur atgriezties, ir viesmīlība, ēdiens un dabas skaistums. Kaut Agri joko, ka tur, kur nauda, vienmēr ir arī viesmīlība, Ilze nepiekrīt – ceļojuma laikā izjuta arī patiesa vietējo sirsnība. Gruzijas ēdieniem īpaša iezīstināšana droši vien pat nav vajadzīga: siera plācenis haca-puri, šašliks, vistas sautējums čahohbili, harčo zupa u. c. Ilze atzīstas, ka Gruzijā ēdusi pat zupas, tik garšīgas bijušas, kaut mājās tās nav iecienītāko ēdienu vidū. Savukārt trešā Gruzijas lielā vērtība ir dabas skaistums un varenība. Ilze un Agri arī iepriekš bijuši kalnos Eiro-pā, taču tos nevarot salīdzināt ar Gruzijā redzēto. «Un te jūs redzat vienu laimīgu cilvēku,» Ilze rāda fotomirklī, kur Agri iemūžināts vējainos kalnos un fonā slavenais Kazbek (tūristus uz šo pietiekstošnieku neved, var aplūkot tik pa gabalu).

Kalnu ceļu serpentinis jāķer pie sirds

Ceļojuma laikā, protams, izstaigāta un no gaisa vagoniņā aplūkota Tbilisi un tās pirmsākums – Narikala cietskais. Galvaspilsētā Anūnus pārsteigusi kontrasti: ēkas ar balkoniņiem atgādinājušas austrumus,

JAUNSAULES BIBLIOTĒKĀ pirmo reizi ceļojumu stāstu pēcpusdienu. Klausītāju rindās vietējie, kā arī viesi no Brunavas un Bauskas.

FOTO – MĀRIS KRUMIŅŠ

vietām augošās palmas – dienvidu zemes, bet tikpat labi pilsētā raisījušās asociācijas ar tādu eksotisku vietu kā Kuba. Apskatītas arī pilsētas Kutaisi un Gori, kur atvērts muzejs padomju diktatoram Josifam Staļinam. Vēl pabūts citos slavenos apskates objektos, kā senajā apmetnes vietā alu pilsētā Uplistikhē, kas izveidota kalnos vēl pirms kristietības ienākšanas Gruzijā, kā arī slavenajā minērālūdens «Boržomi» iegūšanas vietā, kur ūdens nobaudāms vēl gluži silts un pasmeļamas arī līdz ņemšanai.

Ilzi izbrīnījušas vietējās pareizticīgo baznīcas un klosteri. Tās ievērojami atšķiras no tām zeltitajām un krāšņajām, ko esam raduši redzēt. Gruzijā dievnamu ir ļoti daudz, taču tie labi iekļaujas apkārtnē ainavā, un arī interjers tajās ir pieklusināti greznas.

Nervus pakutināt varēja uz jaunizveidotas stikla platformas kalnos, kur ceļotājus un dziļu aizu šķir vien caurspīdīga stikla grīda. Ilzei un Agrim gribējās izbaudīt arī braucienu pa vietējiem kalnu ceļu serpentinu. Agri uzbūvēt ainu, kā vietējais dzīgits labā ātrumā traucas pa šauru ceļu, cikstoties ar stūri un pedāļiem. Bet, kad vadītājs vēl pa vidum pamanās pakert telefonu, pasažieriem galva reibst, izsitas auksti sviedri un teju jāķer pie sirds.

Arī brauciens raudzītēs Kazbeku sākotnēji solījis būt adrenalīnu rosinošs, jo vadītājs pirms došanās ceļā pārmetis krustu, taču beigās izrādījās, ka nemaz tik traki nav. Turklāt, kā pastāsta Agri, nākotnē šie ser-

ILZE ANŪNA atzīst, ka Gruzijā vērts apciemot viesmīlības, ēdiena un skaisto dabasskatu dēļ.

pentinā varētu arī pavisam izzust, jo jau tagad ceļi tiek aktīvi pārbūvēti un izbūvēti tuneli. Augšā kalnos prasījis pēc siltākas šalles, bet lejā gan pieticis arī ar iespiedurkņu apģērbu.

Fotogrāfijas to dabas skaistumu, kas redzēts, protams, grūti aptvert, bet, kā vairākkārt atzīmē Ilze, tas patiešām bijis kas pārsteidzošs. Ceļotājiem turklāt paveicies, ka oktobra sākumā Gruzijā krāsos lapas – tad nu zelta rudens izbaudīts visā krāšņumā. Šis gadalaiks Gruzijas apmeklētājiem piemērots arī tāpēc, ka no kalnu ganiņām atgriežas slavenās aitas. Tur joprojām, tieši kā pirms gadu simteņiem, gani zirgos un ar paunām pār plecu pavaros dodas kalnos un tikai rudeni atgriežas mājās. Aitas bija nesatricināmas – tās

neveda ceļu nevienam, un arī transporta līdzekļu vadītāju histēriskā signalizēšana tām nelika ne aci pamirkšķināt.

Piedzīvots arī kultūrsoks

Ilze un Agri neslēpi, ka, viesojoties Gruzijā, piedzīvots arī kultūrsoks, ar kuru citās valstīs līdz šim nebija nācies sastapties. Pirmkārt, lielais daudzums klaiņojošo dzīvnieku. Pie pavādam suņus gandrīz nemana, tie galvenokārt gulšņā pie veikaliem, puku dobēs un uz ielām, tāpēc gandrīz katrā pilsētā foto pa kādam četrkājainim var manīt. Ārpus Tbilisi «pašpastaigā» bija devušies arī zirgi, govīs un cūkas. Kad latviešu tūristi vietējiem jautājuši, kā saimnieks uzmana, kad govīs slaucama, šie

tik noteikuši – lopiņš pats to labi zina. Otrkārt, brīžiem nācies saskarties ar diezgan lielu netīrību un tādu pabrutālu sadzīves realitāti, piemēram, cūkas vai jēra kaušanu turpat ceļmalā. Jāņemācās to neievērot, lai nav visu laiku «jāšūmejas». Ilzi pārsteidzis arī tas, ka pilsētās ēstuvēs un atpūtas vietās praktiski nevarēja manīt sievietes. Kamēr vīri sūc čaču, ievēl dūmu un čalo, viņu sievas droši vien atstātas apdarīt mājas darbus.

Galvenais – vins un maize

Katru ceļojuma dienu noslēdza bagātīga maltīte ar temperamentīgām gruziņu deļām un priekšnesumiem. Gruzīnu tautas dziesma «Suliko» tagad esot dzirdēta dažnedažādos veidos, arī nigrā latviešu ceļotāju grupas autobusa vadītāja izpildījumā.

Vins un maize gruziņiem ir galvenais. Pirmais ir visur, daudz un pat saldiejumā. Oktobrī noteiktos Gruzijas reģionos vāc vīnogu ražu. Redzētais ļāvis kā ar laika mašīnu atgriezties pirms vairākiem gadu desmitiem: vāksana notiek ar rokām, cilvēki ar spaiņiem soļo pa ceļu, apkārt pūkšķina traktori ar piekabēm un «gaziki». Vīnogu lāji un to raža Gruzijā tiek izmantota pilnībā. No kokainajiem dzinumiem top malka šašlika gatavošanai, ogas tiek ēstas, un no tām darināts vins, bet tas, kas paliek pāri no vīna, pārtop stiprajā dzērienā – čačā. Vīnu brunaviešiem izdevās nosmekēt gan lielā rūpnīcā, gan mazā mājas darītavā. Mājražotājiem tas noteikti gardāks, kaut varbūt arī dārgāks. Mājas apstākļos vīnu glabā lielās māla krūkās, kuras iedzīlīnātas zemē. Pa atverēm ar īpašu smeļamo, kas pagatavots no izkaltēta un izgrebta pudelķirbja, pasmeļ «Dieva dzērienu».

Gruzijas nacionālā virtuve ir pikanta, asa un garšvielām bagāta. Neest šajā valstī nedrīkst. Ja ēd, tad zini, ka viss būs labi. Gruzīni galdā daudz ceļ baklažanus, tomātus ar sipoliem, sulguni sieru, īpašus marinējumus. Neatņemama maltītes sastāvdaļa ir tā saucamā mammas maize. Tā vairāk atgādina plāceni un tiek cepta, «pielīmējot» to pie krāsns malām. Protams, neiztika arī bez šašlika. Nogaršots gan jēra, gan cūkgaļas, tikai etiķainās cepamgaļas faniem būtu pārsteigums – Gruzijā šašliku neviens nemarinē, to dāsnī apber ar garšvielām un liek cepties. Cep jau pieminētajā vīnogu malkā.

Turpinājums 16. lpp.

ISSN 1407-9305

9 771407 930030

08

BAUSKAS DŽĪVE

LAIKA ZĪNAS

Šodien, 20. februārī, mainīgs mākoņu daudzums, iespējami nokrišņi. Maksimālā gaisa temperatūra dienā +1°.

Rīt, 21. februārī, mainīgs mākoņu daudzums, gaidāms lietus. Maksimālā gaisa temperatūra dienā +2°, minimālā naktī -1°.

Parī, 22. februārī, mainīgs

mākoņu daudzums. Maksimālā gaisa temperatūra dienā +3°, minimālā naktī +1°.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

Adrese: Rīgas iela 51, Bauska, LV-3901, tālr. 63922963, mob. tel. 26521719, e-pasts: redakcija@bauskasdzive.lv, http://www.bauskasdzive.lv.

No Gruzijas kontrastiem līdz Latvijas daudzveidīgajiem maršrutiem

♦ **Ceļosim!** Brunavas zemnieki iekrituši ceļošanas azartā

Sākums 15. lpp.

«Ceļojumam pa vidu gāja visādi – gan ļoti labi, jo latviešu dziedātāja un Gruzijas vina «upes» ir visai lustīga kombinācija, gan bija arī nelielas vilšanās, savukārt pēdējais vakars bija tāds, ka dēļ es gribētu Gruzijā atgriezties. Tas parādīja, kāpēc Gruziju uzskata par viesmīlīgu zemi.» Ilze pabeidz savu stāstījumu un atklāj, ka pēdējā vakarā viņas uzņēma kāda gruziņu ģimene, kura ne tikai pacienāja latviešu tūristus un izklaidēja ar tradicionālo daudzbalsto dziedājumu, bet arī sasildīja ikviena klātesošā sirdi, latviski izpildot dziesmu «Māmiņai».

Parīze pievīl

Garākos ceļojumos Ilze un Agris dodas aptuveni pāris reizi gadā. Pērn bez Gruzijas apskatīta arī Slovākija. Anūni bijuši arī Horvātijā, Francijā, Vācijā, Nīderlandē, Itālijā un citās Eiropas valstīs. Kad vēl varēja, izbraukāta arī Baltkrievijā, Kaliningradā un Karēlijā. Ilzei no tālākām zemēm vislabāk patīk Itālija, tur viņa labprāt aizbrauktu vēl. Savukārt Agrim siltās zemes nepatīk, bet, ja gribas piedzīvot un pamatīgi izbaudīt dabu, esot vērts apmeklēt Karēliju.

Lielākā vilšanās Ilzei bijusi Parīzē. Ieraudzīt šo pilsētu un mirt – nu tam gan viņa nepavisam nevar piekrist. Taču noteikti pašu acīm esot jādredz Venēcijā un Vatikanā, jo no stāstiem par šīm vietām īstu priekšstatu gūt nevar.

Ašas idejas svētdienas rītos

Pat biežāk nekā četras reizes gadā Anūni apciemo tuvejo kaimiņi – Igaunijas, Lietuvas, Polijas – interesantas vietas. Agris teic, ka cilvēki lieki rauc degunu, dzirdot par Poliju. Patiesībā tur ir daudz, ko redzēt, skaistas vietas ir pie Gdaņskas, Zakopanes. Šonedēļ Anūniem ir plāns aizbraukt uz Igauniju, Sāremā, lai kopā ar bērniem vēlreiz apskatītu stāvkraustu, meteorīta krāteri.

Tāču īsteni azartiski Ilze un Agris apceļo mūsu pašu Latviju. Viegļāk esot pateikt, kur nav bijuši, nevis nosaukt vietas, kur jau būs. Vietējie braucieni parasti ir svētdienas rituālā ide-

UZMINI NU, kur debesis, kur kalnu grēdas! Skats uz Signaghi vecpilsētu Kahetijas reģionā.

GRUZIJA! tik raksturīgās ēkas ar balkoniņiem, kuri Ilzei Anūnai asociējās ar Austrumiem. Šī ēka ir Signaghi pilsētas laulību nams.

AGRIS ANŪNS Kaukāza kalnos pie Svētā Gergeti Trisvienības klostera, fonā redzama Kазbeka virsotne.

ja – tā, vajadzētu kaut kur šodien aizbraukt! Ilze smejas, ka pa ceļam no Brunavas līdz Bauskai jau ir skaids, kur tad šoreiz maršruts vedīs. Sākumā Ilze bijusi tā kūdītāja, turpreti tagad ceļotazartu pārnēmis arī Agris. Tieši šie vienas dienas braucieni patiek vislabāk, jo tie nav jāplāno

un nav jāuztraucas, ka kaut kas no plānotā noies greizi.

Galamērķim der arī Lielie un Mazie Mulķi

Dažkārt par iganastu aplūkot to vai citu vietu der tas, ka tur uzņemta kāda no latviešu filmām, piemēram, Katvaru lie-

pās reiz filmēta «Bille» un «Tās dullās Paulīnes dēļ». Bet tikpat labi galamērķis var būt arī kaut kas pavisam neieņemams un vienkāršs. Tā reiz mērots ceļš uz diviem ciemiem Latgalē – Lielajiem un Mazajiem Mulķiem. Ilze un Agris tagad zina, ka Mazajos ir četras, bet Lielā-

jos – tikai divas mājas. Ir lūkoti plūdi, vētras sagāzti meži jūras krastā, ledus bumbas un daudz kas cits no varenās dabas pašradātā. Pērn pabūts Rēzeknē, Daugavpilī, Alūksnē, Kuldīgā un Piedrujā, kuru iepriekš nebija sanācis apskatīt.

Latvijas apceļošana ļāvusi atklāt daudz pārsteidzošu vietu. Tā, piemēram, ļoti interesants atklājums bijis Kazu grava starp Priekuljiem un Česim. Tur pēc labi dziļa briduma mežā apskatāms augstākais dabiskais ūdenskritums. Labākais brīdis, kad turp doties, ir ūdens periods pavasarī, turklāt izbaudīt ūdenskritumu netraucēs arī biežais koku lapojums. Vēl Ilzei un Agrim ļoti patika Buses pilskalns aiz Kandavas, kur filmētas «Liktendzinas». Liepas pagastā Česū pusē netaudz eksotiskāks piedzīvojums bijis Liču-Laņu klinšu apmeklējums. Vienā pusē Gauja, otrā – klintis un šaura taciņa pa vidu. Ejams prāvs gabals, nogāzes stāvas, tāpēc slidenā laikā vienā brīdī šķiet, ka būs jāpaliek tur naktī. Latvijas apceļotāju ieteikums arī citiem – uz pilskalniem, gravām un reljefa veidojumiem vislabāk doties bezlapu periodā.

Vismazāk aplūkota Rīgas apkārtnē, bet vislabāk brunaviem patiek Kurzemes reģions un dabas skaistums arī Vidzemē. Tiem, kas Latviju vēl nav apceļojuši, Ilze iesaka sākt ar Kuldīgu vai Alūksni, kura pēdējos gados kļuvusi ļoti skaista. Protams, jāredz arī Kolka rags. Tā kā Agra un Ilzes braucieni neatņemama sastāvdaļa ir arī laba pašēšana, pa šiem Latvijas apceļošanas gadiem jau tapis skaids, kur labi dodēt un kur tā izvēle nav pārāk iepriecināša. Piemēram, Dobelē piedāvājums knaps, savukārt visgādāk ēsts Kuldīgā, kādā kafējnicā ar skatu uz Ventas rumbu.

Šā gada plānā Anūniem brauciens ar Alūksnes–Gulbenes bāniti, kā arī atjaunooto kūdras bāniti Balozos.

«Es tiešām silti iesaku apceļot Latviju. Vietu, kur braukt, ir tik daudz. Pat mums, kaut esam jau daudz kur pabijuši. Mēs braucam arī tur, kur esam jau bijuši pirms gadiem, jo vietas mainās,» iedrošina Ilze. ♦

Kā Bauskas novadā un citās pašvaldībās sokas ar aprites ekonomiku?

Lasiet avīzē otrdien

Šogad 1. oktobrī vecuma pensiju indeksi atšķirsies pēc apdrošināšanas stāža

Skaidrojums par pensiju indeksāciju un to, kā un kam pieaugs pensijas lielums.

7. lpp.

Vinogas izstādei gatavas – saldas, spocīgas un pat nedaudz nepieklājīgas

Gata Kužuma kopto šķirņu daudzveidība, ieteikumi iesācējiem vīnkopībā.

4. – 5. lpp.

Klientu apkalpošanas centros uzskaita sniegtos pakalpojumus

Lasītāji laikraksta redakcijā interesējās par Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra Bauskā darba pienākumiem un veicamo pakalpojumu apjomu. Sniedzam atbildes.

11. lpp.

PIRMS PĀRDOD CIRSMU VAI MEŽU, PĀRBAUDI GENU!

25668965
WWW.TELLUSS.LV

AR ATBILDĪBU PAR UZTICĒTO!

Bauskas CB
LASĪTAVA

BAUSKAS Dzīve

PIEKTDIENA • 2024. GADA 13. SEPTEMBRIS • NR. 70 (11 703) • CENA 1,50 EIRO • WWW.BAUSKASDZIVE

DZEJNIECE SANDRA CĪRULE (no labās) deklamē savu dzejoli, kuru vietām papildina viņas «koris».

FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

Dzeja ir brīvība

♦ Radošā lidojumā Bauskā aizvadīta «Dzejas diena – Grāmatu diena»

Saules dārzā trešdien, 11. septembrī, norisinājās Bauskas Centrālās bibliotēkas organizētā «Dzejas diena – Grāmatu diena», kurā skanēja gan konkursa dalībnieku, gan dzejnieka Viļa Plūdoņa darbi.

AIRIKA BALODE

Sarīkojums sākās Saules dārzā pie novadnieka, šī gada jubilāra Viļa Plūdoņa pieminekļa. Ar garīgi piepildītām sarunām tas turpinājās Bauskas Kultūras centrā (BKC).

Deklamē savu dzeju

«Dzejnieka piemineklis Saules dārzā slejas kopš 2014. gada, tas šeit atrodas apājus desmit gadus, bet Vilim Plūdonim šogad 150. Dzejnieka jubilejas gadā Bauska ir kārtīgi uzjundīta – rātsnamā ir notikusi konference, Saules dārzā un «Lejniekos» ir aizvadīti skaisti koncer-

ti, izveidota izstāde pilsētvidē, un kā kronis visam – renovētas Viļa Plūdoņa dzimtās mājas «Lejniekos»,» sacīja Bauskas Centrālās bibliotēkas (BCB) galvenā bibliogrāfe Madara Maslova-Konrāde.

Konkursa «Plūdoņa dzejas akordeons» dalībnieki deklamēja pašu radītās dzejas rindas. Piedalījās vairāku vecuma grupu dzejdari, kuri dzejoļos pauda dažādas domas un tēmas. Konkursantu skaitā – Bauskas Valsts ģimnāzijas audzēkņi Lēra Oboleviča, Patriks Levāns, Melisa Mincenberga, Dāvis Mokrijs un Vendija Volosovska, Bauskas 2. vidusskolas skolniece Līva Grosberga, dzejniece Sandra Cīrule, novada iedzīvotājas Violeta Kļaviņa un Agrieta Otomere.

Pēc konkursa dalībnieku sveikšanas mūzikis Raitis Zapackis, kurš Bauskā uzstāties vairākkārt, izpildīja dziesmas ar Viļa Plūdoņa vārdiem un lasīja dzejnieka laika-

biedru atmiņas, kas ļāva novadnieku iepazīt no personiskākas perspektīvas. Viļa Plūdoņa dzeja muzikā dzestrajā gaisā skanēja ar īpašu spēku, it kā dzejnieks pats būtu klāt – dažbrīd piemineklis laistījās zeltā, saules staru apspīdets.

Uzteic bibliotēkas pasākumus

Raitis Zapackis apmeklētājiem piedāvāja izmēģināt spēkus Viļa Plūdoņa radīto mēles mežģu lasīšanā. Dažādus vārdu salikumu izmēģināja gan skolasbērni, gan pieaugušie, tostarp arī bauskēniece Mudīte Strazdiņa. Viņai mēles mežģa rimi par krupju papu izdevās nolasīt nevainojami.

«Man patīk Bauskas Centrālās bibliotēkas rīkotie pasākumi – tur strādā profesionāli un radoši cilvēki, padarot bibliotēku par dzīvāko vietu pilsētā. Vienmēr piedalās interesanti cilvēki, kuri

ko jauku pastāsta, tāpēc esmu regulāra sarīkojumu apmeklētāja,» domās dalās M. Strazdiņa, «Saules parka pasākums bija skaists, tik zēl, ka saulīte nesildīja no mugurpuses – nedaudz vēss kļuva.»

Bauskēniece lasa gan dzeju, gan dailliteratūru. Īpaši iecienījusi Ārijas Elksnes darbus, taču konkrēta mīļākā rakstnieka viņai nav, jo lasa dažādu autoru daiļradi. Pēc sasildīšanās mājās M. Strazdiņa Kultūras centrā apmeklēja pārējo pasākuma programmu.

Iedvesma ir dzīvē

BKC izstāžu zālē apmeklētājiem bija iespēja iegādāties grāmatas par zemākām cenām, foajē darbojās improvizēta dzejas bibliotēka – lasītāji te varēja nodot iepriekš bibliotēkā paņemtās grāmatas un mājup nest kādu no dzejas izlasēm.

Turpinājums 6. lpp.

DZEJAS KONKURSA DALĪBNIEKI TĪKA PIE PATEICĪBAS BALVĀM UN SKAĻĀM OVĀCIJĀM.

GRĀMATAS PAR ZEMĀKU CENU KĀ TIRGŪ BIJA IESPĒJAMS IEGĀDĀTIES BKC IZSTĀŽU ZĀLĒ.

FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

Dzeja ir brīvība

♦ Radošā lidojumā Bauskā aizvadīta «Dzejas diena – Grāmatu diena»

Sākums 1. lpp.

Kultūras centra zālē klātesošos uz sarunu aicināja literatūrzinātnieks un dzejnieks Kārlis Vērdiņš. Tikšanās laikā viņš deklamēja savu dzeju, stāstīja par sevi, kā arī atbildēja uz jautājumiem. Nenopietnus darbus dzejnieks sācis rakstīt jau skolas laikā, taču nopietnāk tam pievērsās vidusskolas izskaņā. «Uzreiz pēc vidusskolas nonācu jauno autoru nometnē, kur satiku citus tāds pašus jaunus un trākus, kam interesē literatūra. Seminārā mūs vērtēja jau pieredzējuši dzejnieki, un pamazām tas viss turpinājās.» K. Vērdiņa «maizes darbs» ir pētniecība Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta kultūras, sabiedrības un vides pētījumu nodaļā.

«Viss, kas notiek dzīvē, var iedvesmot – arī viss, ko izlasu grāmatās. Man patīk laikabiedri, citi latviešu dzejnieki, un, kad viņi publicē ko jaunu, viņi iedvesmo arī mani ko uzrakstīt. Nav speciālas formulas, kas iedvesmo – tas notiek pats no sevis. Gadā uzrakstu vien nedaudzus dzejoļus, jo ikdienā daru svarīgākas lietas, bet dzeja man ir kā brīvība, jo rakstu, kā gribu.»

Sagaršot Ķīnu

Aizraujošā ceļojumā klātesošos veda vairāku ceļojumu grāmatu autori Laine Pērse un Artūrs Driņins. Par jaunākajā grāmatā «Sarkanā puķa zemē» lasāmo pāris stāstīja, fonā rādot bildes un videoklipus no ceļojuma Ķīnā, kur abi pavadīja trīsarpus gadus. Izzinot Āzijas lielvalsti, ikdienā Laine un Artūrs bērniem skolā mācīja angļu valodu. Abi smeļoties atzina, ka viņu āriene Ķīnas iedzīvotājiem šķitusi ļoti eksotiska – īpaši ap-

BAUŠĶENIECE Mudīte Strazdiņa veikli nolasīja mēles mežģi par krupju papu.

CEĻOTĀJI – Artūrs Driņins un Laine Pērse (vidū) – izaicināja klātesošos ar irbuliēm pārvietot zirņus.

matojums uz rokām, kuru bērni nekaitrējoties arī «testēja»,

proti, pienāca, lai paraustītu matiņus uz Artūra rokām. Dau-

dziem bija atklājums, ka Latvijā zināmā austrumu virtuves restorāna «Gan Bei» nosaukums no ķīniešu valodas tulkojams kā tosts «Priekā!».

Lai iepazītu Ķīnu ne tikai no stāstītā un attēliem, bet sajūstu arī garšu, Laine un Artūrs apmeklētājus cienāja ar īpašu piparu miziņām. Jo ilgāk tās košā, jo vairāk jūt tirpoņu uz mēles, līdzīgi kā pēc zobārsta apmeklējuma, kad saņemta anestēzija. Atraktīvākajiem pasākuma dalībniekiem bija iespēja laimēt rakstnieku grāmatu, piedaloties nelielā pārbaudījumā – ar irbuliēm, ko Āzijas tauta ikdienā izmanto ēdiena notiesāšanā, desmit zirņi bija jāpārliek no viena trauciņa otrā.

Ātrākais vilciens

Stāstnieki atklāja daudz aizrau-

Mēles mežģis, kuru raiti nolasīja baušķeniece Mudīte Strazdiņa
«Krupju papus nepeld pāri platai upei, Krupju papum platā upe pārāk slapja. Krupju papus neprot pateikt – pupu zupa, Krupju papus paslēpjās zem kāpostlapas.»

ANTA ENĢELE dzejas dienu noslēdza ar muzikālu priekšnesumu.

joša iz dzīves Ķīnā, piemēram, devušies braucienā ar pasaules ātrāko vilcienu «Shanghai Maglev» jeb «Shanghai Transrapid», kas traucas ar ātrumu 460 kilometri stundā. No Bauskas uz Rīgu ar tādu varētu aizbraukt septiņās minūtēs.

Pāris stāstīja, ka tehnoloģiju joma Ķīnā ir daudz augstākā līmenī nekā pie mums, jo reizumis tās bijušas tik avancētas, ka viņiem bijušas grūtības ar izprašanu. Latvijā vecāka gadagājuma ļaudīm datora vai telefona lietošana joprojām nereti ir sarežģīta, savukārt Ķīnā pat vecmāmiņas tirgū klientus lūdz norēķināties ar aplikāciju un QR kodu.

Pēc sarunām ar autoriem muziķe Anta Enģele ar garīgu skaņu lidojumu noslēdza kultūras piesātināto dzejas dienu. ♦

8. pielikums
Rītausmu bibliotēkas informatīvais baneris “Domā kritiski”

9. pielikums
Krājuma popularizēšana Bauskas CB sociālajos medijos

Pilntiesīga rakstniece ar pieciem izdotiem romāniem

♦ Novadniece Andra Rušmane-Vēja lasītājiem nodod jauno daiļdarbu «Lūznis»

Trešdienas vakarā, 17. aprīlī, Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkā norisinājās novadniece Andras Rušmanes-Vējas romāna «Lūznis» atvēršana. Sarīkojumā rakstniece ieskicēja jaunā romāna sižetu, kā arī dalījās savā pieredzē, sākot ceļu rakstniecībā.

AIRIKA BALODE

Līdz šim Bauskā dzimusī rakstniece Andra Rušmane-Vēja izdevusi piecus romānus – «Aleksandrs. Dzīves grāmatzīme», «Vienpatnieki», «Ar kastani kabatā», «Vienpatnieku» turpinājums «Divatne», bet šogad kārta pienākusi romānam «Lūznis».

Uz sarīkojumu sveikt daiļdarbu autori bija ieradies pulks rakstnieces draugu, ģimene un paziņas, kā arī citi literatūras cienītāji.

Ar trešo grāmatu autors kļūst par rakstnieku

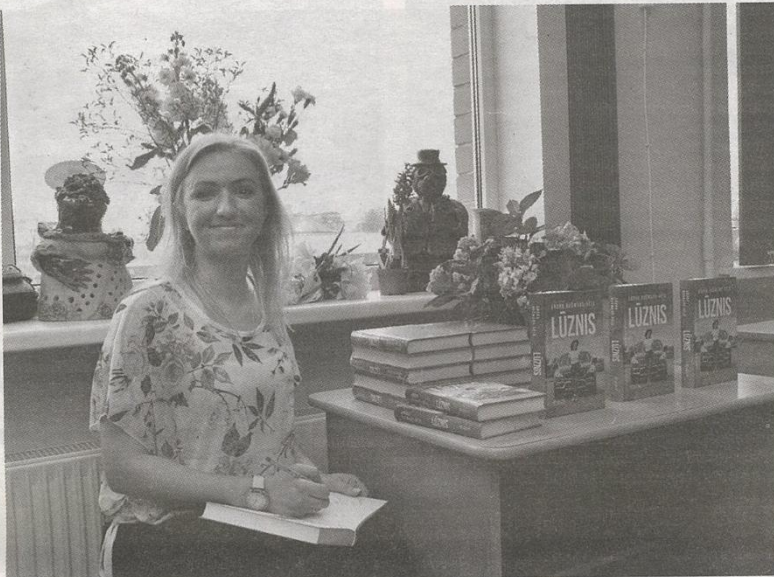
Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas vadītāja Aiva Avota-Zalstere bija gandarīta, ka jaunā romāna atvēršanas svētki tiek rīkoti tieši šīs bibliotēkas telpās, jo rakstniece A. Rušmane-Vēja pati arī ir bibliotēkas lasītāja un savas iepriekšējās grāmatas arī atvērusi šeit.

«Man ir liels prieks būt šeit, jo parasti visi pasākumi tiek rīkoti Rīgā, tāpēc priecājos izbraukt ārpus galvaspilsētas, lai apciemotu Andru, viņas radus, draugus un cīnītājus,» sacīja izdevniecības «Latvijas Mediji» direktore Kristīne Kīrkila, «Andra ir kolosāls piemērs tam, ka parasts cilvēks no sākuma var kļūt par autoru un tad par rakstnieku, jo ir tāds nerakstīts likums – pie trešās grāmatas autors kļūst par rakstnieku.»

K. Kīrkila pastāsta, ka A. Rušmane-Vēja savu rakstniecības ceļu aizsāka kā «Vakara romānu» (red. – agrāk «Lata romāns») autore, kas esot lieliska iespēja jebkuram cilvēkam izmēģināt rakstīšanu. Sveicienā, savās atmiņās un darba pieredzē ar rakstnieci dalījās arī «Latvijas Mediju» redaktore un romāna «Lūznis» projekta atbildīgā vadītāja Linda Kusiņa-Sulce.

Atstāj vietu intrigai

Tikšanās laikā rakstniece A. Rušmane-Vēja atklāja klātesošajiem savas agrākās attiecības ar automašīnām un tehniku, kas kādā posmā paradoksāli pārvērtās par lielu daļu no viņas dzīves, kalpojot arī par grāmatas «Lūznis» sākuma idejas punktu. Rakstniece ar sirsnīgu humoru pastāstīja dažādas ami-

ROMĀNS «LŪZNIS» ir novadniece piektais romāns. Tas rakstīts ilgi, brīžiem pieļaujot, ka nekad to nepabeigs.
FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

zantas situācijas iz savas dzīves, kas lika smieties visiem klātesošajiem.

Pavisam nedaudz tika ieskicēts arī grāmatas sižets, kas esot stāsts par kādu sievieti Amandu, kurai dzīvē viss ir «sagājis dēli, cik nu iespējams» – izjukušas attiecības, dzīvesvietas zaudēšana, kas rezultējas ar atgriešanos pie vecākiem, darba pamešana un citas ķibeles. Izmisumā sievietē nolemj iegādāties vecu auto, kuru visi apkārtesošie sauc par «lūzni» un iesaka pārdot, taču grāmatas galvenā varone savu automašīnu sauc par «milulīti» un uzstāj, ka tiks ar to galā. Automašīnai ir savs noslēpums, kas aizved turpmāko grāmatas sižetu neparedzamos notikumos, kuros uzzināt var, tikai izlasot romānu «Lūznis».

Sarunas starplaikos skanēja kokles spēle Iecavas mūzikas un mākslas skolas audzēknes Helenas Jaroško izpildījumā. Pēc A. Rušmanes-Vējas stāstījuma, klātesošajiem bija iespēja uzdot jautājumus, un pirmais, protams, bija jautājums par nākamo grāmatu. Rakstniece atbildēja, ka, iespējams, jaunu daiļdarbu varētu sagaidīt jau nākamgad. Ilgāko laika posmu paņemot grāmatas labošana, un A. Rušmane-Vēja dalās ar humoristisku dzīves ainu – kad par rediģēšanas laikietilpību stāstījusi viņam, viņš pavisam vienkārši noteicis: «Nu tad raksti tā, lai nav jālabo!»

Pirmo darbu noraida

Pasākumā interesenti varēja iegādāties jauno romānu «Lūznis» ar rakstniece ierakstu tajā. Brīvākā brīdī arī «Bauskas Dzīvei» izdodas «noķert» rakstnieci, lai iepazītos ar viņu nedaudz tuvāk. «Vispirms mācījos Dzimtības pamatskolā, tad vakarskolā Bauskā un pēcāk pārgāju uz Bauskas 2. vidusskolu. Rakstīju jau pamatskolā, taču, par laimi, to rādīju tikai saviem radniekiem,» rakstniecības pirmsākumus ieskicē A. Rušmane-Vēja, «2011. gadā, kad man bija 19 gadi, saņemtos iesniegt savu darbu «Vakara romāna» konkursā, kuru toreiz noraidīja, taču viņi dalījās atsauksmēs par to, kas tajā ir labs, kas slikts, kā arī iedrošināja turpināt. Nākamo jau iesniedzu 2014. gadā, kuru pieņēma, un sākām ar to strādāt, un pirmā grāmatā pie lasītājiem iznāca jau 2015. gadā, kad man bija 24 gadi.»

Sākuma pieraksti, ko pamatskolas laikā rakstniece veica klādē, esot bijuši isti romāni, ko viņa pati ironiski nodēvē par «pasaules bestselleriem» un atzīst, – ir ļoti labi, ka tos noraidīja. Iedvesmu rakstīšanai viņa parasti «noķer» no dzīves izjūtām, ko ir vēlmē izteikt vārdos. ««Lūznis» tā izjūta bija par to, ka mašīnās ir kaut kas vairāk, nekā šķiet. Tad ideja «apaug», un atnāk viss pārējais,» pavēsta rakstniece, «smēļos reizēm no savas dzīves, bet, kad sāku rakstīt, tā jau vairs

vispār nav mana dzīve – varoņi un situācijas ir izdomātas.» Māksliniekiem nereti ir svarīga atmosfēra, kādā viņi rada savus darbus, un katram tā ir citādāka. A. Rušmane-Vēja atklāja, ka viņai visvieglāk ir strādāt vienatnē, savā istabā – klusumā vai skanot mūzikai, kas atkarīgs no noskaņojuma. Idejas rakstniecei vislabāk raisoties tad, kad strādā rokas, piemēram, rušīnīti pieņemšanas dārzā.

«Rakstu es datorā, bet man ir atsevišķa kladīte, kurā ieskicēju kādus sižetus vai idejas, visbiežāk tie ir dialogi. Ir bijis, kad varoņi man galvā runā, es cenšos to iegūmēt un uzreiz pierakstīt, lai neaizmirstu,» stāsta rakstniece.

A. Rušmane-Vēja pati lasa grāmatas jau no agrā vecuma un ir Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas pastāvīgā lasītāja, taču mīļāko rakstnieku viņai nav – tie mainās, bet romantiskās žanrs tomēr ir tuvākais. «Jaunā romāna «Lūznis» ideja tapa pirms aptuveni deviņiem gadiem, taču tā bija vēl tāla. Pēc laika uzradās vēl kāda cita doma, tad atkal kāda nianse – pats rakstīšanas posms sākās tikai 2019. gadā, bet paraleli strādāju pie iepriekšējā romāna «Divatne», jo tas bija jāpabeidz primāri, tāpēc «Lūznis» atkal tika «pabidīts» malā. Jaunākais romāns «rakstījis» ilgi, pat nezinu, kādēļ tā, bet brīžiem šķita, ka ne-mūžam to nepabeigšu.» ♦

11. pielikums
“Latvijas skolas soma” leļļu animācijas nodarbības Bauskas CB

12. pielikums

13. pielikums
“Latviešu grāmatai 500” Bauskas novada bibliotēkās - “Plūdoņa
lasāmčemodāns”

